

370.64 1728
ΠΑΝΤΑΖΗ ΚΩΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Δ. Θ. κ. λ.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων, Ἡμι-
γυμνασίων, Πρακτικῶν Λυκείων, Ἀνωτέρων Παρθεναγωγείων
καὶ τῆς ἀντιστοίχου ἄλλων σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
καὶ
ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας διὰ
τῆς ὑπ' ἀριθ. 40822 ἐγκριτ. ἀποφάσεώς του
τῆς 1 Αὐγούστου 1933

ΔΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

ΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 44 - ΑΘΗΝΑΙ

1935

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αριθ. { Πρωτ. 2022
 { Διεκπ. 1377

Ἀθήνησι 29 Σεπτεμβρίου 1932

Πρὸς
Τὸν Κύριον Χριστὸν Σαλίβερον, βιβλιοεκδότην.
Ἐνταῦθα

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 2 τρέχοντος μηνὸς καὶ ἔτους αἰτήσεως ὑμῶν, δι' ἧς ὑποβάλλετε τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ πρὸς ἔγκρισιν ἀντίτυπον τῆς ὑπὸ κ. Π. Οἰκονόμου ποιηθείσης «Ἱστορίας τῆς Καινῆς Διαθήκης», Συνοδικῇ διαγνώμῃ γνωρίζομεν ἡμῖν ὅτι ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν μελῶν Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πλωμαρίου διεξεληθὼν, ἐν τολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὸ ὡς ἄνω πόνημα, ἀπεφάνθη ὅτι οὐδὲν τὸ ἀπᾶλλον πρὸς τε τὰ δόγματα καὶ τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας εὔρεν ἐν αὐτῷ, συνιστᾷ ὅμως ὅπως τὸ ἐν σελίδι 25 στίχος 1—4 κείμενον διορθωθῇ, ὅτι ὁ Βαπτιστῆς ὠνομάσθη οὕτω διότι κυρίως ἐβάπτισε τὸν Σωτῆρα.

† ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεραγματεὺς
Ἀρχιμ. Γερμανὸς Ρουμπάνης

(Τ.Σ.)

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγγραφέως.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΑΝΔΡ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ
ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 42 - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦ. 28-407

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΗΝ ΔΙΑΘΗΚΗΝ

1. Περὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς

Ἡ Ἁγία Γραφή λέγεται τὸ σύνολον τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τὰ ὅποια ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει ὡς θεόπνευστα καὶ τὰ ὅποια ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τῆς πίστεως καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς.

Ἡ Ἁγία Γραφή διαιρεῖται εἰς δύο ομάδας βιβλίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ἀποτελεῖ τὴν *Παλαιὰν Διαθήκην* ἢ τὸ βιβλίον τῆς Π. Διαθήκης, ἡ δὲ ἕτερα ἀποτελεῖ τὴν *Καὶνὴν Διαθήκην* ἢ τὸ βιβλίον τῆς Κ. Διαθήκης. Ὡστε ἕκαστον τῶν βιβλίων τούτων ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν βιβλίων.

2. Περὶ τῆς λέξεως «Διαθήκη»,

Ἡ λέξις «*Διαθήκη*» σημαίνει συμφωνίαν. Διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν βιβλίων τῆς Π. καὶ τῆς Κ. Διαθήκης γίνεται τρόπον τινὰ συμφωνία μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὴν ὁποίαν, οἱ μὲν ἄνθρωποι ὑπόσχονται νὰ ἐκτελῶσι τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, ὁ δὲ Θεὸς νὰ προστατεύῃ αὐτούς.

Λέγεται δὲ τὸ μὲν πρῶτον μέρος τῆς Ἁγ. Γραφῆς *Παλαιὰ Διαθήκη*, διότι περιέχει τὴν πρώτην καὶ πρὸ Χριστοῦ συμφωνίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ συμφωνία αὕτη περιλαμβάνεται εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον καὶ εἰς τὰς διδασκαλίας τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων θεοπνεύστων ἀνδρῶν, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν μέχρι τῆς γενήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ δὲ δεύτερον

μερος τῆς Ἀγίας Γραφῆς λέγεται *Καινὴ Διαθήκη*, διότι περιέχει τὴν *νέαν* συμφωνίαν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν ὁ Χριστός, καὶ οἱ ἀπόστολοι αὐτοῦ.

Ἡ Π. Διαθήκη ἀποτελουμένη ἐκ 49 διαφόρων βιβλίων εἶνε τὸ ἱερὸν βιβλίον τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Ὀνομάζουσι δὲ αὐτὴν οἱ Ἑβραῖοι *Νόμον*. Ἐπειδὴ δὲ ἀνεγνώρισε καὶ συνεπλήρωσεν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία παραδέχεται αὐτὴν ὡς ἓν τῶν ἱερῶν αὐτῆς βιβλίων.

Ἀλλὰ περὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ τῶν βιβλίων αὐτῆς γίνεται λόγος εἰς τὴν Ἱερὰν *Ἱστορίαν τῆς Π. Διαθήκης*.

3. Περὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης

Ἡ *Καινὴ Διαθήκη* ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσιν ἑπτὰ διαφόρων βιβλίων, τὰ ὁποῖα εἶνε τὰ ἑξῆς: α) τὰ τέσσαρα *Εὐαγγέλια*, β) αἱ *Πράξεις τῶν Ἀποστόλων* (ἓν βιβλίον), γ) αἱ *εἴκοσι μία ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων* καὶ δ) ἡ *Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου* (1).

Τὰ βιβλία τῆς Κ. Διαθήκης δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, εἰς *Ἱστορικά*, εἰς *Διδακτικά* καὶ εἰς *Προφητικά*.

1) *Ἱστορικά* εἶνε τὰ τέσσαρα *Εὐαγγέλια*, τὰ ὁποῖα εἶνε καὶ διδακτικά, καὶ αἱ *Πράξεις τῶν ἀποστόλων*.

2) *Διδακτικά* εἶνε αἱ *ἐπιστολαὶ* τῶν ἀποστόλων.

3) *Προφητικὸν* δὲ εἶνε ἡ *Ἀποκάλυψις* τοῦ Ἰωάννου.

Ἐκ τῶν Ἱστορικῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης πα-

Σημ (1) Τὰ βιβλία τῆς Καιν. Διαθήκης ἔγραψαν οἱ ἑξῆς :

α) Ἐκ τῶν Εὐαγγελίων ἓν ἔγραψεν ὁ Ματθαῖος, ἓν ὁ Μάρκος, ἓν ὁ Λουκᾶς καὶ ἓν ὁ Ἰωάννης, οἵτινες λέγονται Εὐαγγελισταί.

β) Τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἔγραψεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς.

γ) Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τῶν Ἀποστόλων δέκα τέσσαρας ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, δύο ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, τρεῖς ὁ Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, μίαν ὁ Ἰάκωβος καὶ μίαν ὁ Ἰούδας. Αἱ τελευταῖαι ἑπτὰ λέγονται καθολικαί.

δ) Τὴν δὲ Ἀποκάλυψιν ἔγραψεν ὁ Ἰωάννης.

πραλαμβάνομεν τὴν Ἱστορίαν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἐκθέτομεν εἰς τὸ παρὸν βιβλίον «Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης».

4. Διαίρεσις τοῦ βιβλίου

Τὸ παρὸν βιβλίον διαιροῦμεν εἰς τρία τμήματα Α') εἰς τὴν *Ἐισαγωγὴν*. Β') εἰς τὴν *κυρίως Ἱστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης* καὶ Γ') εἰς *Ἱστορικὰς Περικοπὰς ἐκ τῶν Εὐαγγελίων* περὶ τοῦ βίου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Παρατίθενται δὲ καὶ τινες ὕμνοι μετὰ τινὰς περικοπὰς σχετικοὶ πρὸς αὐτάς. ⁽¹⁾

Τὴν *κυρίως Ἱστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης* διαιροῦμεν εἰς τὰ ἑξῆς ἕξ μέρη, Α') Περὶ τοῦ *ιδιωτικοῦ βίου* τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἥτοι ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τῆς βαπτίσεως αὐτοῦ. Β') περὶ *τῆς ἐνάργεως τοῦ Δημοσίου βίου* τοῦ Σωτῆρος, Γ) Περὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ. Δ') περὶ *τῆς διδασκαλίας* αὐτοῦ. Ε') περὶ *τῶν τελευταίων ἡμερῶν καὶ τῶν παθῶν* τοῦ Σωτῆρος, ΣΤ') περὶ *τῆς ἀνασιάσεως καὶ τῶν μέχρι τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ γεγονότων*.

Ἄλλὰ πρὶν ἐκθέσωμεν τὴν ἱστορίαν τῆς Κ. Διαθήκης, εἶνε σκόπιμον νὰ ἐξετάσωμεν τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τῶν λαῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον.

5. Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν λαῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ⁽²⁾

Διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τῶν λαῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν πρῶτον μὲν τὴν κατάστασιν τῶν *ἐθνικῶν λαῶν* (ἢ εἰδωλοατρῶν), δεῦτερον δὲ τὴν κα-

¹ Σημ. Ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν παραγράφων τοῦ βιβλίου, ὑπάρχουν δι' αὐξοντος ἀριθμοῦ, παραπομπαὶ εἰς τὰς σχετικὰς εὐαγγελικὰς περικοπὰς τοῦ Γ' τμήματος τοῦ βιβλίου. Τὸ Γ' μέρος ἔτεθη ἐν εἴδει παραρτήματος χάριν τῆς εὐκολίας τῶν μαθητῶν πρὸς ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἐκ τοῦ κειμένου τῶν εὐαγγελίων, ὡς τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου ὀρίζει.

² Σημ. Τῆς παραγράφου ταύτης δύναται νὰ γίνῃ μόνον ἀνάγνωσις καὶ ἀνάπτυξις ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος.

τάσασιν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ· ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ κάτοικοι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐχωρίζοντο εἰς δύο θρησκευτικὰς μερίδας, τοὺς *εἰδωλολάτρας* ἢ *πολυθεῖστας* καὶ τοὺς *μονοθεῖστας* Ἰουδαίους.

α') Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν ἐθνικῶν

Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν θρησκευτικὴν κατάστασιν τῶν ἐθνικῶν λαῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ ἰδίως τῶν Ῥωμαίων, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἐβασίλευε παρ' αὐτοῖς τελεία ἀπιστία καὶ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία. Ἐνεκα τούτου ἐπεκράτει ἠθικὴ κατάπτωσης καὶ παραλυσία.

Αἷτια τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἦσαν τὰ ἑξῆς :

1) *Ἡ κοσμοκρατορία τῶν Ῥωμαίων*. Αὕτη παρέσχε πολλὰ πλοῦτη εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς ὠθησεν εἰς βίον ἀπολαύσεως, σπατάλης καὶ ἡδονῆς. Ἐνεκα τούτου ἐπῆλθεν ἐσωτερικὴ τοῦ κράτους ἀνωμαλία, συγκρούσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων μερίδων, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας, καὶ διαρκεῖς πόλεμοι τῶν Ῥωμαίων πρὸς ξένους λαοὺς, οἱ ὅποιοι εἴτε ἐπανεστάτουν εἴτε ἐπετίθεντο κατ' αὐτῶν. Ἡ δὲ σκληρότης τῶν ἐκάστοτε κρατούντων καὶ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης κατέστησε τοὺς τυραννουμένους λαοὺς ἢ εὐτελεῖς κόλακας τῶν ἰσχυρῶν ἢ ἀδιαφόρους διὰ πᾶσαν ἰδέαν ἀρετῆς.

Ἡ κατάστασις αὕτη ἔκαμε τοὺς λαοὺς νὰ θεωρήσωσιν ὡς μόνην ἀρετὴν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ὡς μόνον σκοπὸν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τὴν ὕλικὴν *ἰσχύ*ν καὶ *βίαν* καὶ τὴν *ὕλικὴν ἀπόλαυσιν*. Πρὸς τοῦτο ἐκολάκευον πάντα ἰσχυρὸν καὶ οὐδόλως ἐδίσταζον νὰ *θεοποιῶσι* τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Ῥώμης καὶ νὰ προσφέρωσι πρὸς αὐτοὺς θυσίας.

2) *Οἱ θεοὶ τῶν ἐθνικῶν*. Οὗτοι ἦσαν προσωποποιήσεις διαφόρων φυσικῶν ὄντων καὶ φαινομένων τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου μεθ' ὧν τῶν ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν καὶ κακιῶν, (μίσους, φθόνου, ἐκδικητικότητος κ. λ.).

Διὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὡς πρότυπα ἠθικοῦ καὶ ἐναρέτου βίου, ἀλλὰ

μᾶλλον βίου ἀνηθίκου, ἐπιζητοῦντος τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σαρκικῶν μόνον ἀναγκῶν καὶ ἐπιθυμιῶν. Ὡς ἐκ τούτου οἱ ἄνθρωποι ἐγίνοντο *ἄδικοι, ἄσπαραγες, σκληροὶ* πρὸς τοὺς ἀσθενεστεροὺς, *ἐγωῖσται καὶ ἀκόλαστοι*.

3) *Αἱ διδασκαλῖαι πλείστων φιλοσοφικῶν συστημάτων.* Αὗται συνεκρούοντο πρὸς ἀλλήλας καὶ τινες ἤρνοῦντο καὶ αὐτὴν τὴν βᾶσιν τῆς θρησκείας, τὴν ὑπαρξιν δηλαδὴ τοῦ Θεοῦ. Αἱ διδασκαλῖαι αὗται κατέστησαν τοὺς ἐθνικοὺς λαοὺς ἀδιαφόρους ἐντελῶς διὰ τὴν θρησκευτικὴν αὐτῶν πίστιν καὶ περιώρισαν αὐτοὺς μόνον εἰς τὴν ἀπλήν ἐκτέλεισιν τῶν ἐξωτερικῶν τύπων τῆς λατρείας. Διότι ἐκ τῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαιότητος, ἄλλοι μὲν ἐδίδασκον τὴν ὑπαρξιν Θεοῦ ἢ θεῶν, τὴν ὑπ' αὐτῶν δημιουργίαν τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῶν πρόνοιαν τῶν θεῶν· ἄλλοι δὲ ἐδίδασκον ὅτι οἱ θεοὶ μετὰ τὴν δημιουργίαν, οὐδὲν ἔτι ἐνδιαφέροντο ὑπὲρ τοῦ κόσμου. Ἄλλοι ὅμως ἐδίδασκον τὴν ἀθεΐαν, μὴ παραδεχόμενοι τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ.

Τοιοῦτοτρόπως αἱ διάφοροι διδασκαλῖαι αὗται συνεκρούοντο μεταξύ των, οἱ ὅπαδοί των διεφώνουν καὶ ὁ λαὸς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐγίνετο ἀδιάφορος πρὸς τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν καὶ ἄπιστος. Ἐναντι δὲ τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν συστημάτων, τὰ ὅποια πορουσιάσθησαν ἐναντίον τῆς, οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιτάξῃ ἡ ἐθνικὴ θρησκεία. Διότι, στηριζομένη αὕτη ἐπὶ τῆς μυθολογίας, δὲν εἶχεν οὐδὲν ἠθικὸν οὐδὲ λογικὸν περιεχόμενον, τὸ ὅποῖον νὰ προβάλλῃ εἰς τὰς ἐπιθέσεις αὐτάς. Διὰ τοῦτα οὔτε αἱ ἠθικαὶ ἀπαιτήσεις τῶν ἀνθρώπων ἰκανοποιοῦντο ἐκ τῆς ἐθνικῆς θρησκείας, οὔτε ἡ λογικὴ αὐτῶν ἐκ τῆς πολυθεΐας, τὴν ὁποίαν παρεδέχετο ἡ ἐθνικὴ θρησκεία.

Ἐνεκα λοιπὸν τούτων οἱ ἐθνικοὶ λαοὶ εἶχον καταπέσει τελείως εἰς θρησκευτικὴν ἀμφιβολίαν, ἀδιαφορίαν καὶ ἀπιστίαν ὡς καὶ εἰς ἠθικὴν παρακμὴν, ἥτις εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς ἀπιστίας.

Ἡ δὲ λατρεία αὐτῶν ἐγίνετο διὰ θυσιῶν ζώων καὶ πραγμάτων ἐντελῶς τυπικῶς.

Ἡ κατάσταση αὕτη τῶν ἐθνικῶν καὶ μάλιστα τῶν κρα-
τούντων τοῦ κόσμου τότε Ῥωμαίων, ἐπέδρα καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων λαῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτῶν κατεχομέ-
νων, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός.

β) Ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάσταση τῶν Ἰουδαίων

Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν θρησκευτικὴν κατάστασιν τοῦ
Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, δυνάμεθα νὰ
εἴπωμεν τὰ ἑξῆς.

Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαός ἦτο ὁ μόνος *μονοθεϊστικὸς* λαός.
Οὗτος πιεζόμενος ὑπὸ τῶν κατακτητῶν τοῦ Ῥωμαίων διὰ
βαρυτάτων φόρων καὶ αὐθαιρεσιῶν, ἐπόθει τὴν ἐλευθερίαν
του. Ἐμίσει δὲ πολὺ τοὺς κατακτητὰς του καὶ τὸ κατ'αὐτῶν
μῖσος μετετράπη εἰς μῖσος κατὰ παντὸς ξένου. Ἡ κατά-
στασις αὕτη ὥθησε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν νὰ προσκολληθῇ
περισσότερον εἰς τὰς πατρίους αὐτοῦ παραδόσεις καὶ τὰς
θρησκευτικὰς τελετὰς, τῶν ὁποίων τὴν ἐξωτερικὴν ἐκπλή-
ρωσιν ἐθεώρει ὡς τὴν μόνην ἀναγκαίαν καὶ θεάρεστον.

Ἀλλὰ καὶ μεταξύ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ ὑπῆρχον διάφοροι
θρησκευτικαὶ μερίδες, αἱ ὁποῖαι διεφώνουν εἰς πλεῖστα θρη-
σκευτικὰ ζητήματα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Ἡ διαφω-
νία αὕτη τῶν μερίδων τούτων συνετέλει εἰς τὴν θρησκευ-
τικὴν καὶ ἠθικὴν ἀδιαφορίαν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ. Τὸν
ὤθει δὲ εἰς τὴν ἀπλὴν ἐξωτερικὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευ-
τικῶν τύπων, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν πραγματικὴν ψυχικὴν βελτιώ-
σιν καὶ ἐξύψωσιν αὐτοῦ.

Καὶ ἡ λατρεία τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας, γινομένη διὰ
θυσιαῶν ζώων καὶ πραγμάτων, ἀπέβη ἐντελῶς τυπικὴ καὶ
ἀνευ ἐσωτερικῆς ἀνάγκης τοῦ τελούντος αὐτῆν.

Ἐκ τῶν διαφόρων τούτων θρησκευτικῶν μερίδων αἱ
σπουδαιότεραι ἦσαν 1) ἡ τῶν *Φαρισαίων*, 2) ἡ τῶν *Σαδ-
δουκαίων* καὶ 3) ἡ τῶν *Ἐσσαίων*.

6. Περὶ Φαρισαίων, Σαδδουκαίων καὶ Ἐσσαίων

Αἱ σπουδαιότεραι μερίδες, αἱ ὁποῖαι ἐπέδρων ἐπὶ τοῦ
Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ ἦσαν, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἡ μερὶς τῶν
Φαρισαίων, τῶν *Σαδδουκαίων* καὶ τῶν *Ἐσσαίων*.

Ι. *Ἡ Μερὶς τῶν Φαρισαίων.* Οἱ *Φαρισαῖοι* ἀπετέ-
λουν τὴν συντηρητικὴν μερίδα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ἣτις
ἐπεδίωκε τὴν ἐκδιώξιν τῶν Ῥωμαίων ἐκ τῆς Παλαιστι-
νης. Ὡς ἐκ τούτου ἡ μερίς αὕτη εἶχε καὶ πολιτικὸν χα-
ρακτῆρα, ἦτο ἡ ἐθνικιστικὴ μερίς τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο
οἱ Φαρισαῖοι ἀπῆτουν παρὰ τοῦ λαοῦ τυφλὴν προσ-
κόλλησιν εἰς τὰ πάτρια ἥθη, εἰς τὰς θρησκευτικὰς παρα-
δόσεις καὶ εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς Ἰουδαϊκῆς
λατρείας, θρησκευτικὸν φανατισμὸν καὶ μῖσος κατὰ παν-
τὸς ξένου καὶ ἰδίως κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Οὐδὲν δὲ ἐν-
διεφέροντο διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ψυχικὴν βελτίωσιν καὶ ἐξύ-
ψωσιν τοῦ λαοῦ. Αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι ἔδιδον τὸ παράδειγμα,
πράττοντες τὰ πάντα πρὸς τὸ *θεαθῆναι* καὶ οὐχὶ ἐξ ἐσω-
τερικῆς ἀνάγκης καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν ἀρετὴν. Διὰ τὴν
ὑποκρισίαν δὲ αὐτὴν καὶ ἐπιδεικτικότητα αὐτῶν ἐλέγχον-
ται σκληρῶς ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.

Τόσον δὲ ἀπεστρέφοντο τοὺς ξένους καὶ τοὺς ἀντιφρο-
νοῦντας πρὸς αὐτούς, ὥστε ἀπέφευγον αὐτούς ὡς μεμο-
λυσμένους καὶ δὲν τοὺς ἐπλησίαζον. Διὰ τοῦτο ὠνομά-
σθησαν *Φαρισαῖοι*, δηλαδὴ *κεχωρισμένοι* (λέξ. Ἑβρ.). Με-
τὰ τῶν Φαρισαίων συνέπραττον οἱ *γραμματεῖς ἢ νομικοὶ*
καλούμενοι. Οὗτοι ἦσαν οἱ ἐρμηνευταὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νό-
μου καὶ μετεῖχον τοῦ συνεδρίου μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ
πρεσβυτέρων, διὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν νόμων, κατὰ τὰς
δικας.

Οὗτοι διέστρεφον τὸν Νόμον, χάριν τῶν συμφερόντων
αὐτῶν ἢ τῆς μερίδος των, καὶ διὰ τοῦτο ἠλέγχοντο σκλη-
ρῶς ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μερίς αὕτη τῶν Φαρισαίων καὶ
Γραμματέων ἦτο ἡ πολυπληθεστέρα καὶ ἐπεβάλλετο ἐπὶ
τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ.

2. *Οἱ Σαδδουκαῖοι.* Οὗτοι ὠνομάζοντο τοιοῦτοτρόπως
ἐκ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Σαδδώκ καὶ διέφερον τῶν Φαρι-
σαίων καὶ ὡς πρὸς τὰς θρησκευτικὰς των πεποιθήσεις καὶ
ὡς πρὸς τοὺς πολιτικούς των σκοπούς. Οὗτοι ἀπέρριπτον
τὴν παράδοσιν καὶ ἐδέχοντο μόνον τὴν Ἁγίαν Γραφὴν τῆς
Π. Διαθήκης ἀπέρριπτον δὲ καὶ τὰς διδασκαλίας περὶ τῆς

ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ τῆς ὑπάρξεως ἀγγέλων, τὰς ὁποίας ἐδέχοντο οἱ Φαρισαῖοι.

Ὡς πρὸς τὰ πολιτικά των φρονήματα, οὗτοι ἦσαν φίλοι τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ βασιλέως Ἡρώδου καὶ διὰ τοῦτο ἐκαλοῦντο καὶ *Ἡρωδιανοί* ἀπετέλουν δηλαδή οὗτοι τὸ Ῥωμιόφιλον κόμμα τῶν Ἰουδαίων. Οἱ Σαδδουκαῖοι συνήθως ἀνῆκον εἰς τὴν πλουσίαν τάξιν καὶ τὸ συμφέρον των ἐπέβαλλεν εἰς αὐτοὺς νὰ εἶνε νομοταγεῖς καὶ φίλοι τῶν κρατούντων Ῥωμαίων, ἵνα ἀταράχως ἀπολαύωσι τῶν ἀγαθῶν τοῦ πλοῦτου των. Οὗτοι ἐμορφούντο δι' Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ ἔκκλινον μᾶλλον πρὸς τοὺς Ἐπικουρείους φιλοσόφους τῶν ἐθνικῶν, τῶν ὁποίων τὰς ἀρχάς, περὶ ὑλιστικῆς ἀπολαύσεως τοῦ βίου, ἠσπάζοντο. Οἱ Σαδδουκαῖοι ὡς φίλοι τῶν Ῥωμαίων ὑπεστηρίζοντο καὶ ἐπροστατεύοντο ὑπ' αὐτῶν.

3. *Οἱ Ἑσσαῖοι*. Οὗτοι ἀπετέλουν ἄλλην θρησκευτικὴν μερίδα, ἣτις ἐνεφανίσθη ἔνεκα θρησκευτικῶν διωγμῶν. Οὗτοι ἀπεσύροντο εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐκεῖ ἔζων βίον ἀσκητικόν. Κατατασσόμενοι εἰς τὸ τάγμα αὐτῶν, κατεγίνοντο εἰς τὴν γεωργίαν, εἰς τὴν θεραπευτικὴν ιδιότητα τῶν βοτανῶν καὶ εἰς τὴν ἰατρικὴν. Διὰ τοῦτο ὀνομάζοντο Ἑσσαῖοι, δηλαδή θεραπευταὶ (λέξ. Συροχαλδαϊκῆ).

Οὗτοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Σαδδουκαίους καὶ τοὺς Φαρισαίους, ἦσαν εὐσεβεῖς, φιλόανθρωποι, δίκαιοι καὶ ἐν γένει ἐνάρετοι. Ἀπέφευγον τὸν ὄρκον, ἅπαξ μόνον ὀρκιζόμενοι, ὅταν ἐγίνοντο μέλη τοῦ τάγματός των. Τοὺς Ἑσσαίους δυνάμεθα νὰ τοὺς παραβάλωμεν κατὰ τι πρὸς τοὺς στωϊκοὺς φιλοσόφους τῶν ἐθνικῶν.

Αὗται ἦσαν αἱ κυριώτεραι θρησκευτικαὶ μερίδες τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἵτινες, ἔνεκα τῆς διαφορᾶς τῆς διδασκαλίας των, ἐπέδρων κακῶς ἐπὶ τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ. Ἐγέννων δὲ παρ' αὐτῶ τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, τὴν ἀπιστίαν καὶ τὴν κατὰ τύπους μόνον εὐσέβειαν αὐτοῦ.

ΤΜΗΜΑ Β΄

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄.

Ο ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΗΤΟΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΕΝΣΗΝΕΩΣ ΤΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΕΩΣ ΑΥΤΟΥ

7. Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ

* Κατὰ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὁ Ἡρώδης ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς, ἔζη εἰς τινὰ πόλιν αὐτῆς εἰς ἱερεὺς, ὀνομαζόμενος *Ζαχαρίας*, μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ *Ἐλισάβετ*. Καὶ οἱ δύο ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι, ἀλλ' ἐλυποῦντο πολὺ, διότι δὲν εἶχον ἀποκτήσει τέκνον, ἐπειδὴ ἡ Ἐλισάβετ ἦτο στεῖρα. Οὐδὲ ἠλπίζον πλέον νὰ ἀποκτήσωσι, διότι καὶ οἱ δύο εἶχον φθάσει εἰς πολὺ μεγάλην ἡλικίαν. Ἐν τούτοις παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἔδιδε τέκνον, ἵνα μὴ φέρωσι τὸ ὄνειδος τῆς ἀτεκνίας, ὡς ἔθεωρεῖτο αὕτη παρ' Ἑβραίοις.

Μίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ζαχαρίας ἦτο ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος διὰ νὰ θυμιάσῃ, εἶδεν ἄγγελον ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτόν :

«Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι ἡ δέησίς σου εἰσηκούσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἀποκτήσῃς υἱόν, τὸν ὁποῖον θὰ ὀνο-

μάσης Ἰωάννην. Οὗτος θὰ γίνῃ μέγας μεταξύ τοῦ λαοῦ του, προφήτης καὶ πολλοὺς θὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Ζαχαρίας ὁμως ἐδυσπίστησεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός του Ἐλισάβετ ἦσαν πλέον γέροντες.

Τότε ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτόν· «ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄγγελος Γαβριήλ· ἐπειδὴ δὲ ἐδυσπίστησας εἰς τοὺς λόγους μου, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης θὰ μείνης ἄλαλος μέχρι τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐκπληρωθῶσι πάντα ὅσα εἶπον πρὸς σέ».

Πράγματι ὁ Ζαχαρίας ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ· ὁ δὲ λαὸς ἔξω ἠπόρει, ἐπειδὴ ὁ Ζαχαρίας ἐβράδυνε νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ναοῦ. Ὅταν δὲ ἐξῆλθε καὶ ὄλοι ἀντελήφθησαν ὅτι ἦτο ἄλαλος, ἐνόησαν ὅτι κάποιοι ὀπτασίαν θὰ εἶδεν ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ θὰ ἐφοβήθη πολὺ.

Ὅταν ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι τῆς ἐφημερίας τοῦ Ζαχαρίου, ἀπῆλθεν οὗτος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ διέμενεν ἐκεῖ κωφάλαλος· πάντες δὲ ἐθαύμαζον καὶ ἠπόρουν διὰ τοῦτο.

8. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου. (Περ. 1)

Μετὰ ἕξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀγγέλου εἰς τὸν Ζαχαρίαν, ὁ ἴδιος ἄγγελος Γαβριήλ παρουσιάσθη εἰς τὴν εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον Παρθένον Μαρίαν. Αὕτη ἔζη εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἶχε μνηστευθῆ ἐκεῖ μετὰ τοῦ τέκτονος Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἐκ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἐκ τοῦ γένους Δαβίδ.

Μόλις εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκόν της, εἶπε πρὸς αὐτήν· «Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Ἡ Παρθένος, μόλις ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους καὶ εἶδε τὸν ἄγγελον, ἐφοβήθη πολὺ καὶ ἐσκέπτετο τί νὰ ἐσήμαινεν ὁ χαιρετισμὸς οὗτος. Τότε ὁ Γαβριήλ λέ-

γει πρὸς αὐτήν. «Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, διότι ἔχεις χάριν παρὰ τῷ Θεῷ καὶ θὰ γεννήσης υἱόν, τὸν ὁποῖον θὰ ὀνομάσης Ἰησοῦν. Οὗτος θὰ γίνῃ μέγας καὶ θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ βασιλεύῃ αἰώνιως ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων».

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἡ Παρθένος ἀπήντησε καὶ εἶπε. «Πῶς θὰ γίνῃ τοῦτο»; ὁ δὲ ἄγγελος εἶπε· «Πνεῦμα Ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σέ καὶ δύνამις Θεοῦ. Διὰ τοῦτο τὸ γεννηθσόμενον θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς Θεοῦ». Ἴνα δὲ ἀποδείξῃ ὁ ἄγγελος εἰς τὴν παρθένον ὅτι πάντα εἶναι δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ, εἶπεν εἰς αὐτήν ὅτι καὶ ἡ συγγενὴς τῆς Ἐλισάβετ, καίτοι εἶνε γραῖα, θὰ γεννήσῃ υἱόν, διότι τοῦτο ἠθέ-

λησεν ὁ Θεός. Τότε ἡ Παρθένος Μαριάμ εἶπεν· «ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, ἃς γίνῃ κατὰ τὸν λόγον σου». Ὁ δὲ ἄγγελος ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς.

Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς καλῆς ἀγγελίας τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὴν Παρθένον περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου, ὀνομάζομεν *Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου*.

Ἡ δὲ ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει αὐτὸν τὴν 25 Μαρτίου ἐκάστου ἔτους, τὴν δὲ παρθένον Μαρίαν ὀνομάζει *Θεοτόκον*.

9. Ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὴν Ἑλισάβετ

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἡ Παρθένος Μαρία ἦλθε πρὸς τὴν Ἑλισάβετ διὰ νὰ ἐπισκευθῇ αὐτήν. Ἡ δὲ Ἑλισάβετ, μόλις εἶδε μακρόθεν τὴν Μαρίαν, φωτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶπε πρὸς αὐτὴν μὲ φωνὴν μεγάλην. «Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου· πῶς δὲ συνέβη τοῦτο, ὥστε νὰ ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς ἐμέ;»

Ἡ δὲ Παρθένος πρὸς ταῦτα ἀπήντησεν· «Ἄς εἶναι εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἐπέβλεψεν ἐπὶ τῆς ταπεινῆς δούλης αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σήμερον θὰ μὲ εὐλογοῦν πᾶσαι αἱ γενεαί». Ἐμεινε δὲ πλησίον τῆς συγγενοῦς τῆς Ἑλισάβετ περίπου τρεῖς μῆνας καὶ μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ναζαρέτ.

10. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου

Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἑλισάβετ διέμενον εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν. Ὃταν δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς, ἡ Ἑλισάβετ ἐγέννησεν ἄρρεν τέκνον καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἤρχοντο νὰ συγχαρῶσι τοὺς γονεῖς τοῦ παιδίου, οἱ ὅποιοι ἐχάρησαν πάρα πολὺ διὰ τὴν ἀπόκτησίν του.

Ὁ Ζαχαρίας ὅμως ἔμενε ἀκόμη κωφάλαλος. Ὃταν δὲ ἦλθεν ἡ ὄγδοῃ ἡμέρα, ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι συνεκεντρώθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ

Ζαχαρίου διὰ νὰ δώσωσι τὸ ὄνομα εἰς τὸ παιδίον, κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἑβραίων. Ὄταν δὲ ἠρωτήθη ἡ Ἐλισάβετ ποῖον ὄνομα θὰ δοθῆι εἰς αὐτό, αὕτη εἶπεν ὅτι τὸ παιδίον θὰ ὀνομασθῆι **Ἰωάννης**.

Πάντες ἐξεπλάγησαν διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐγνώριζον ὅτι οὐδεὶς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἐλισάβετ ἐκαλεῖτο Ἰωάννης. Πάντοτε δὲ ἐπερίμενον νὰ ὀνομασθῆι τὸ παιδίον ἢ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του ἢ ἄλλου τινὸς συγγενοῦς του.

Τότε ἐθεώρησαν καλὸν νὰ ἐρωτήσωσι καὶ τὸν Ζαχαρίαν διὰ νευμάτων· αὐτὸς δὲ ἐζήτησε, διὰ νευμάτων ἐπίσης, ἓν πινάκιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψε τὸ ὄνομα **Ἰωάννης**. Ἀμέσως μετὰ τοῦτο ἐλύθη ἡ γλῶσσα τοῦ Ζαχαρίου καὶ διηγήθη ὅσα συνέβησαν εἰς τὸν ναὸν καὶ διατὶ ὀνόμασε τὸ παιδίον Ἰωάννην. Προεῖπε δὲ εἰς τοὺς συγκεντρωμένους ἐκεῖ συγγενεῖς καὶ φίλους ὅτι τὸ παιδίον τοῦτο θὰ γίνῃ προφήτης καὶ πολλοὺς θὰ σώσῃ ἐκ τῆς ἀμαρτίας.

Ὁ Ἰωάννης ἐμεγάλωνε σωματικῶς καὶ ἀνεπτύσσετο πνευματικῶς πλησίον τῶν γονέων του.

Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἑορτάζει τὴν μνήμην τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰωάννου τὴν 24 Ἰουνίου ἐκάστου ἔτους.

11. Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. (ΠΕΡ. 2)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης ἦτο ὁ Ὀκταβιανὸς Αὐγούστος (περὶ τὸ 754 ἔτος ἀπὸ κτίσεως τῆς Ῥώμης), ἐξεδόθη ὑπ' αὐτοῦ Διάταγμα νὰ ἀπογραφῶσι πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Κράτους, ἕκαστος εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ τότε καὶ ἡ Παλαιστίνη κατεῖχετο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἔπρεπε καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς νὰ ἀπογραφῶσι, συμφώνως πρὸς τὸ Διάταγμα τοῦ Αὐγούστου. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἰωσήφ, ὁ μνηστήρ τῆς Παρθένου Μαρίας, ὥφειλε νὰ μεταβῆ, ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου διέμενε καὶ εἰργάζετο, εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ὁπόθεν κατήγετο.

Παρέλαβε λοιπὸν τὴν παρθένον Μαρίαν καὶ ἦλθε μετ'

αὐτῆς εἰς Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας. Ἄλλ' ἐκεῖ, ἐπειδὴ καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἶχον μεταβῆ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, δὲν εὖρον κατάλυμα· ἤναγκάσθησαν δὲ νὰ μείνωσι προσωρινῶς εἷς τι σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον ξενοδοχείου τινὸς καὶ τὸ ὁποῖον ὁ ξενοδόχος εἶχε μεταβάλει εἰς φάτνην διὰ τὰ ζῶα.

Κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ γεννήσῃ ἡ Παρθένος τὸ τέκνον αὐτῆς. Ἐγέννησε δὲ υἱόν, τὸν ὁποῖον ἐσπαργάνωσε καὶ ἔθεσεν αὐτὸν ἐντὸς τῆς φάτνης τῶν ἀλόγων ζῶων.

Τὴν ἰδίαν ὥραν παρουσιάσθη ἄγγελος τοῦ Θεοῦ εἰς ποιμένας, οἱ ὁποῖοι διενυκτέρευον καὶ ἐφύλαττον τὰ ποιμνία αὐτῶν εἰς τοὺς ἀγρούς, πλησίον τῆς Βηθλεέμ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς. Μὴ φοβεῖσθε, διότι φέρω εἰς σᾶς καὶ εἰς ἅπαντα τὸν λαὸν τὴν εὐχάριστον ἀγγελίαν ὅτι ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεέμ ὁ Χριστός, ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου. Καὶ πρὸς βεβαίωσιν τῶν λόγων μου τούτων λέγω εἰς σᾶς νὰ πορευθῆτε ἐκεῖ καὶ θὰ εὔρετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, τὸ ὁποῖον ἔχει τοποθετηθῆ ἐντὸς τῆς φάτνης τῶν ἀλόγων.

Μόλις εἶπεν αὐτὰ ὁ ἄγγελος, ἀμέσως ἐφάνη πληθὸς ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι ὕμνουν τὸν Θεόν, ἔψαλλον καὶ ἔλεγον· «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

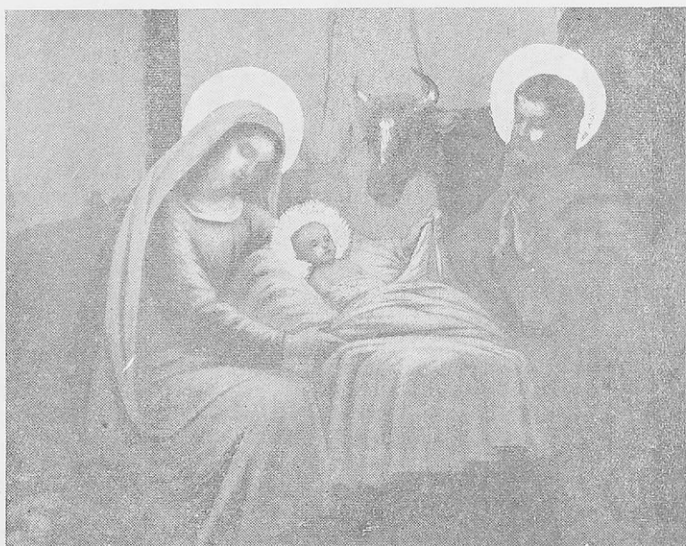
Μετὰ τοῦτο ἐξηφανίσθησαν οἱ ἄγγελοι, οἱ δὲ ποιμένες εἶπον μεταξύ των. Ἄς ὑπάγωμεν ἕως Βηθλεέμ, διὰ νὰ ἴδωμεν ὅσα εἶπεν εἰς ἡμᾶς ὁ ἄγγελος. Καὶ σπεύσαντες ἦλθον εἰς Βηθλεέμ, ὅπου εὖρον τὴν Παρθένον καὶ τὸν Ἰωσήφ μετὰ τοῦ παιδίου καὶ διηγήθησαν εἰς αὐτούς ὅσα ἤκουσαν παρὰ τοῦ ἀγγέλου.

Τοιοιούτῳ ἔβεβαιώθησαν δι' ὅσα εἶπεν εἰς αὐτούς ὁ ἄγγελος, Ἄφοῦ δὲ προσεκύνησαν τὸ παιδίον, ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ποιμνία αὐτῶν, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν, δι' ὅσα ἤκουσαν παρὰ τοῦ ἀγγέλου καὶ δι' ὅσα εἶδον ἐν Βηθλεέμ.

Ἡ Παρθένος διεφύλαττεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς πάντα ὅσα ἤκουσε παρὰ τῶν ποιμένων περὶ τοῦ παιδίου.

Μετά ὀκτώ δὲ ἡμέρας ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, τὸ παιδίον ἔλαβεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ὠνομάσθη Ἰησοῦς, δηλαδή *Σωτήρ*, ὅπως εἶπεν εἰς τὴν Παρθένον ὁ ἄγγελος Γαβριήλ, κατὰ τὸν Εὐαγγελισμὸν αὐτῆς ὑπ' αὐτοῦ.

Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν τὴν 25 *Δεκεμβρίου* ἐκάστου

Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

ἔτους καὶ ὀνομάζει αὐτὴν ἑορτὴν τῶν *Χριστουγέννων* τὴν δὲ μνήμην τῆς ὀνομασίας αὐτοῦ ἑορτάζει ὀκτὼ ἡμέρας βραδύτερον, ἴτοι τὴν 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους.

12. Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος

Κατὰ τὸ ἔθιμον τῶν Ἑβραίων, πᾶν ἄρρεν παιδίον ἔπρεπε, κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, νὰ προσαχθῆ ὑπὸ τῆς μητρὸς του εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐκεῖ δὲ ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ αὐτὴ ὑπὲρ αὐτοῦ θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν ἑνὸς ζεύγους περιστε-

ρων ἢ τρυγόνων. Ἡ τελετὴ αὕτη ἐθεωρεῖτο τελετὴ καθαρισμοῦ.

Ὅτε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἔγιγε τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἔ-

Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος

φερεν αὐτὸν ἡ Παρθένος εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ καὶ νὰ θυσιάσῃ χάριν αὐτοῦ τὴν κεκανονισμένην θυσίαν.

“Ότε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν Ναόν, τοὺς ὑπεδέχθη γέρων τις εὐσεβὴς καὶ δίκαιος, ὁ ὁποῖος ἔκαλεῖτο *Συμεών*. Οὗτος ἦτο προφήτης καὶ εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Θεοῦ ὑπόσχεσιν ὅτι δὲν θὰ ἀπέθνησκε πρὶν ἴδῃ τὸν Χριστόν· κατ’ ἐκείνην δὲ τὴν ἡμέραν ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου πνεύματος καὶ εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὸν Ναόν.

Μόλις δὲ εἶδε τὴν Παρθένον μετὰ τοῦ παιδίου, ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ ἔλαβεν αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ πλήρης χαρᾶς εἶπε πρὸς τὸν Θεόν· «Τώρα ἄς ἀποθάνω, Κύριε, ἐν εἰρήνῃ, ἐπειδὴ ἠξιώθην νὰ ἴδω τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου».

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Παρθένος ἐθαύμαζον δι’ ὅσα ἔβλεπον καὶ ἤκουον. Τότε ὁ γέρων Συμεών στραφεὶς πρὸς τὴν Παρθένον εἶπεν· «Ἴδου τὸ παιδίον τοῦτο θὰ γίνῃ αἰτία πτώσεως καὶ ἀναστάσεως πολλῶν ἐκ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, καὶ θὰ εἶναι σημεῖον ἀντιλεγόμενον. Θὰ γίνῃ δὲ αἰτία νὰ διαπεράσῃ τὴν καρδίαν σου λύπη μεγάλη ὡς ῥομφαία».

Μετὰ τὸν Συμεῶνα προσῆλθε καὶ ἡ γραῖα προφήτις Ἄννα, ἡ ὁποία ἦτο ὑπερογδοηκοντοῦτις καὶ ὑπηρέτει μὲ νηστείας καὶ προσευχᾶς εἰς τὸν Ναόν. Προεφήτευσε δὲ καὶ αὕτη περὶ τοῦ παιδίου καὶ εἶπεν ὅτι τοῦτο θὰ γίνῃ ἡ ἀπολύτρωσις τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.

Πάντα ταῦτα ἤκουεν ἡ Παρθένος καὶ ὁ Ἰωσήφ καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνοήσωσι τί ἐσήμαινον. Ἐν τούτοις ἡ Παρθένος διεφύλαττεν αὐτὰ εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς.

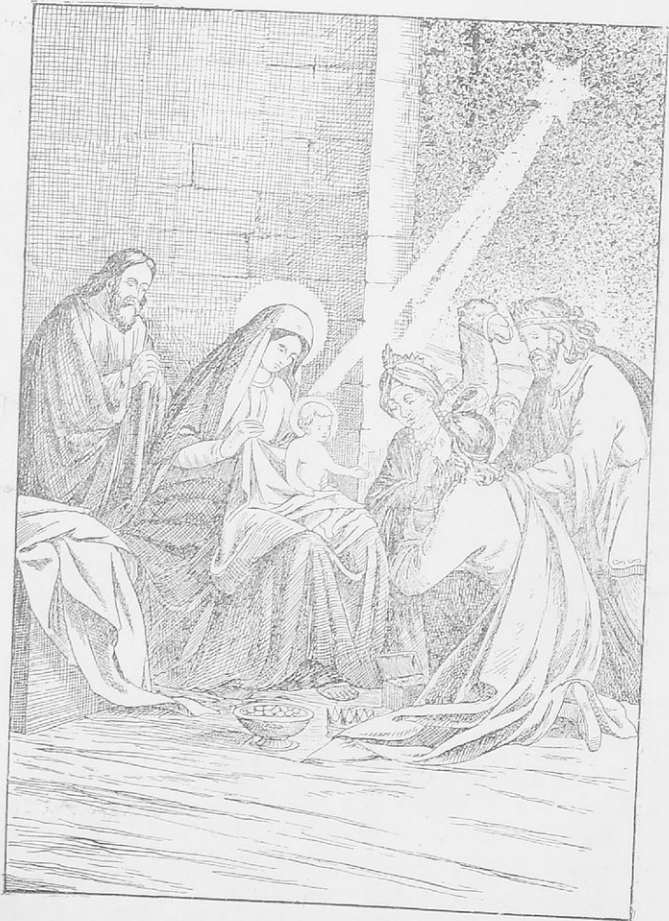
Ἐπειδὴ ἐτέλεσαν εἰς τὸν Ναόν πάντα ὅσα ἀπῆται ὁ Ἑβραϊκὸς νόμος, ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἀπῆλθον ἐξ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἦλθον εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς αὐτῶν.

Τὸ δὲ παιδίον ἠῤῥξανε καὶ ἀνεπτύσσετο πλησίον των καὶ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἦτο εἰς αὐτό.

Τὸ γεγονός τοῦτο, τῆς ὑποδοχῆς τοῦ παιδίου ὑπὸ τοῦ προφήτου Συμεῶνος, ἡ ἐκκλησία ὀνομάζει *Ἑπαπαντήν τοῦ Σωτήρος* καὶ ἐορτάζει αὐτὸ εἰς τὰς 2 Φεβρουαρίου ἐκάστου ἔτους, ἦτοι 40 ἡμέρας μετὰ τὰ Χριστοῦ γεννα.

13. Ἡ Προσκύνησις τῶν μάγων (Περ. 3)

Μετά τινα χρόνον ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ ἄνδρες σοφοὶ ἐξ Ἀνατολῶν, οἵτινες ἐκαλοῦντο τότε μάγοι. Οὗτοι ἠρώτων διὰ νὰ μά-

Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων

θουν ποῦ ἐγεννήθη ὁ νέος βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Διότι, ὡς ἔλεγον, εἶδον τὸν ἀστέρα αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀνατολήν καὶ ἦλθον νὰ προσκυνήσωσιν αὐτόν.

“Ὅτε ὁμῶς ἤκουσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς Ἑρώδης, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν λοιπὴν Παλαιστίνην, ἐταράχθη πολὺ καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους μετὰ τῶν γραμματέων εἰς συνεδρίαν. Ἐκεῖ ἠρώτα αὐτοὺς νὰ μάθῃ ποῦ ἔλεγον οἱ προφῆται ὅτι θὰ ἐγεννᾶτο ὁ Χριστὸς, δηλαδή ὁ ἀναμενόμενος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων Μεσσίας. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν ὅτι, κατὰ τοὺς προφῆτας, ὁ Χριστὸς θὰ γεννηθῆ ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Τὴν πληροφορίαν αὐτὴν ἐστήριξαν εἰς μίαν προφητείαν τοῦ προφήτου Μιχαίου, ὁ ὁποῖος λέγει τὰ ἑξῆς. «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδόλως εἶσαι ἀσημαντος μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Ἰούδα. Διότι ἐκ σοῦ θὰ ἐξέλθῃ ἀρχηγός, ὁ ὁποῖος θὰ διευθύνῃ τὸν λαόν μου, τὸν Ἰσραὴλ». Τότε ὁ Ἑρώδης ἐκάλεσε κρυφίως τοὺς μάγους καὶ ἔμαθε παρ’ αὐτῶν πότε ἐφάνη ὁ ἀστήρ εἰς τὴν Ἀνατολήν. Μετὰ τοῦτο εἶπε πρὸς αὐτοὺς νὰ ὑπάγωσιν εἰς Βηθλεὲμ καὶ νὰ ἐξετάσωσι καλῶς, ἕως ὅτου εὕρωσι τὸ παιδίον· ἅμα δὲ τὸ εὕρωσι καὶ τὸ προσκυνήσωσι, νὰ ἔλθωσι νὰ εἴπωσι καὶ εἰς αὐτόν, διὰ νὰ μεταβῆ καὶ αὐτὸς νὰ τὸ προσκυνήσῃ. Ὁ Ἑρώδης εἶπεν αὐτὰ εἰς τοὺς μάγους διότι εἶχε σκοπὸν νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον.

Οἱ μάγοι ἐξεκίνησαν λίαν πρωτὶ διὰ τὴν Βηθλεὲμ καὶ μόλις ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ, ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ ἀστήρ, τὸν ὁποῖον εἶχον ἴδει ἐν Ἀνατολῇ, καὶ ὠδήγει αὐτούς. Μόλις εἶδον οὗτοι τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν πολὺ καὶ ἠκολούθουν αὐτόν, ἕως ὅτου ἦλθεν εἰς Βηθλεὲμ καὶ ἐστάθη ὑπεράνω τῆς οἰκίας, ὅπου ἦτο τὸ παιδίον. Ὅταν δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν οἱ μάγοι, εὗρον τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτό· ἤνοιξαν δὲ καὶ τὰ θησαυροφυλάκιά των καὶ προσέφεραν εἰς αὐτὸ δῶρα, *χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν*.

Κατὰ δὲ τὸ ὄνειρόν των οἱ μάγοι εἰδοποιήθησαν παρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς τὸν Ἑρώδη, διότι

οὗτος ἐσκέπτετο κακὸν κατὰ τοῦ παιδίου. Ἐνεκά τούτου οἱ μάγοι ἐγερθέντες ἀνεχώρησαν δι' ἄλλης ὁδοῦ εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν.

14. Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τοῦ παιδίου
καὶ τῆς Παρθένου εἰς Αἴγυπτον καὶ
σφαγὴ τῶν παιδίων τῆς Βηθλεὲμ
ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου (Περ. 4)

● Μόλις ἀνεχώρησαν οἱ μάγοι, ἐφάνη ἄγγελος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἰωσήφ, κατὰ τὸ ὄνειρόν του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰωσήφ, ὅταν ἐγερθῆς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φύγε εἰς Αἴγυπτον, διότι ὁ Ἡρώδης ζητεῖ νὰ φονεύσῃ αὐτό· μεῖνε δὲ ἐκεῖ ἕως ὅτου ἐγὼ εἴπω εἰς σέ».

Ὁ Ἰωσήφ μόλις ἠγέρθη παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἔμεινε ἕως ὅτου ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη καὶ μία προφητεία τοῦ Ὡσηέ, ἣτις ἔλεγεν· «ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου».

Ὁ Ἡρώδης, ὅταν ἀντελήφθη ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ὠργίσθη πολὺ καὶ ἔστειλεν ἀπεσταλμένους καὶ ἐφόνευσαν πάντα τὰ παιδιά τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῶν περιχώρων, ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κάτω, συμφώνως πρὸς τὴν πληροφορίαν τῶν μάγων περὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀστέρος εἰς τὴν Ἀνατολήν. Διὰ τῆς σφαγῆς αὐτῆς ἐξεπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ Ἱερεμίου, ἡ ὁποία λέγει· «φωνὴ ἐν Ραμᾶ ἠκούσθη· θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμὸς πολὺς. Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσὶ».

Ἄλλὰ μετὰ ἀρκετὸν καιρὸν ἔκτοτε, ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης καὶ ἐνεφανίσθη πάλιν ὁ ἄγγελος πρὸς τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἰωσήφ, παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πήγαινε εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ, διότι ἀπέθανον ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐζήτουν νὰ θανατώσωσι τὸ παιδίον. Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἠγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου, παρέλαβε

τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Παλαιστίνην. Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς Ἰουδαίαν καὶ ἔμαθεν ὅτι ἦτο ἄρχων αὐτῆς ὁ υἱὸς τοῦ Ἡρώδου Ἀρχελάος, ὁ ὁποῖος ὠμοίαζε, κατὰ τὴν σκληρότητα τῆς ψυχῆς μὲ τὸν Ἡρώδη, ἔφυγεν ἐκεῖθεν καὶ ἤλθε καὶ κατώκησεν εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας. Ἐκεῖ ἡγεμόνευεν ὁ ἄλλος υἱὸς τοῦ Ἡρώδου, Ἡρώδης ὁ Ἀντίπας, ὁ ὁποῖος ἦτο ἡπιώτερος καὶ φιλανθρωπότερος τοῦ Ἀρχελαίου.

Ἐκεῖ ἔμεινε καὶ ἀνετράφη ὁ Ἰησοῦς καί, ἕνεκα τούτου, ὠνομάσθη καὶ Ναζωραῖος ἢ Ναζαρηνός.

15. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος ἐρμηνεύει τὰς Γραφάς. (Περ. 5)

Οἱ Ἰσραηλίται ἐπίστευον ὅτι μόνον εἰς τὸν *ναὸν τοῦ Σολομῶντος* ἔπρεπε νὰ λατρεύεται ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο, ὅστις ἐξ αὐτῶν ἤθελε νὰ θυσιάσῃ ἢ νὰ μετὰσχῃ τῆς τελετῆς τῶν διαφόρων ἑορτῶν, ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος.

Εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος εἶχον ναοὺς οἱ Ἑβραῖοι, παρὰ μόνον *συναγωγάς*. Αὗται εἶνε κυρίως τόποι θρησκευτικῶν ἀπλῶς συγκεντρώσεων, ὅπου ἐρμηνεύονται χωρὶα ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς, οὐχὶ δὲ τόποι ἱεροί, ὅπως ἦτο ὁ Ναός τοῦ Σολομῶντος.

Ὅτε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἦτο δωδεκαετῆς, ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Παρθένος παρέλαβον αὐτὸν καὶ ἤλθον εἰς Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ ἑορτάσωσιν ἐκεῖ τὸ Πάσχα, τοῦ ὁποῖου ἡ ἑορτὴ διήρκει ἑπτὰ ἡμέρας. Μετ' αὐτῶν ἀνήλθον ἐκ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἄλλοι συγγενεῖς αὐτῶν καὶ γνωστοὶ καὶ φίλοι.

Ὅταν δὲ ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ Πάσχα, ἀνεχώρησαν πάντες ὁμοῦ διὰ Ναζαρέτ, μετὰ τῆς Παρθένου καὶ τοῦ Ἰωσήφ. Προηγοῦντο δὲ τινες τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτῶν ὡς καὶ πολλὰ παιδιά τῶν συμπολιτῶν των. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία, ὅταν δὲν εἶδον πλησίον των τὸν Ἰησοῦν, ἐνόμισαν ὅτι προηγεῖτο μετὰ τῶν λοιπῶν

παιδίων καὶ τῶν συγγενῶν τῶν καὶ φίλων. Ἄφου δὲ ἐβάδισαν ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας, συνεκεντρώθησαν πάντες. Ἀλλὰ τότε οἱ γονεῖς τοῦ Ἰησοῦ δὲν εὔρον αὐτὸν μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, οὐδεὶς δὲ ἐγνώριζε τι περὶ

Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος ἐρμηνεύει τὰς Γραφάς

αὐτοῦ. Ἔνεκα τούτου οἱ γονεῖς του ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ἀναζητοῦντες αὐτόν. Μετὰ τριῶν δὲ ἡμερῶν ἀναζητήσιν, εὔρον αὐτόν εἰς τὸ Ἱερόν, καθήμενον μεταξὺ τῶν ἱερέων καὶ διδασκάλων. Ἠρώτα δὲ αὐτοὺς καὶ ἀπε-

κρίνετο εἰς τὰς ἐρωτήσεις αὐτῶν, ὥστε πάντες ἐξεπλήσ-
σοντο διὰ τὴν σοφίαν του.

Ὅταν ἡ Παρθένος καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶδον αὐτόν, ἐξεπλάγη-
σαν καὶ ἡ μήτηρ του εἶπε πρὸς αὐτόν : « Τί ἦτο αὐτὸ τὸ
ὄποιον ἔκαμες εἰς ἡμᾶς ; Ἐγὼ καὶ ὁ Πατήρ σου σὲ ἀνα-
ζητοῦμεν μὲ πολλὴν λύπην καὶ ἀνησυχίαν ». Τότε εἶπε
πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. « Διατί μὲ ἀναζητεῖτε : Δὲν γνωρίζετε
ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου
καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ; » Ἄλλ' αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν τοὺς
λόγους τούτους τοῦ Ἰησοῦ. Παρέλαβον δὲ αὐτόν καὶ κα-
τέβησαν εἰς τὴν Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας· ἡ δὲ Παρθένος
διετήρει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ὑπήκουεν εἰς τοὺς λόγους αὐτῶν καὶ
ἠῤῥξανε σωματικῶς ἀνεπτύσσετο δὲ πολὺ πνευματικῶς καὶ
εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἦτο ἐπ' αὐτόν.

16. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου. Βίος καὶ κήρυγμα αὐτοῦ. (Περ. 6)

Ὅταν ὁ Ἰωάννης ἐγίνε περίπου τριάκοντα ἐτῶν, ἦλ-
θεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἐκεῖ ἔζη βίον ἀσκη-
τικόν καὶ ἐκήρυττεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους μετάνοιαν. Περὶ
τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς τοῦ Ἰωάννου εἶχε προεῖπει ὁ προ-
φήτης Ἡσαΐας τὰ ἐξῆς· « φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐ-
τοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, εὐθείας ποιεῖται τὰς τρί-
βους αὐτοῦ ».

Ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἔρημον ἔζη βίον ἀσκητικόν· ἐνε-
δύετο ἔνδυμα ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ περὶ τὴν ὀσφύν του
εἶχε ζώνην δερματίνην· ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦτο ἀκρίδες καὶ
μέλι ἄγριον. Ὁ Ἰωάννης ἐκήρυττε μετάνοιαν καὶ ἔλεγε·
« Μετανοεῖτε, διότι ἐγγίζει ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ».

Πολλοὶ κάτοικοι ἐκ τῶν πέριξ μερῶν προσήρχοντο
πρὸς αὐτόν καὶ ἤκουον τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ὅσοι δὲ
ἠσπάζοντο τὴν διδασκαλίαν του καὶ μετενόουν, ἐβαπτί-
ζοντο ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ἐντὸς τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ,

εἰς ἔνδειξιν τῆς μετανοίας αὐτῶν. "Ἐλεγε δὲ πρὸς αὐτούς· «ἐγὼ βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι· μετ' ἐμὲ ὅμως ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου, ὁ ὁποῖος πρὸ ἐμοῦ ὑπάρχει καὶ τοῦ ὁποίου ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος οὐδὲ τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων του νὰ λύσω· αὐτὸς θὰ σᾶς βαπτίσῃ ἐν τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι».

Πρὸς τὸν Ἰωάννην ἦρχοντο διὰ νὰ βαπτισθῶσι καὶ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τινες Φαρισαῖοι. Τοὺτους ἤλεγχεν σκληρῶς ὁ Ἰωάννης καὶ προέτρεπε νὰ μετανοήσωσιν εἰλικρινῶς· νὰ ἀποδείξωσι δὲ τὴν μετάνοιαν αὐτῶν δι' ἔργων ἀγαθῶν καὶ οὐχὶ διὰ λόγων μόνον. "Ἐλεγε δὲ ὅτι τὰ ἀγαθὰ ἔργα εἶνε ὡς οἱ καλοὶ καρποὶ τοῦ δένδρου. Ἐὰν ἐν δένδρον δὲν κάμνη καλοὺς καρπούς, κόπτεται καὶ ρίπτεται εἰς τὸ πῦρ. Τοιοῦτοτρόπως καὶ πᾶς ἄνθρωπος, ἐὰν δὲν κάμνη ἔργα ἀγαθὰ, θὰ τιμωρηθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ αὐστηρῶς.

Ὁ Ἰωάννης ἤλεγχεν αὐστηρῶς τοὺς ἀμαρτάνοντας καὶ οὐδένα ἐφοβεῖτο. Διὰ τοῦτο ἤλεγχε καὶ τὸν Ἡρώδην Ἀντίπαν καὶ τὴν σύζυγόν του Ἡρωδιάδα, ἕνεκα τοῦ παρὰ νόμου γάμου των.

Ἐκ τῆς αἰτίας αὐτῆς ἡ Ἡρωδιάς ἐζήτηε εὐκαιρίαν νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Ἰωάννην. Ἡ εὐκαιρία αὕτη ἐδόθη εἰς αὐτὴν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν γενεθλίων τοῦ Ἡρώδου. Τότε ἐνθουσιασθεὶς οὗτος ἐκ τοῦ χοροῦ τῆς θυγατρὸς τῆς Ἡρωδιάδος, τῆς Σαλώμης, ὑπεσχέθη εἰς αὐτὴν δι' ὄρκου νὰ τῆς δώσῃ ὅ,τι αὕτη ζητήσῃ, μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ βασιλείου του. Τότε ἡ Ἡρωδιάς συνεβούλευσε τὴν θυγατέρα τῆς Σαλώμην νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ Ἡρώδου τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου ἐπὶ πίνακι.

Ὁ Ἡρώδης, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἔνορκον ὑπόσχεσίν του, διέταξε καὶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος τότε ἦτο εἰς τὰς φυλακάς· τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ ἔφερον ἐπὶ πίνακι εἰς τὴν Σαλώμην.

Οὕτως ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται καὶ *Πρόδρομος*, διότι ἤρχισε τὴν διδασκαλίαν του πρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ προητοίμαζε τοὺς ἀνθρώπους νὰ δεχθοῦν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος. Ἐπειδὴ δέ, εἰς ἔνδειξιν τῆς μετανοίας των, ἐβάπτισε τοὺς προσερχομένους πρὸς αὐτὸν καὶ κυρίως ἐπειδὴ ἐβάπτισε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὀνομάζεται καὶ *Βαπτιστής*.

ΜΕΡΟΣ Β'
ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΒΙΟΥ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

17. Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ
ποταμῷ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου (Περ. 7).

“Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔγινε τριάκοντα ἐτῶν, ἦλθεν ἐκ τῆς

Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου

Γαλιλαίας πρὸς τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, διὰ νὰ βα-

πισθῆ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ὁμως ἠμπόδιζεν αὐτὸν καὶ ἔλεγεν· «ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς με;» Πρὸς ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· «ἄφες τώρα· διότι τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκπληρώσωμεν πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖ ὁ νόμος». Τότε ὁ Ἰωάννης ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅταν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ὕδατος, ἀμέσως ἠνοιχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἐφάνη τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ νὰ κατεβαίνει ὡς περιστερὰ ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν· φωνὴ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούσθη λέγουσα· «οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα».

Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν *Βάπτισιν τοῦ Σωτῆρος* τὴν 6 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους.

Ἐπειδὴ δέ, κατὰ τὴν βάπτισιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, ἐφανερώθη εἰς τὸν κόσμον ὁ Θεός, διὰ τοῦτο λέγεται ἡ ἐορτὴ αὕτη καὶ ἐορτὴ τῶν *Θεοφανείων* ἢ *Ἐπιφανείων*.

Ἐπειδὴ δέ, κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν, πολλοὶ κατηχούμενοι ἀνέβαλλον διὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τὸ βάπτισμά των καὶ τοιουτοτρόπως κατ' αὐτὴν ἐγίνοντο πολλαὶ βαπτίσεις καὶ *φωτισμοὶ* εἰς τὸν Χριστιανισμόν, διὰ τοῦτο καλεῖται καὶ *Ἐορτὴ τῶν Φώτων*.

18. Ἡ ἐκλογὴ τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ. (Περ. 8)

Διὰ τοῦ βαπτίσματός του ὁ Ἰησοῦς κάμνει ἑναρξιν τοῦ δημοσίου αὐτοῦ βίου καὶ μετ' αὐτὸ ἀρχίζει τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματός του. Ἄλλ' ἐβλεπεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἔχη πλησίον του ἓνα ἀριθμὸν μαθητῶν, οἱ ὅποιοι νὰ ἐννοήσωσι καλῶς τὸ πνευμά του καὶ τὴν διδασκαλίαν του, διὰ νὰ συνεχίσωσιν αὐτοὶ τὸ ἔργον του πρὸς τὸν κόσμον, μετὰ τὸν σταυρικὸν του θάνατον.

Διὰ τοῦτο ἐξέλεξε δώδεκα μαθητάς, τοὺς ὁποίους ὠνόμασεν *ἀποστόλους*, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο νὰ τοὺς ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ κηρύξωσι τὴν διδασκαλίαν του. Πρῶτος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ἦτο ὁ *Ἀνδρέας*, ὁ ὅποιος διὰ τοῦτο καλεῖται *Πρωτόκλητος*.

Διὰ τοῦ Ἀνδρέου προσήλθε καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ **Σίμων** τὸν ὁποῖον ὁ Χριστὸς ὠνόμασε βραδύτερον **Πέτρον** (Ἑβρ. Κηφᾶν=βράχον), ἕνεκα τῆς σταθερότητος τῆς πίστεως αὐτοῦ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὡς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Πέτρος ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ καὶ ἀλιεῖς τὸ ἐπάγγελμα. Μετ' αὐτοὺς ἐκάλεσε τὸν **Ἰάκωβον** καὶ τὸν **Ἰωάννην**, οἵτινες καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν. Οὗτοι ἦσαν υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τῆς Σαλώμης, ἀδελφῆς τῆς Θεοτόκου, καὶ ἀλιεῖς εἰς τὴν λίμνην τῆς Γαλιλαίας. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἀκολουθήσατέ με καὶ ἐγὼ θὰ καταστήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων.

Ὁ Ἰάκωβος οὗτος καλεῖται καὶ **μέγας**, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ **Ἰακώβου τοῦ Ἀλφαίου**, ὁ ὁποῖος καλεῖται **μικρός**. Μετ' αὐτοὺς ἐξέλεξεν ἄλλους ὀκτῶ μαθητὰς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐγένοντο ἐν ὄλῳ δώδεκα, οἱ ἐξῆς:

Πέτρος (ἢ Σίμων) καὶ **Ἀνδρέας** (ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ), **Ἰάκωβος** (ὁ μέγας) καὶ **Ἰωάννης** (υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου), **Φίλιππος** καὶ **Ναθαναὴλ** (ἢ Βαρθολομαῖος, φίλοι), **Θωμᾶς** καὶ **Ματθαῖος** (ὁ τελώνης), **Ἰάκωβος** (ὁ μικρός, υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου), **Ἰούδας** (ἢ Θαδδαῖος ἢ Λεββαῖος, υἱὸς Ἰακώβου), **Σίμων ὁ Κανανίτης** (ἢ Ζηλωτῆς) καὶ **Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης**, ὁ ὁποῖος καὶ παρέδωσε τὸν Ἰησοῦν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς.

Ἐκ τῶν δώδεκα τούτων ἀποστόλων μόνον ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης κατήγετο ἐκ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἐκ τῆς πόλεως Καριώθ, πάντες δὲ οἱ λοιποὶ κατήγοντο ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἦσαν Γαλιλαῖοι.

Ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ἦτο πολὺ φιλοχρήματος καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸς ἐκράτει καὶ διεχειρίζετο τὰς ἐλεημοσύνας, τὰς ὁποίας ἔδιδον πρὸς τοὺς ἀποστόλους οἱ ἄνθρωποι.

Τούτους τοὺς δώδεκα ὁ Χριστὸς ἀπέστειλε πρὸς τὸν κόσμον νὰ κηρύξωσι τὸ εὐαγγέλιόν του. Συνέστησε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ εἶνε εἰρηνικοί, νὰ μὴ θέλωσι διὰ τῆς βίας νὰ ἐπιβάλωσι τὴν διδασκαλίαν του εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ μὴ θεωρήσωσι τὸ ἀποστολικὸν αὐτῶν ἀξίωμα ὡς μέσον κέρδους καὶ ἐκμεταλλεύσεως.

Διὰ τοῦτο συνιστᾷ εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ φέρωσιν οὔτε χρυσὸν οὔτε ἄργυρον οὔτε χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας αὐτῶν οὔδὲ ῥάβδον εἰς τὴν χεῖρα αὐτῶν, οὔδὲ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας των, οὔδὲ ἐνδύματα περιττά. Μόνον νὰ δέχωνται φιλοξενίαν διὰ τὴν τροφήν των, ἐπειδὴ ὁ ἐργαζόμενος χάριν τοῦ εὐαγγελίου εἶνε ἄξιος τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Προεῖπε δὲ ὁ Χριστὸς εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ διωχθῶσι καὶ θὰ δαρῶσιν εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ θὰ ὀδηγηθῶσιν ἐνώπιον δικαστηρίων καὶ ἡγεμόνων. Ἄλλ' αὐτοὶ ὀφείλουσαν νὰ μαρτυρήσωσιν περὶ τῆς διδασκαλίας του. Ἐπίσης προεῖπεν εἰς αὐτοὺς τὴν μεγάλην ἀνωμαλίαν, τὴν ὁποίαν θὰ φέρῃ κατ' ἀρχὰς ἡ διδασκαλία του εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ τὴν συγκρῶσιν μετὰ τῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν. Προεῖπεν ἐπίσης εἰς αὐτοὺς ὅτι, ἔνεκα τοῦ ὀνόματός του, αὐτοὶ θὰ μισοῦνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Ἄλλὰ συνιστᾷ εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ φοβηθῶσιν οὔδὲ νὰ στενοχωρηθῶσιν διὰ τὰς ἀπολογίας των, διότι ὁ Θεὸς θὰ φωτίζῃ αὐτοὺς νὰ ἀπολογηθῶσιν καὶ θὰ προστατεύῃ πάντοτε αὐτοὺς· ἐὰν δὲ ὑπομείνωσι μέχρι τέλους θὰ σωθῶσιν.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

19. Ὁ Ἰησοῦς μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον ἐν τῷ γάμῳ τῆς Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας

Εἰς τὴν πόλιν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας ἐτελεῖτο γάμος καὶ προσεκλήθη εἰς αὐτὸν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Ἄλλὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος κατηναλώθη ὁ οἶνος καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ἥτις λόγῳ συγγενείας ἴσως εἶχε προσκληθῆ καὶ ἐνδιαφέρετο διὰ τὸν γάμον, εἶπε πρὸς αὐτόν· οἶνον δὲν ἔχουσι. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· δὲν ἤλθεν ἀκόμη ἡ ὥρα μου, διὰ νὰ φανερώσω τὴν

δύναμίν μου. Ἡ μήτηρ του τότε εἶπε πρὸς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ γάμου· ὅ,τι σὰς εἶπη, τοῦτο νὰ πράξετε.

Εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ὅπου ἐτελεῖτο ὁ γάμος, ὑπῆρχον ἕξ ὑδρίαί λίθιναι, τὰς ὁποίας συνήθιζον νὰ ἔχουν οἱ Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ καθαρίζωνται πρὸ καὶ μετὰ τὸ φαγητόν. Τὰς ὑδρίας αὐτὰς διέταξε, μετ' ὀλίγον, ὁ Χριστὸς νὰ γεμίσωσιν ὕδατος καὶ ἐγέμισαν ἕως ἄνω. Μετὰ ταῦτα λέγει πάλιν πρὸς τοὺς ὑπηρέτας· ἀντλήσατε ἕξ αὐτοῦ καὶ δώσατε εἰς τὸν ἀρχιτρίκλινον· καὶ ἐκεῖνοι ἤντησαν καὶ ἔδωκαν εἰς τὸν ἀρχιτρίκλινον. Ὅταν οὗτος ἐδοκίμασε τὸ ὕδωρ, μεταβεβλημένον εἰς οἶνον, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ, ἐκάλεσε τὸν γαμβρὸν καὶ τοῦ εἶπεν· οἱ ἄνθρωποι συνηθίζουν νὰ δίδουν, κατὰ τὰ γεύματα, πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον· ὅταν δὲ οἱ προσκεκλημένοι μεθύσωσι, τότε φέρουν τὸν χειρότερον· σὺ ὅμως ἐφύλαξας τὸν καλύτερον τοῦτον οἶνον τελευταῖον. Αὐτὰ εἶπεν ὁ ἀρχιτρίκλινος πρὸς τὸν γαμβρὸν, διότι δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ οἶνος ἐκεῖνος εἶχε γίνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, διὰ θαύματος τοῦ Ἰησοῦ, ἐν ᾧ οἱ ὑπηρέται τὸ ἐγνώριζον.

Τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκαμε πάντας νὰ θαυμάζωσι καὶ νὰ δοξάζωσι τὸν Θεόν, τοὺς δὲ μαθητάς του νὰ πιστεῦσωσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν ὡς υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

20. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Ἱερουσαλήμ

Καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ Ἰουδαῖοι ἐώρταζον τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐστάθη δὲ εἰς τι μέρος τῆς πόλεως, ὅπου ἦτο ἡ δεξαμενὴ, ἡ καλουμένη *Προβατικὴ κολυμβήθρα* (ἑβραϊστὶ Βηθεσδά), ἡ ὁποία εἶχε πέντε στοάς.

Ἡ πόλις τῶν Ἱεροσολύμων, εἶχε περὶ αὐτὴν φρούριον. Εἶχε δὲ καὶ διαφόρους πύλας, εἰς διάφορα μέρη τοῦ φρουρίου, διὰ νὰ ἐξερχῶνται οἱ κάτοικοι καὶ τὰ ζῶα τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὴν ἐξοχὴν. Συνήθιζον δέ, πλησίον τῶν πυλῶν τούτων, νὰ ἔχωσι δεξαμενάς ὕδατος, διὰ νὰ ποτίζωνται τὰ ζῶα. Μία ἐκ τούτων τῶν δεξαμενῶν ἦτο καὶ

ή καλουμένη Προβατική κολυμβήθρα. Ἐλέγετο δὲ προβατική εἶτε διότι ἐξ αὐτῆς ἐποτίζοντο τὰ πρόβατα τῆς πόλεως, εἶτε διότι εἰς αὐτὴν ἐπλύνοντο, κατ' ἔθιμον, τὰ πρὸς θυσίαν σφαζόμενα πρόβατα.

Εἰς τὴν κολυμβήθραν αὐτὴν, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, κατήρχετο ἄγγελος καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ· ὁ δὲ πρῶτος εἰσερχόμενος εἰς τὸ ὕδωρ, μετὰ τὴν ταραχὴν αὐτοῦ, ἐγίνετο ὑγιής, ἀφ' οἴουδῆποτε κατείχετο νοσήματος.

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν ἐκεῖ, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀσθενῶν, οἱ ὅποιοι ἐπερίμενον τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος, εἶδε καὶ ἓνα παραλυτικόν, πρὸς τὸν ὅποιον εἶπε· «θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιής;» Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε· «Κύριε, ἐπὶ τριάκοντα ὀκτῶ ἔτη κατέχομαι ὑπὸ τῆς ἀσθενείας αὐτῆς· δὲν ἔχω δὲ κανένα ἄνθρωπον, διὰ νὰ μὲ βάλῃ εἰς τὸ ὕδωρ, μόλις τοῦτο ταραχθῇ· ἐν ᾧ δὲ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς τὸ ὕδωρ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει καὶ θεραπεύεται.

Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· «Ἐγείραι, ἄρον σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει». Καὶ ἀμέσως ὁ παραλυτικὸς ἐκεῖνος ἐθεραπεύθη καὶ ἔλαβεν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ τὸν κράββατόν του καὶ περιεπάτει.

Ἦτο δὲ ἡ ἡμέρα ἐκείνη Σάββατον· Ἔλεγον δὲ οἱ ἄλλοι Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· σήμερον εἶνε Σάββατον καὶ δὲν πρέπει νὰ σηκώῃς τὸν κράββατόν σου. Τότε ἀπεκρίθη ὁ θεραπευθεὶς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μὲ ἐθεράπευσεν, ἐκεῖνος μοῦ εἶπε νὰ σηκώσω τὸν κράββατόν μου καὶ νὰ ὑπάγω.

Ἠρώτησαν αὐτόν καὶ εἶπον· ποῖος εἶνε ὁ θεραπεύσας σε· Ἄλλ' ἐκεῖνος δὲν ἐγνώριζε τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἓκ τοῦ τόπου ἐκείνου, ὅπου εἶχε συγκεντρωθῆ ἄρκετὸς ὄχλος.

Μετὰ ταῦτα συνήνησεν ὁ Ἰησοῦς τὸν θεραπευθέντα εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἴδου ὑγιὲς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν τι γίνῃ εἰς σέ»· δηλαδὴ ἰδοὺ ἐθεραπεύθης μὴ ἀμαρτάνεις πλέον διὰ νὰ μὴ πάθῃς τίποτε χειρότερον.

Τότε ἐκεῖνος ἀπήλθε καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐθεράπευεν αὐτόν. Ἔνεκα τοῦ θαύματος τούτου, ὁ κόσμος περισσό-
σότερον ἐθαύμαζε τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. >

21. Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων
ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπεκεφαλίσθη, ἀνεχώρησε διὰ πλοίου ἐκ τῆς Καπερναοῦμ καὶ ἦλθεν εἰς

Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ

τὴν ἀπέναντι ὄχθην τῆς λίμνης αὐτῆς καὶ ἀπεσύρθη εἰς τόπον ἔρημον, μόνον μὲ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Ἄλλὰ πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων τῶν πέριξ πόλεων καὶ χωρίων, ὅταν ἔμαθον ὅτι ἐκεῖ πλησίον εὕρισκετο ὁ Ἰησοῦς, ἔσπευσαν πεζῇ καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐσπλαχνίσθη τὸν λαὸν ἐκεῖνον καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκη καὶ νὰ θεραπεύῃ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Ὅταν δὲ ἐγένεεν ἑσπέρα, εἶπον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. Ἐδὼ εἶναι ἔρημος καὶ ἡ ὥρα ἔχει πλέον περάσει· ἀπόλυσον τὸν λαόν, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς οἰκίας του διὰ νὰ φάγῃ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ φύγῃ ὁ λαός· δώσατε σεῖς εἰς αὐτὸν νὰ φάγῃ ἐδῶ.

Οἱ μαθηταὶ τότε εἶπον εἰς αὐτόν ὅτι αὐτοὶ δὲν εἶχον ἐκεῖ τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῦς.

Ὁ Ἰησοῦς ἐζήτησε τότε νὰ φέρωσιν εἰς αὐτόν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῦς καί, ἀφοῦ ἔνευσεν εἰς τὸν λαόν νὰ καθήσῃ, ἠύλόγησεν αὐτὰ καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν· ἔδωκε δὲ εἰς τοὺς ἀποστόλους καὶ διεμοίρασαν εἰς πάντας τοὺς παρευρεθέντας. Ἐφαγον δὲ πάντες καὶ ἐχόρτασαν· ἐκ δὲ τῶν περισσευμάτων ἐγένευσαν δώδεκα κοφίνους. Παρευρέθησαν δὲ καὶ ἔφαγον περὶ τὰς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐκτὸς τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων.

Καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο συνετέλεσε περισσότερον νὰ διαδοθῇ ἡ φήμη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

22. Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς εὕρισκετο εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου διέμενεν εἰς Καπερναοῦμ, καὶ ἐδίδασκεν. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ πολλοὶ Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς, οἱ ὅποιοι εἶχον ἔλθει ἐξ Ἱερουσαλήμ, καὶ πολὺς λαὸς ἐκ τῆς Ἰουδαίας καὶ ὅλης τῆς Γαλιλαίας.

Τότε ἦλθον τέσσαρες ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ἔφερον ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον παραλυτικόν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο τόσος

λαός, ὥστε δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τῆς θύρας, ἠναγκάσθησαν καὶ ἀνήλθον ἐπὶ τῆς στέγης αὐτῆς. Ἐκεῖ ἤνοιξαν ὀπὴν καὶ διὰ τῆς στέγης κατεβίβασαν τὴν κλίνην μετὰ τοῦ ἀσθενοῦς πρὸ τοῦ διδάσκοντος Ἰησοῦ.

Οὗτος, ὅταν εἶδε τοῦτο, ἐξετίμησε πολὺ τὴν μεγάλην αὐτῶν πίστιν καὶ εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικόν· «*ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου*».

Τότε οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους, ἤρχισαν νὰ σκέπτονται καθ' ἑαυτοὺς καὶ νὰ λέγωσι μετὰξὺ των. «Ποῖος εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος βλασφημεῖ; ποῖος δύναται ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ, νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας»;

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐνοήσας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν εἶπε· «Διατί σκέπτεσθε τοιουτρόπως; Ποῖον εἶναι εὐκολώτερον νὰ εἶπω πρὸς αὐτόν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ ἐγέρθῃ καὶ περιπάτει; Ἄλλὰ διὰ νὰ ἴδητε ὅτι ἔχω ἐξουσίαν νὰ συγχωρῶ ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ νὰ θεραπεύω, λέγω πρὸς αὐτόν. «Τέκνον, ἐγέρθῃ, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου». Κι' ἀμέσως ὁ παραλυτικὸς ἠγέρθη ἐνώπιον ὄλων καὶ, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν κλίνην του εἰς τοὺς ὤμους του, ἀπῆλθε διὰ μέσου ὄλων καὶ ἦλθεν εἰς τὸν οἶκόν του δοξάζων τὸν Θεόν.

Πάντες δὲ οἱ παρευρισκόμενοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν καὶ ἔλεγον· παράδοξα εἶδομεν σήμερον.

Διὰ τοῦ θαύματος τούτου περισσότερον διεδόθη ἡ φήμη περὶ τῆς θαυματουργοῦ δυνάμεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

23. Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου εἰς Καπερναοῦμ

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο εἰς Καπερναοῦμ, ἦτο ἐκεῖ εἰς Ῥωμαῖος ἑκατόνταρχος, δηλαδὴ Ῥωμαῖος ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του ἑκατὸν στρατιώτας. Οὗτος εἶχε δούλον βαρέως ἀσθενοῦντα ἐκ παραλυσίας καὶ ἐτοιμοθάνατον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθε περὶ τοῦ Ἰησοῦ

καὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ, ἠθέλησε νὰ σώσῃ τὸν δοῦλον του, τὸν ὁποῖον ἠγάπα καὶ ἐτίμα διὰ τὴν χρηστότητά του. Διὰ τοῦτο ἔστειλε πρὸς τὸν Ἰησοῦν πρεσβυτέρους ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὅποιοι παρεκάλουν αὐτὸν νὰ σώσῃ τὸν δοῦλον τοῦ ἑκατοντάρχου. Ἐλεγον δὲ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἦτο ἄξιος νὰ τοῦ παράσχη πᾶσαν βοήθειαν· διότι καὶ ἐκεῖνος ἠγάπα τὸ ἔθνος αὐτῶν καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐκεῖνος ἔκτισεν.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐκίνησε νὰ μεταβῆ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἑκατοντάρχου, διὰ νὰ σώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ ἑκατόνταρχος ἔσπευσε καὶ συνήντησε τὸν Ἰησοῦν καθ' ὁδὸν καὶ εἶπε· Κύριε, μὴ ἀνησυχεῖς, διότι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ σὲ δεχθῶ εἰς τὸν οἶκόν μου· διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἦλθον ὁ ἴδιος πρὸς σέ. Εἶπε ὅμως λόγον μόνον καὶ ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ δοῦλός μου θὰ ἰαθῆ. Ὅπως καὶ ἐγὼ ἔχω ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν μου καὶ διατάσσω αὐτοὺς νὰ ἐκτελέσουν τι καὶ ἐκτελοῦν. οὕτω καὶ σὺ ἔχεις ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν.

Ὅταν ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε καὶ εἶπε πρὸς τοὺς συνοδεύοντας αὐτόν· σὰς λέγω ὅτι τοιαύτην πίστιν δὲν εὔρον οὐδὲ εἰς Ἰσραηλίτην. Τότε ηὐχέθη ὁ Ἰησοῦς ὅπως ἰαθῆ ὁ δοῦλος τοῦ ἑκατοντάρχου καὶ ἀμέσως ἰάθη. Ὅταν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀποσταλέντες πρὸς τὸν Χριστόν, ἐπέστρεψαν εἰς τὸν οἶκον, εὔρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.

Καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο συνετέλεσε νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ διαδίδεται ἡ φήμη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

24. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας εἰς τὴν Ναΐν τῆς Γαλιλαίας

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ εἰσῆρχετο μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς τινὰ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, Ναΐν καλουμένην, εἶδε κηδεῖαν νέου τινός, υἱοῦ μιᾶς χήρας γυναικός. Αὕτη ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα πλησίον τοῦ νεκροῦ υἱοῦ της, τὸν ὁποῖον εἶχε μονογενῆ, ἐνῶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐκείνης συνώδευον αὐτὴν καὶ παρηκολούθουν τὴν κηδεῖαν.

“Όταν ἐπλησίασεν ἡ κηδεία καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὸν θρηῆνον τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης μητρός, ἐλυπήθη αὐτὴν καὶ διέταξε νὰ σταθῶσιν οἱ βαστάζοντες τὸ φέρετρον. Στραφεῖς δὲ πρὸς τὴν κλαίουσαν μητέρα εἶπε· «Μὴ κλαίεις, ὦ γυνή, διότι ὁ υἱός σου δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται». Ἀφοῦ δὲ ἐπλησίασε πρὸς τὸν νεκρὸν τοῦ νέου εἶπε· «νεανίσκει, σοὶ λέγω ἐγέρθητι». Καὶ ἀμέσως ὁ νέος ἠγέρθη καὶ ἐνηγκαλίσθη τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἡ ὁποία κατεφίλει αὐτὸν καὶ ἔκλαιεν ἐκ χαρᾶς πλέον.

“Όταν εἶδον τοῦτο οἱ ἀκολουθοῦντες πάντες, ἐφοβήθησαν καὶ ἐθαύμαζον πολὺ· ἐδόξαζον δὲ τὸν Θεὸν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο καὶ παντοῦ διέδωκαν αὐτό, ὥστε ἡ φήμη τοῦ Ἰησοῦ διεδίδετο πλέον παντοῦ.

25. Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο μετὰ τῶν μαθητῶν του ἐντὸς πλοίου, εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος ἐκοιμᾶτο, αἴφνης ἠγέρθη μεγάλη τρικυμία. Ἐφ’ ὅσον δὲ ἡ ὥρα παρήρχετο, τοσοῦτον ἡ τρικυμία ἠύξανε καὶ ἐνεδυναμοῦτο, ὁ δὲ ἄνεμος ἐφύσα μετὰ μεγάλης μανίας, ὥστε τὸ πλοῖον ἐκινδύνευε νὰ ἀνατραπῆ καὶ νὰ καταποντισθῆ.

Τότε οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐντρομοὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἀφοῦ τὸν ἐξύπνησαν εἶπον· Κύριε, σῶσόν μας διότι χανόμεθα ἐκ τῆς τρικυμίας. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· διατί εἴσθε ὀλιγόπιστοι καὶ δειλοί; Ἀμέσως δὲ ἠγέρθη καὶ διέταξε τοὺς ἀνέμους νὰ καταπαύσουν καὶ τὴν θάλασσαν νὰ κοπάσῃ. Πράγματι ταῦτα κατέπαυσαν καὶ ἔγινε μεγάλη γαλήνη εἰς τὴν θάλασσαν.

“Όταν εἶδον τοῦτο οἱ ἀπόστολοι, ἐθαύμαζον καὶ ἔλεγον μεταξύ των· ποῖος εἶνε αὐτός, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπακούουσι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ αἱ θάλασσαί;

Ἐδόξαζον δὲ τὸν Θεὸν καὶ παντοῦ διηγῆθησαν τὸ γεγονός αὐτό.

26. Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου

Μίαν ἡμέραν, ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεψεν εἰς Καπερναοὺμ ἐκ τῆς ἀπέναντι αὐτῆς χώρας, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς ἀρχισυνάγωγος, δηλαδή προϊστάμενος μιᾶς συναγωγῆς, καλούμενος Ἰαείρος. Οὗτος παρεκάλει αὐτὸν νὰ μεταβῆ εἰς τὸν οἶκον του, διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἐτοιμοθάνατον θυγατέρα αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοῦ Ἰαείρου μετέβαινεν εἰς τὸν οἶκον τούτου καὶ συνωμίλει καθ' ὁδὸν μετ' αὐτοῦ, ἔρχεται ἀπεσταλμένος ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Ἰαείρου καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· μὴ ἀνησυχεῖς τὸν διδάσκαλον, διότι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν. Ἀκούσας τοῦτο ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· μὴ φοβεῖσαι· μόνον πίστευε καὶ θὰ σωθῆ ἡ θυγάτηρ σου.

Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰαείρου, εἰς οὐδένα ἄλλον ἐπέτρεψεν ὁ Ἰησοῦς νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς αὐτῆς, εἰ μὴ μόνον εἰς τοὺς γονεῖς τῆς νέας καὶ εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοῦ μαθητάς, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην. Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς αὐτῆς ἔκλαιον εἶπε πρὸς αὐτούς· «μὴ κλαίετε, διότι αὕτη δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται». Πλησιάσας δὲ πρὸς τὴν κλίνην τῆς νεκρᾶς κόρης, ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ εἶπε· «θύγατερ, ἐγέρθητι». Καὶ ἀμέσως ἡ νέα ἐκείνη ἀνέζησε καὶ ἠγέρθη· διέταξε δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς γονεῖς αὐτῆς νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὴν νὰ φάγῃ.

Οἱ γονεῖς τῆς πλήρεις χαρᾶς καὶ φόβου, ἐθαύμαζον διὰ τὸ γεγονός τοῦτο καὶ ἐνηγκαλίσθησαν τὴν κόρην αὐτῶν καὶ ἔκλαιον ἐκ χαρᾶς.

Τὸ θαῦμα τοῦτο περισσότερο συνετέλεσε νὰ διαδοθῆ εἰς τὸν λαὸν ἢ φήμη περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Ἰησοῦ καὶ πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεόν.

27. Ἡ θεταπεῖα τῶν δέκα λεπρῶν

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μετέβαινεν εἰς Ἱερησόλυμα, ἐρχόμενος ἐκ Γαλιλαίας. Ἐπρόκειτο δὲ νὰ εἰσέλθῃ εἰς μίαν κώμην, ὅποτε συνήνητησεν ἔξω αὐτῆς δέκα λεπρούς ἄνδρας. Οὗτοι ἐστάθησαν μακρόθεν καὶ ἐφώναζον πρὸς

αυτόν· «Ίησοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς καὶ σώσον ἐκ τῆς ἀσθενείας ἡμῶν». Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅπως καὶ τῶρα, τοὺς πάσχοντας ἐκ τῆς φοβερᾶς καὶ μεταδοτικῆς αὐτῆς ἀσθενείας, τῆς λέπρας, τοὺς ἀπεμάκρυνον ἐκ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Δὲν ἐπέτρεπον δὲ εἰς αὐτούς, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, νὰ πλησιάζωσιν οὔτε εἰς τὰς πόλεις οὔτε ἄλλους ὑγιεῖς, ἀλλὰ τοῖς ἐπέβαλλον νὰ μένωσιν εἰς ὠρισμένον μέρος, ἐκτὸς τῶν πόλεων. Τοὺς λεπρούς ἐκείνους, ὅταν εἶδεν ὁ Ίησοῦς, ἐλυπήθη πολὺ καὶ ἑθαύμασε διὰ τὴν πίστιν των πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν· «Ἀπὸ τῆς ὥρας ταύτης ἐθεραπεύθητε· ὑπάγετε καὶ ἐπιδείξατε τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τοὺς ἱερεῖς». Εἶπεν εἰς αὐτούς τοῦτο, διότι κατὰ τὸν νόμον, πᾶς θεραπευόμενος ἐκ τῆς λέπρας ἔπρεπε νὰ δεῖξη τὸν ἑαυτὸν του εἰς τοὺς ἱερεῖς, διὰ νὰ πιστοποιήσωσι οὗτοι τὴν ἴασίν του καὶ νὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Πράγματι οἱ δέκα λεπροὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἐθεραπεύθησαν. Ἔσπευσαν δὲ πλήρεις χαρᾶς καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν κώμην ἐκείνην καὶ ἐπέδειξαν τὸν ἑαυτὸν των εἰς τοὺς ἱερεῖς. Οἱ ἱερεῖς ἐπιστοποίησαν τὴν ἴασίν των καὶ ἐπέτρεψαν τὴν ἐλευθεροκοινωνίαν αὐτῶν μετὰ τῶν οἰκείων των καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων.

Εἰς ὅμως ἐκ τῶν δέκα θεραπευθέντων ἐπέστρεψε πρὸς τὸν Ίησοῦν καὶ πεσὼν πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἠὺχαρίσται αὐτὸν διὰ τὴν θεραπείαν του· ἦτο δὲ οὗτος Σαμαρείτης, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἐννέα ἦσαν Ἰουδαῖοι.

Τότε εἶπεν ὁ Ίησοῦς· «δὲν ἐκαθαρίσθησαν καὶ οἱ δέκα; ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι ἐννέα; Μόνον αὐτὸς ὁ ἀλλογενὴς εὐρέθη νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ δοξάσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν θεραπείαν του»; Καὶ στραφείς πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον εἶπε· «ἐγέρθητι καὶ ὑπάγε· ἡ πίστις σου σέ ἔσωσε».

Τὸ θαῦμα τοῦτο ταχέως ἐγνώσθη εἰς τὴν κώμην ἐκείνην καὶ εἰς τὰς πέριξ πόλεις καὶ πάντες ἑθαύμαζον καὶ καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ἡ δὲ φήμη τοῦ Ίησοῦ περισσότερο διεδίδετο εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Σαμαρείαν.

28. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς εἰσῆρχετο εἰς τὴν πόλιν Ἱεριχώ καὶ λαὸς πολὺς ὑπεδέχθη αὐτὸν καὶ συνώδευεν εἰς τὴν πόλιν. Παρὰ τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας διήρχετο ὁ Ἰησοῦς, ἐκάθητο εἷς τυφλός, ὁ ὁποῖος ἐζήτηε ἐλεημοσύνην. Ὅταν δὲ οὗτος ἤκουσε τὸν θόρυβον ἐκ τοῦ ὄχλου, ὁ ὁποῖος παρηκολούθει τὸν Ἰησοῦν, ἠρώτησε καὶ ἔμαθεν ὅτι διήρχετο ὁ Ἰησοῦς. Ἀμέσως τότε ἤρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ λέγῃ : «Ἰησοῦ, ἀπόγονε τοῦ Δαβίδ, ἐλέησόν με». Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀκολουθούντων ἐπέπληττον αὐτὸν καὶ ἔλεγον νὰ σιωπήσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀκόμη περισσότερο ἐφώναζεν. «Υἱὲ τοῦ Δαβίδ, ἐλέησόν με». Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλε νὰ ἀδηγήσωσιν αὐτὸν ἐνώπιόν του καὶ εἶπε· «τί ζητεῖς παρ' ἐμοῦ»; ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «θέλω νὰ ἀναβλέψω». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· «ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σε ἔσωσε». Καὶ ἀμέσως ὁ τυφλὸς ἀνέβλεψε καὶ πλήρης χαρᾶς ἠκολούθησε καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν ἄλλων τὸν Ἰησοῦν, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν.

Ὅλος δὲ ὁ ἀκολουθῶν λαός, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸ θαῦμα τοῦτο τοῦ Ἰησοῦ, ἐξόξαζε καὶ ἠυλόγει τὸν Θεὸν καὶ ἐθαύμαζε τὸν Ἰησοῦν, διὰ τὴν τοιαύτην του δύναμιν.

29. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος (Περ. 9)

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἔλαβε μαζί του τοὺς τρεῖς ἀγαπητοὺς του μαθητάς, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀνῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς ἓν ὄρος τῆς Γαλιλαίας (ἴσως τὸ Θαβώρ), διὰ νὰ προσευχηθῇ. Ἀλλὰ μόλις ἐφθασαν εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς μεταμορφώθη ἐνώπιον τῶν μαθητῶν του. Καὶ τὸ μὲν πρόσωπόν του ἔλαμπεν ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἐνδύματα αὐτοῦ ἔγιναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Ἀμέσως δὲ ἐφάνησαν συνομιλοῦντες μαζί του ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ προφήτης Ἠλίας. Τότε εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν ὁ Πέτρος. Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ· ἂν θέλῃς, ἄς κάμωμεν ἐδῶ τρεῖς σκηνάς,

μίαν διὰ σέ, μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν. Ἄλλ' ἐνῶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτά, μία νεφέλη φωτεινὴ ἐκάλυπεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν βλεμμάτων τῶν ἀποστόλων, Φωνὴ δὲ ἐκ τῆς νεφέλης ἠκούσθη, ἣτις ἔλεγεν· «Οὗτός

Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτήρος

ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἠγάπησα· εἰς αὐτὸν ὑπακούετε». Μόλις ἤκουσαν αὐτὰ οἱ μαθηταί

τοῦ Ἰησοῦ, ἐφοβήθησαν πολὺ καὶ ἔπεσαν πρηνεῖς ἐπὶ τῆς γῆς. Τότε προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤγγισεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Οὗτοι ὑψώσαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν δὲν εἶδον κανένα ἄλλον εἰ μὴ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ἐνῶ δὲ κατέβαινον ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς νὰ μὴ εἴπωσι τὸ ὄραμα τοῦτο εἰς οὐδέναν, μέχρις ὅτου αὐτὸς ἀναστῆ ἐκ νεκρῶν.

Τὸ γεγονός τοῦτο ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ὀνομάζει «*Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτήρος*»· ἐορτάζει δὲ αὐτὴν τὴν 6 Αὐγούστου ἐκάστου ἔτους καὶ ὀνομάζει «*ἐορτὴν τῆς Μετεμορφώσεως*» ἢ «*ἐορτὴν τοῦ Σωτήρος*».

30. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου

Ὁ Ἰησοῦς εἶχε φίλον τινά, ὀνομαζόμενον *Λάζαρον*. Οὗτος κατῴκει μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Μάρθας καὶ Μαρίας εἰς τὴν κώμην Βηθανίαν, πλησίον τῶν Ἱεροσολύμων. Μίαν ἡμέραν ὁ Λάζαρος ἠσθένησε βαρέως καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ εἰδοποίησαν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ φίλου του. Ὅταν ἔμαθε τοῦτο ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὅτι ἡ ἀσθένεια αὕτη τοῦ Λαζάρου θὰ δοξάσῃ αὐτόν. Μετὰ δύο δὲ ἡμέρας εἶπε πάλιν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· «ὁ Λάζαρος ὁ φίλος μου ἐκοιμήθη, ἄς ὑπάγωμεν, διὰ νὰ ἐξυπνήσω αὐτόν». Οἱ μαθηταὶ του δὲν ἐνόησαν διατί ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ὁ Δάζαρος ἐκοιμήθη καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς καθαρὰ ὅτι ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν, ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν· Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς Βηθανίαν πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων εἶχον ἔλθει πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν, τὰς ἀδελφὰς τοῦ Λαζάρου, διὰ νὰ παρηγορήσωσιν αὐτάς. Ἡ δὲ Μάρθα, μόλις ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἤρχετο, ἔσπευσε πρὸς προὔπαντησιν αὐτοῦ· ἄφησε δὲ εἰς τὸν οἶκόν της τὴν Μαρίαν μετὰ τῶν συγκεντρωμένων ἐκεῖ, πρὸς παρηγορίαν τῶν ξένων καὶ συγγενῶν. Ἡ Μάρθα, μόλις συνήνητησεν ἐντὸς

τῆς κώμης τὸν Ἰησοῦν, ἐρχόμενον πρὸς αὐτήν, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα καὶ κλαίουσα εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου Λάζαρος· ἀλλὰ καὶ τώρα γνωρίζω ὅτι ὅσα ζητήσης ἀπὸ τὸν Θεὸν θὰ σοῦ

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου

τά δώση. Ὁ Ἰησοῦς ἐπαρηγόρησε τὴν Μάρθαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν ὅτι ὁ ἀδελφός της θὰ ἀναστῆ. Πίστευε εἶπεν ὅτι τοῦτο δύναται νὰ κάμῃ ὁ Θεὸς καὶ θὰ γίνῃ. Τότε ἡ Μάρθα εἶπε «πιστεύω, Κύριε, εἰς τοῦτο καὶ ὅτι σὺ εἶσαι

ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Καὶ ἀμέσως ἔσπευσεν αὐτὴ πρὸς τὴν ἀδελφὴν τῆς Μαρίας εἰς τὸν οἶκον καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὴν ἰδιαιτέρως ὅτι ἦλθεν εἰς τὴν κώμην των ὁ Ἰησοῦς.

Ἐξῆλθον δὲ τότε καὶ αἱ δύο καὶ διητυθύνθησαν πρὸς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ δὲ συγκεντρωμένοι ἐν τῷ οἴκῳ, νομίσαντες ὅτι αὐταὶ διητυθύνοντο εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ Λαζάρου διὰ νὰ κλαύσωσι, παρηκολούθησαν αὐτάς. Αἱ δύο ἀδελφαὶ συνήντησαν τὸν Ἰησοῦν, ἐνῶ ἐπλησίαζε πρὸς τὸν οἶκον των, ἡ δὲ Μαρία γονατίσασα εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐάν ἦσο ἐδῶ δὲν θὰ ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου Λάζαρος. Ὁ Ἰησοῦς, ὅταν εἶδεν αὐτάς καὶ τοὺς λοιποὺς ἀκολουθοῦντας νὰ κλαίουν, ἐλυπήθη πολὺ καὶ συνεκινήθη καὶ ἠρώτησε ποῦ ἦτο ὁ τάφος τοῦ Λαζάρου. Εἶπον δὲ εἰς αὐτόν· ἔλθε καὶ ἰδὲ τὸν τάφον αὐτοῦ»· ὠδήγησαν δὲ αὐτόν μέχρι τοῦ μνημείου τοῦ Λαζάρου.

Ὅταν ἔφθασαν ἐκεῖ, ὁ Ἰησοῦς συνεκινήθη πολὺ καὶ ἐδάκρυσεν· οἱ δὲ βλέποντες αὐτόν ἔλεγον μεταξύ των· πόσον ἡγάπα αὐτόν! Ἄλλοι δὲ ἔλεγον· αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐθεράπευσε τόσους ἄλλους, δὲν ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ καὶ τὸν Λάζαρον, ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνῃ;

Τότε ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ σηκώσωσι τὸν λίθον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ Λαζάρου. Ἄλλ' ἡ Μάρθα εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἔχει τέσσαρας ἡμέρας νεκρὸς καὶ ἐπομένως θὰ ὀζῆ. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως ἐπέμενε. Ἄφοῦ δὲ ἐσήκωσαν τὸν λίθον, ὁ Ἰησοῦς προσηυχῆθη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀμέσως ἐφώνασε με φωνὴν μεγάλην· «*Δάξαρε, δεῦρο ἔξω*», δηλαδὴ, Λάξαρε, ἔλθε ἔξω. Καὶ ἀμέσως ὁ Λάζαρος ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τάφου με δεμένας τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν νεκρικῶν του σαβάνων. Τότε ὁ Ἰησοῦς διέταξε νὰ λύσωσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ νὰ ἀφήσωσιν αὐτόν νὰ βαδίξῃ μόνος του. Τοῦτο ἐξετέλεσαν πλήρεις χαρᾶς αἱ ἀδελφαὶ καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου.

Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι παρηκολούθη-

σαν τὰ γενόμενα αὐτά, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ θαύματος τούτου ἡ φήμη τοῦ Ἰησοῦ διεδόθη ἀκόμη περισσότερον εἰς τὸν λαὸν καὶ πάντες ἐθαύμαζον αὐτόν.

Τὴν μνήμην τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει κατὰ τὸ Σάββατον τῆς παραμονῆς τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων. γ

ΜΕΡΟΣ Δ' ¹⁹²

Ἡ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

31. Γενικὰ περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ

γ Ἐκτὸς τῶν θαυμάτων, τὰ ὁποῖα ἔκαμνεν ὁ Ἰησοῦς καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐπεσφράγιζεν ὅσα περὶ τῆς θείας δυνάμεως καὶ τῆς πίστεως πρὸς τὸν Θεὸν ἐδίδασκεν, ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ταύτης θὰ ἐξετάσωμεν συντόμως τὸ περιεχόμενον καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ Ἰησοῦς μετέδιδε αὐτὴν εἰς τὸν λαόν.

Ὁ Ἰησοῦς ὡς κύριον ἔργον ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ εἶχε τὴν διδασκαλίαν τῆς πίστεως πρὸς τὸν Θεόν, τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, τῆς ἐλπίδος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐν γένει τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρετῆς.

Ἦρχισε δὲ τὴν διδασκαλίαν του ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσῆλθεν, ὡς εἶδομεν, πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐμφανισθῆ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου. Ἀφοῦ δὲ ἐβαπτίσθη ἐκεῖ, ἤρχισε τὴν διδασκαλίαν του πρὸς τὸν λαόν.

Ἐπὶ τρία ἔτη μετέβαινεν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ ἀπὸ κώμης εἰς κώμην τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ ἐκήρυττε τὴν νέαν του διδασκαλίαν τῆς εὐαγγελίας, τῆς ἀγά-

πης, τῆς *ισότητος* τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῆς *ἐνόητος* αὐτῶν εἰς μίαν ποίμνην ὑπὸ ἓνα ποιμένα, τὸν *Θεόν*. Ἐπίσης ἐκήρυττε τὴν πίστιν εἰς τὸν ἓνα καὶ μόνον *πνευματικὸν Θεόν*, τὸν ὁποῖον μόνον διὰ τῶν ἀγαθῶν ἡμῶν ἔργων δυνάμεθα νὰ λατρεύωμεν, οὐχὶ δὲ διὰ θυσιῶν ζώων καὶ πραγμάτων, οὐδὲ δι' ἐξωτερικῶν μόνον τύπων λατρείας.

Χάριν τῆς διδασκαλίας του ὁ Ἰησοῦς ἤρχετο εἰς τὰς Συναγωγὰς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ἐκεῖ εὔρισκε κατάλληλον εὐκαιρίαν νὰ διδάσκη τὸν συγκεντρωμένον λαὸν ἢ νὰ ἐλέγχη τὰς παρεκτροπὰς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων μὲ θάρρος τοιοῦτον, ὥστε ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ τὸ μῖσος αὐτῶν.

Ὁ Ἰησοῦς συνήθιζε νὰ μεταδίδη εἰς τὸν λαὸν τὰς ἰδέας αὐτοῦ ἢ διὰ *συνεχοῦς* καὶ *μακρῶς ὁμιλίας* ἢ διὰ *διαλόγου* ἢ διὰ *παραβολῶν*, τὰς ὁποίας ἐλάμβανεν ἐκ τοῦ καθημερινοῦ βίου τῶν χωρῶν ἐκείνων. Τοῦτο ἔκαμνε διὰ νὰ καθιστᾷ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ἀντιληπτὴν εἰς τοὺς ἄκροατὰς του, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ἀμόρφωτοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἐργατικοί· διότι ὅσοι ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν τῶν μορφωμένων συνήθως δὲν κατεδέχοντο νὰ διδαχθῶσι παρ' αὐτοῦ. Εἶχε δὲ τόσην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ὥστε παντοῦ παρηκολουθεῖτο ὑπ' αὐτοῦ καὶ πολλάκις ἠναγκάζετο νὰ διδάσκη αὐτόν, ὡς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν.

32. Ὁ Διάλογος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος

Ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς εὔρισκετο κάποτε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἦτο δὲ ὑποχρεωμένος νὰ διέλθῃ διὰ τῆς Σαμαρείας, διότι ἡ Σαμάρεια εὔρισκεται μετὰ τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Γαλιλαίας.

Ὅταν δὲ ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν καὶ ἔφθασε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς μίαν κώμην αὐτῆς, καλουμένην Συχάρ, ἐκάθησεν ἔξω αὐτῆς πλησίον ἐνὸς φρέατος, διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ἐκ τοῦ κόπου. Τὸ φρέαρ ἐκεῖνο ἐκαλεῖτο φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, διότι ἐπιστεύετο ὅτι ὁ Ἰακώβ κατεσκεύασεν αὐτό. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἦτο μεσημβρία καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ εἶχον ἀπέλθῃ εἰς τὴν κώμην διὰ νὰ ἀγοράσωσι τροφάς. Μετ' ὀλίγον κατέφθασεν εἰς τὸ φρέαρ μία γυνὴ Σαμαρείτις, διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα· «δός μοι νὰ πῖω ὀλίγον ὕδωρ». Ἄλλ' ἡ Σαμαρεῖτις εἶπε πρὸς αὐτόν· «Πῶς σύ, ἐνῶ εἶσαι Ἰουδαῖος, ζητεῖς παρ' ἐμοῦ τῆς Σαμαρίτιδος ὕδωρ; οἱ Ἰουδαῖοι οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι μετὰ τοὺς Σαμαρείτας». Εἰς αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε καὶ εἶπεν· «Ἐὰν ἐγνώριζες ποῖος εἶνε αὐτός, ὁ ὁποῖος ζητεῖ παρὰ σοῦ ὕδωρ, σὺ θὰ ἐζήτηις παρ' αὐτοῦ καὶ θὰ σοὶ ἔδιδεν ὕδωρ ζῶν». Τότε ἡ Σαμαρεῖτις εἶπε· «Κύριε, σὺ δὲν ἔχεις μέσον διὰ νὰ ἀντλήσης ὕδωρ καὶ τὸ φρέαρ εἶναι βαθύ; πόθεν λοιπὸν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;» Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτήν· «ἐάν τις πῖῃ ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ φρέατος τούτου θὰ διψᾷ πάλιν, ἐνῶ ἐάν τις πῖῃ ἐκ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω εἰς αὐτόν, δὲν θὰ διψᾷ εἰς τὸν αἰῶνα».

Ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν, ἐντελῶς ἀτομικῶν καὶ μυστικῶν, ἡ Σαμαρεῖτις ἀντελήφθη ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν της ἕνα προφήτην καὶ διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς αὐτόν· «Κύριε, θεωρῶ ὅτι εἶσαι προφήτης. Εἰπέ μοι ποῦ πρέπει νὰ προσκυνῆται ὁ Θεός; ἐπὶ τοῦ ὄρους ἡμῶν Γαριζίν, ὅπου οἱ πατέρες ἡμῶν προσεκύνησαν, ἢ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὅπως λέγετε σεῖς οἱ Ἰουδαῖοι;». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· «γύναι, πιστευσόν με ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅποτε οὔτε εἰς τὸ ὄρος τοῦτο οὔτε εἰς Ἱερουσαλὴμ μόνον θὰ προσκυνήσετε τὸν Θεόν· ἀλλ' οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θὰ προσκυνήσωσιν αὐτόν *ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ*. Διότι ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ οἱ προσκηνῶντες αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ πρέπει νὰ τὸν προσκυνῶσιν».

Ἡ γυνὴ τότε εἶπε· «γνωρίζω ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστός, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς διδάξῃ πάντα». Τότε λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς· «Ἐγὼ εἶμαι, ὁ ὁμιλῶν μετὰ σοῦ». Τὴν ὥραν ἐκείνην ἐπέστρεψαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἡ δὲ Σαμαρεῖτις ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κώμην αὐτῆς καὶ διηγῆθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι εἰς τὸ φρέαρ εὔρεν ἄνθρωπον, ὅστις εἶπεν εἰς αὐτήν πάντα ὅσα ἔκαμεν μήπως αὐτὸς ἦτο ὁ Μεσσίας;

Τότε πολλοί ἐκ τῶν πολιτῶν ἐξῆλθον καὶ ἤρχοντο διὰ νὰ συναντήσουν τὸν Ἰησοῦν.

Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ φάγη· ἀλλ' ἐκεῖνος, βλέπων τοὺς προσερχομένους ἐκ τῶν πολιτῶν, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του· «ἰδική μου τροφή εἶνε νὰ ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Ὅταν δὲ κατέφθασαν πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ μείνη πλησίον των ἐπὶ τινα χρόνον, ἀλλ' αὐτὸς ἔμεινε μόνον δύο ἡμέρας καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Τινὲς ἐκ τῶν Σαμαρειτῶν ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔγιναν ὄπαδοί του.†

33. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Γαλιλαίας ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ

Ὁ Ἰησοῦς, διὰ τῆς διδασκαλίας του καὶ τῶν θαυμάτων του, εἶχε κάμει τοιαύτην ἐντύπωσιν εἰς τὸν λαὸν καὶ τόσον ἠγαπήθη ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε παρηκολουθεῖτο ὑπὸ πολλῶν καὶ πολλάκις ἠναγκάζετο νὰ διδάσκη αὐτούς.

Μίαν ἡμέραν, ὅτε εὐρίσκετο εἰς Γαλιλαίαν, πολὺς λαὸς περιεκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐζήτηει παρ' αὐτοῦ διδασκαλίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν θὰ ἦτο δύσκολον τοῦτο, ἠναγκάσθη ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐξέλθῃ ἔξω τῆς Καπερναοῦμ, ὅπου ἦτο λόφος τις ὑψηλός, τὸν ὅποιον ἔλεγον ὄρος. Ἀφοῦ δὲ ἀνήλθεν ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐκείνου, ἐκάθησεν ἐκεῖ καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ πρὸς τὸν παρακολουθήσαντα αὐτὸν λαόν.

Διὰ τῆς ὁμιλίας του αὐτῆς, ἡ ὁποία λέγεται *ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία* τοῦ Χριστοῦ, ἐξέθηκεν ἐν συντόμῳ, τὰς οὐσιώδεις βάσεις τῆς διδασκαλίας του. Διὰ τοῦτο ἡ ὁμιλία αὕτη θεωρεῖται ὅτι ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Διαιρεῖται δὲ ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία εἰς διάφορα μέρη, ἀναλόγως τῶν ἠθικῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια ἐξετάζει εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς. Τὰ δὲ κυριώτερα ἐκ τῶν μερῶν τούτων εἶναι τὰ ἐξῆς :

1) Ὁ Σωτὴρ διδάσκει ποῖοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων θὰ ἀνταμειφθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Τοὺς τοιοῦτους ὁ Ἰησοῦς ἀποκαλεῖ μακαρίους, δηλαδὴ εὐτυχεῖς, διότι θὰ κληρονομήσωσι τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, δηλ. τὸν Παράδεισον. Τοιοῦτοι δὲ εἶνε οἱ ταπεινόφρονες καὶ οἱ πενθοῦντες διὰ τὰς ἁμαρτίας των, διότι θὰ παρηγορηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· οἱ πρᾶοι, οἱ ποθοῦντες τὴν ἐπικράτησιν τῆς δικαιοσύνης καὶ οἱ ἐλεήμονες, διότι αὐτοὶ θὰ ἐλεηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· οἱ καθαρὸι τὴν καρδίαν. διότι αὐτοὶ θὰ αἰσθανθῶσι τὸν Θεόν, οἱ εἰρηνοποιοὶ καὶ οἱ καταδιωκόμενοι, χάριν τοῦ δικαίου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, διότι αὐτοὶ θὰ ἀνταμειφθῶσιν.

2) Ὁ Χριστὸς ὑποδεικνύει εἰς τοὺς μαθητὰς του ὁποῖοι πρέπει νὰ εἶνε ἐν ἡ κοινωνίᾳ. Παραβάλλει αὐτοὺς κατὰ τὴν χρησιμότητα, μὲ τὸ ἄλας καὶ λέγει· καθὼς τὸ ἄλας εἶνε τὸ μοναδικὸν μέσον, διὰ τοῦ ὁποῖου συντηροῦμεν τὰς τροφὰς εἰς τὴν ζωὴν καὶ δὲν σήπονται, τοιοῦτοτρόπως καὶ αὐτοὶ εἶνε οἱ μοναδικοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ συντηρήσωσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν *ἡθικὴν ζωὴν* καὶ νὰ προφυλάξωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς καὶ τοῦ ἠθικοῦ θανάτου. Λέγει δὲ εἰς τοὺς μαθητὰς του ὅτι ἐὰν αὐτοὶ δὲν φανῶσιν ἄξιοι τοῦ ἔργου των, τότε οὐδεὶς ἄλλος θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ τοὺς συγκρατήσῃ εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς οὔτε αὐτούς, οὔτε τὴν λοιπὴν κοινωνίαν.

Ἐπίσης ὁ Χριστὸς παρομοιάζει τοὺς μαθητὰς του μὲ πόλιν κειμένην ἐπάνω ὄρους, ἣτις πανταχόθεν φαίνεται. Τοιοῦτοτρόπως καὶ αὐτοὶ θὰ φαίνωνται καὶ θὰ παρακολουθῶνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅ,τι αὐτοὶ θὰ πράττωσι τὸ ἴδιον θὰ πράττωσι καὶ οἱ ἄνθρωποι. Ἐπίσης παραβάλλει αὐτοὺς ὁ Χριστὸς μὲ *λύχνον*, τὸν ὁποῖον ἀνάπτομεν καὶ θέτομεν ἐπὶ τοῦ λυχνοστάτου, διὰ νὰ φωτίζη πάντας τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ δὲν καλύπτομεν αὐτόν. Τέλος καθιστᾷ αὐτοὺς προσεκτικούς, ἵνα διὰ τῶν ἔργων των φανῶσιν ἄξιοι τῶν λόγων των· διότι τότε μόνον οἱ ἄνθρωποι θὰ δοξάσωσι τὸν Θεόν, ὅταν ἴδωσι τὰ *καλὰ ἔργα* τῶν μαθητῶν καὶ ὁπαδῶν τοῦ Χριστοῦ.

3) Ὁ Ἰησοῦς συμπληροῖ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἀπολογεῖται διὰ τὰς κατηγορίας, τὰς ὁποίας ἔλεγον οἱ ἐχθροὶ του πρὸς τὸν λαόν, ὅτι δηθεν αὐτὸς εἶχε σκοπὸν νὰ καταργήσῃ τὸν ἠθικὸν νόμον. Διὰ τοῦτο λεγει πρὸς τοὺς ἀκροατάς του ὅτι αὐτὸς δὲν ἦλθε νὰ καταργήσῃ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, ἀλλὰ νὰ τὸν συμπληρώσῃ. Διότι πιστεύει ὅτι μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος τίποτε ἐκ τοῦ ἠθικοῦ νόμου δὲν θὰ χαθῆ οὐδὲ θὰ μείνῃ ἀνεκπλήρωτον.

4) Προβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, ὁμιλεῖ περὶ φόνου καὶ λέγει. Ἦκούσατε ὅτι ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὸν φόνον καὶ τιμωρεῖ τὸν φονεύοντα. Ἄλλ' ἐγὼ διδάσκω ὅτι ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ φονεύῃ τις, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ὀργίζεται κατὰ τοῦ πλησίον του οὐδὲ νὰ ὑβρίζῃ αὐτόν. Διότι ὁ ὀργιζόμενος καὶ ὁ ὑβρίζων εἶνε ἔνοχος τιμωρίας· ἐπειδὴ διὰ τῆς συμπεριφοράς του αὐτῆς γίνεται ὁ αἴτιος τοῦ φόνου.

Τοιαύτη δὲ πρέπει νὰ εἶνε ἡ σχέσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον του, ὥστε καὶ τὸ δῶρον του πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ προσφέρῃ τις καὶ διὰ νὰ ἔχη τοῦτο μίαν ἀξίαν, πρέπει πρῶτον νὰ συνδιαλλαγῆ οὗτος πρὸς πάντα, τὸν ὅποιον ἔβλαψε, καὶ ἔπειτα νὰ προσφέρῃ τὸ δῶρόν του εἰς τὸ θυσιαστήριον.

5) Ὁ Σωτὴρ ὁμιλεῖ περὶ ὄρκου. Ἐπίσης ὁ Χριστὸς λέγει πρὸς τοὺς ἀκροατάς του ὅτι ὁ Ἑβραϊκὸς νόμος διδάσκει νὰ μὴ παραβαίνωμεν τὸν δοθέντα ὄρκον, δηλαδὴ νὰ μὴ ἐπιρκώμεν. Αὐτὸς ὅμως διδάσκει νὰ μὴ ὀρκιζώμεθα ἐντελῶς, οὔτε εἰς τὸν οὐρανόν, οὔτε εἰς τὴν γῆν, οὔτε εἰς τὴν κεφαλὴν μας, οὔτε ὅπωςδήποτε ἄλλως. Ὁ δὲ λόγος μας νὰ εἶνε τόσον ἀληθῆς ὥστε τὸ ναὶ ἡμῶν νὰ εἶνε πράγματι ναὶ καὶ τὸ ὄχι, νὰ εἶνε ὄχι.

6) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ἀνεξικακίας καὶ λέγει. Τόσον πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν ἐκδίκησιν καὶ τὴν μνησικακίαν, ὥστε, ἐάν τις μᾶς ἠδίκησε κατὰ τι, νὰ τὸ λησμονήσωμεν καὶ νὰ ἀποδώσωμεν εἰς αὐτόν καλόν. ἀντὶ κακοῦ. Νὰ ἀγαπῶμεν δὲ πάντας καὶ αὐτούς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν. Διότι ἐάν ἀγαπῶμεν μόνον ὄσους μᾶς ἀγαπῶσι,

δέν κάμνομεν τίποτε περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι κάμνουσι καὶ οἱ κακοί, οἱ ὅποιοι ἀγαπῶσι μόνον τοὺς ἀγαπῶντας αὐτούς. Ἄς ἔχωμεν δὲ ὡς παράδειγμα τὸν Θεὸν καὶ ἄς γίνωμεν ὅμοιοι πρὸς αὐτόν, ὁ ὅποιος ἀνατέλλει τὸν ἥλιόν του καὶ βρέχει καὶ διὰ δικαίους καὶ ἀδίκους καὶ διὰ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, Μόνον τότε θὰ εἴμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅμοια πρὸς αὐτόν.

7) Ὁ Χριστὸς ὁμιλεῖ περὶ ἐλεημοσύνης καὶ κατὰ τῆς ἐπιδείξεως. Ὁ Ἰησοῦς λαμβάνει ἀφορμὴν ἐκ τῶν Φαρισαίων, οἱ ὅποιοι ἔκαμνον τὴν ἐλεημοσύνην μόνον διὰ νὰ ἐπιδειχθῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ οὐχὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον των, καὶ λέγει. Ὅταν κάμνωμεν ἐλεημοσύνην, νὰ τὴν κάμνωμεν τόσο κρυφά, ὥστε νὰ μὴ γνωρίζῃ ἡ ἀριστερά μας τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ μας. Διότι μόνον ὅταν κάμνωμεν τὴν ἐλεημοσύνην κρυφίως καὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον μας, θὰ ἀνταμειφθῶμεν καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ φανερά. Διότι, ὅταν κάμνωμεν τὴν ἐλεημοσύνην πρὸς ἐπίδειξιν, ἀντημείφθημεν, διὰ τῆς ἐπιδειξέως μας.

8) Ὁ Σωτὴρ ὁμιλεῖ περὶ τῆς προσευχῆς. Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι προσηύχοντο διὰ τὸ θεαθῆναι, δηλαδὴ διὰ νὰ φαίνωνται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι προσεύχονται, καὶ οὐχὶ ἔνεκα πραγματικῆς πίστεως πρὸς τὸν Θεόν, ὁ Χριστὸς κατακρίνει αὐτοὺς διὰ τὸν τρόπον αὐτὸν τῆς προσευχῆς των. Κατηγορεῖ δὲ αὐτούς, διότι εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείαις τῶν πόλεων ἰστάμενοι προσηύχοντο. Τοῦτο ἔκαμνον διὰ νὰ ἐπιδεικνύωνται εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Λέγει δὲ ὅτι οὐδεμίαν ἀμοιβὴν δύνανται νὰ περιμένωσι παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης προσευχῆς αὐτῶν. Συνιστᾷ δὲ εἰς τοὺς ἀκροατάς του νὰ μὴ προσεύχωνται ἐπιδεικτικὰ καὶ με σκοπὸν νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ νὰ προσεύχωνται ἐν τῷ κρυπτῷ. Ὁ δὲ Θεός, ὁ ὅποιος βλέπει αὐτοὺς ἐν τῷ κρυπτῷ, θὰ τοὺς ἀνταμείψῃ φανερά. Συμβουλεύει δὲ αὐτοὺς νὰ μὴ λέγωσι κατὰ τὴν προσευχὴν των πολλὰ καὶ ἀνάξια τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μὴ βατταρίζωσιν ὅπως οἱ ἔθνικοί· διότι ὁ Θεὸς γνωρίζει ποίων πραγμάτων ἔχομεν ἀνάγκην, πρὶν ζητήσωμεν αὐτὰ παρ' αὐτοῦ.

Πρὸς τοῦτο ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀκροατάς του τὸν τύπον

τῆς προσευχῆς αὐτῶν, ἥτις εἶνε σύντομος καὶ ἀπλῆ. Ὀνομάζεται δὲ αὕτη «*Κυριακὴ προσευχή*», ἐπειδὴ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Λέγεται δὲ καὶ «*Πάτερ ἡμῶν*.. » ἐκ τῶν δύο πρώτων λέξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ προσευχὴ αὕτη ἀρχίζει.

Ἡ *Κυριακὴ προσευχή* διαιρεῖται εἰς τρία μέρη· 1) εἰς τὸν *πρόλογον* ἢ προσφώνησιν, 2) εἰς τὰ *ἕξ αἰτήματα* καὶ 3) εἰς τὸν *ἐπίλογον*· εἶνε δὲ ἡ ἐξῆς.

Πρόλ.) Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. (Αἰτ.) 1) ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, 2) ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· 3) γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· 4) τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον 5) καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν 6) καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

(Ἐπίλ.) Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

Τότε δὲ μόνον ἔχομεν δικαίωμα, λέγει ὁ Χριστός, νὰ ζητῶμεν τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅταν καὶ ἡμεῖς συγχωρῶμεν τὰς πρὸς ἡμᾶς ἁμαρτίας τῶν ἄλλων.

9) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ νηστείας. Ὁ Χριστὸς διδάσκει περὶ νηστείας καὶ λέγει. Ὅταν τις νηστεύῃ, δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ἔκαμνον οἱ Φαρισαῖοι. Οὗτοι, ὅταν ἐνήστευον, δὲν ἐνιπτον τὸ πρόσωπον αὐτῶν οὐδὲ περιεποιῶντο τὸν ἑαυτὸν των. Τοῦτο ἔκαμνον διὰ νὰ τοὺς βλέπωσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἐνήστευον, οὐχὶ δὲ διότι ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην νὰ νηστεύσωσιν, ἐνεκα εὐσεβείας καὶ χάριν τοῦ Θεοῦ των. Συνιστᾷ δέ, κατὰ τὴν ὁμιλίαν του αὐτὴν ὁ Χριστός, ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θέλει νὰ νηστεύῃ δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύεται δι' ἐξωτερικῶν σημείων ὅτι νηστεύει, ἀλλὰ νὰ νηστεύῃ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος βλέπει αὐτὸν ἐν τῷ κρυπτῷ, θὰ τὸν ἀνταμείψῃ φανερά.

10) Ὁ Χριστὸς διδάσκει νὰ μὴ θησαυρίζωμεν ὑλικά ἀγαθὰ, ἀλλὰ πνευματικά. Ὁ Σωτὴρ διδάσκει ὅτι δὲν πρέ-

πει νὰ ἀφιερώνωμεν πᾶσαν τὴν φροντίδα ἡμῶν διὰ νὰ θησαυρίζωμεν ὕλικὰ καὶ ἐγκόσμια ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα φθείρονται καὶ καταστρέφονται καὶ διαρπάζονται ὑπὸ τῶν κλεπτῶν. Ἄλλὰ νὰ θησαυρίζωμεν ἐπουράνια ἀγαθὰ, δηλαδή πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα οὔτε φείρονται οὔτε καταστρέφονται οὔτε διαρπάζονται ὑπὸ τῶν κλεπτῶν. Διότι ὅπου εἶνε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον νομίζομεν ἀγαθόν μας καὶ πλοῦτόν μας, ἐκεῖ εἶνε καὶ ἡ καρδιά μας ἢ ἀγάπη μας. Δὲν εἶναι δὲ δυνατόν νὰ εἴμεθα ὑποτεταγμένοι καὶ νὰ δουλεύωμεν εἰς δύο κυρίου, εἰς τὸν Μαμμωνᾶν καὶ εἰς τὸν Θεόν. Διότι ἢ τὸν ἕνα θὰ ἀγαπήσωμεν καὶ τὸν ἕτερον θὰ μισήσωμεν ἢ εἰς τὸν ἕτερον θὰ προσκολληθῶμεν καὶ τὸν ἄλλον θὰ περιφρονήσωμεν. Διὰ τοῦτο, λέγει ὁ Χριστός, δὲν πρέπει νὰ κατεχώμεθα ὑπὸ μόνης τῆς μερίμνης περὶ τοῦ τί θὰ φάγωμεν, τί θὰ πίωμεν καὶ τί θὰ ἐνδυθῶμεν. Διότι πάντων τούτων εἶναι ἀνώτερος ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Πρῶτον πρέπει νὰ ζητῶμεν τὰ ἠθικὰ καὶ πνευματικὰ ἀγαθὰ· τὰ δὲ λοιπὰ θὰ προσεθῶσιν εἰς αὐτά. Ἄς ἐλπίζωμεν δὲ εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος τρέφει τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐνδύει τόσον ὥραϊα τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ. Αὐτὸς θὰ βοηθήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ζωὴν μας, ὅταν ἡ προσπάθειά μας εἶναι ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ, οὐχὶ δὲ μόνον ὕλική.

11) Ὁ Σωτὴρ διδάσκει νὰ μὴ κατακρίνωμεν τὸν πλησίον μας. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὀμιλίαν του, ὁ Χριστὸς διδάσκει νὰ μὴ κατακρίνωμεν τὸν πλησίον μας. Διότι, μὲ ὅ,τι μέτρον θὰ μετρήσωμεν τὸν πλησίον μας, μὲ τὸ ἴδιον θὰ μετρηθῶμεν καὶ ἡμεῖς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δηλαδή εἴμεθα αὐστηροὶ κριταὶ τῶν ἄλλων, καὶ ὁ Θεὸς θὰ εἶναι αὐστηρὸς κριτὴς ἡμῶν.

Πρῶτον δὲ ἄς φροντίζωμεν νὰ διορθώνωμεν τὰς ἰδικὰς μας ἀμαρτίας καὶ κατόπιν νὰ ζητῶμεν νὰ βελτιώσωμεν τὸν ἄλλον. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ κάμνη ὁ ἄλλος πρὸς ἡμᾶς, τοῦτο νὰ κάμνωμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς αὐτόν καὶ νὰ ἀποδίδωμεν καλὸν ἀντὶ κακοῦ. Νὰ εἴμεθα δὲ βέβαιοι ὅτι πᾶν ὅ,τι ζητήσωμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ θὰ τὸ λάβωμεν, ἀρκεῖ νὰ εἶνε ἄξιον αὐτοῦ καὶ τῆς πρὸς αὐτόν

ἀγάπης ἡμῶν. Ὅπως δὲ ὁ γονεὺς δίδει εἰς τὸ τέκνον του ἄρτον, ὅταν τοῦτο ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ λίθον, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς ὅ,τι πράγματι ὠφελεῖ ἡμᾶς.

12) Ὁ Χριστὸς ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας.

Ὁ Χριστὸς λέγει ὅτι δύο ὁδοὶ ὑπάρχουσιν, ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁδὸς τῆς ἀρετῆς καὶ ἡ ὁδὸς τῆς κακίας. Καὶ ἡ μὲν ὁδὸς τῆς ἀρετῆς εἶνε στενὴ, τεθλιμμένη καὶ δύσκολος πολὺ καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγοι εὐρίσκουσι καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτήν. Ὁδηγεῖ ὅμως αὕτη εἰς τὴν αἰώνιαν ζωὴν καὶ τὸν Παράδεισον. Ἡ δὲ ὁδὸς τῆς κακίας εἶνε εὐρύχωρος καὶ πλατεῖα καὶ πολλοὶ εὐρίσκουσι καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτήν. Ὁδηγεῖ ὅμως αὕτη εἰς τὴν ἀπώλειαν, τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν αἰώνιαν κόλασιν.

13) Ὁ Σωτὴρ διδάσκει ὅτι τὰ ἔργα καὶ οὐχὶ οἱ λόγοι δεικνύουσι τὸν ἄνθρωπον, Προσέχετε, λέγει, ἀπὸ τοῦ ψευδοπροφήτου καὶ ψευδοδιδασκάλου τῆς ἀρετῆς. Οὗτοι, διὰ νὰ ἀποπλανήσωσι τοὺς ἀνθρώπους, ἐμφανίζονται μὲ ἔνδυμα προβάτου καὶ λόγους ἀρετῆς· ἔσωθεν ὅμως εἶνε λύκοι ἄρπαγες. Τοὺτους ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν θὰ ἐννοήσετε καλῶς. Ὅπως δὲ πᾶν δένδρον σαπρὸν κάμνει κακοὺς καρπούς, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἐκ τῶν κακῶν τῶν ἔργων θὰ φανῶσιν. Ἀλλὰ οὗτοι θὰ τιμωρηθῶσιν εἰς τὸ πῦρ τῆς κόλασεως, ὅπως πᾶν δένδρον σαπρὸν, τὸ ὅποῖον δὲν κάμνει καλοὺς καρπούς, κόπτεται καὶ ρίπτεται εἰς τὸ πῦρ. Δὲν θὰ εἰσέλθῃ δὲ εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος λέγει μόνον, Κύριε, Κύριε, δηλαδὴ λόγους μόνον, ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἐκτελεῖ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

14) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς πίστεως. Ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος ἔχει σταθερὰν πίστιν, ὁ Σωτὴρ παρομοιάζει μὲ ἄνθρωπον νουνεχῆ, ὁ ὅποιος ἔκτισε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βράχου. Κατ' αὐτῆς ἔπεσεν ἡ βροχὴ καὶ ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι καὶ ἐπέπεσαν οἱ ποταμοί, ἀλλὰ δὲν ἔπεσε, διότι εἶχε θεμελιωθῆ ἐπὶ τοῦ βράχου. Οὕτω καὶ ὁ ἔχων σταθερὰν πίστιν δὲν ἐγκαταλείπει αὐτήν, παρ' ὅλους τοὺς διωγμούς, τὰς διώξεις καὶ τὰς δοκιμασίας, τὰς ὁποίας ἤθελεν ὑποστῆ. Ἐκεῖνον δέ, ὁ ὅποιος ἔχει

ἀσταθῆ πίστιν, ὁ Χριστὸς παρομοιάζει μὲ ἄνθρωπον ἀνόητον, ὁ ὅποιος ἔκτισε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ὅταν δὲ κατέβῃ ἡ βροχὴ καὶ ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι καὶ ἐπέπεσαν οἱ ποταμοὶ ἐπ’ αὐτῆς, ἔπεσεν ἐκ θεμελίων, διότι εἶχε θεμελιωθῆ ἐπὶ τῆς ἄμμου. Τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ ἔχων ἀσταθῆ πίστιν ἐγκαταλείπει καὶ ἀρνεῖται αὐτήν, ὅταν διωχθῆ καὶ πιεσθῆ, ἕνεκεν αὐτῆς.

Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ὁμιλίαν τοῦ αὐτῆν ὁ Ἰησοῦς, πάντες οἱ ἄκροαταὶ τοῦ ἐθαύμαζον δι’ ὅσα εἶπε. Διότι ἀντελαμβάνοντο ὅτι ὠμίλει πρὸς αὐτοὺς μὲ κῦρος καὶ ἐξουσίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ οὐχὶ ὅπως οἱ γραμματεῖς. Ἀφῆκε δὲ εἰς αὐτοὺς ζῶηροτάτας ἐντυπώσεις δι’ ὅσα εἶπεν.

34. Ὁ Ἰησοῦς δίδει ὁδηγίας εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ διὰ τὸ ἀποστολικὸν τῶν ἔργων καὶ προλέγει τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτοὺς

Ὁ Ἰησοῦς ἐθεώρησε καλὸν νὰ δώσῃ πρὸς τοὺς μαθητὰς τοῦ ὁδηγίας, διὰ τὸ ἀποστολικὸν τῶν ἔργων, καὶ νὰ προείπῃ ὅσα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτούς, διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ καὶ εἶπε. Πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς καὶ τοὺς Σαμαρείτας μὴ πορευθῆτε νὰ διδάξετε ἀμέσως, ἀλλὰ πρῶτον νὰ ἀρχίσετε τὴν διδασκαλίαν σας ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ κατόπιν νὰ μεταβῆτε πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς. Ὅταν κηρύσσετε λέγετε ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε. Δωρεὰν ἐλάβετε τὴν δύναμιν αὐτήν, δωρεὰν μεταδώσατε. Μὴ ἀποκτήσετε ἐκ τοῦ ἀποστολικοῦ σας ἀξιώματος, οὔτε χρυσόν, οὔτε ἄργυρον, οὔτε ἄλλο τι ὑλικὸν πρᾶγμα νὰ δεχθῆτε, διὰ τὴν διδασκαλίαν σας καὶ τὰς θεραπείας σας πρὸς τοὺς ἄλλους. Μόνον δύνασθε νὰ δεχθῆτε φιλοξενίαν καὶ τὸν ἄρτον σας διὰ τὴν διατροφήν σας. Διὰ τοῦτο οὐδὲ σακκίδιον δὲν θὰ ἔχετε εἰς τοὺς ὤμους σας, οὐδὲ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας σας. Τόσον δὲ εἰρηνικῶς νὰ μεταβαίνετε διὰ τὸ κήρυγμά σας, ὥστε δὲν θὰ ἔχετε μαζὶ σας οὐδὲ ράβδον. Εἰς ὅποιαν δὲ

πόλιν ἢ κώμην δεχθῶσιν ὑμᾶς, ἐκεῖ μείνατε· εἰς ὅποιαν δὲ δὲν δεχθῶσιν ὑμᾶς, μὴ ζητήσετε νὰ εἰσέλθετε διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ φύγετε. Τινάξατε δὲ ἐκ τῶν ποδῶν σας καὶ τὸν κο- νιορτόν τῆς πόλεως ἐκείνης, τὸν μεμολυσμένον ὑπὸ τῆς ἀσεβείας τῶν κατοίκων αὐτῆς, διὰ νὰ μὴ μολυνθῆτε καὶ σεῖς ἐξ αὐτοῦ. Ἀλλοίμονον ὅμως εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην· διότι θὰ τιμωρηθῶσιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς χειρότερον τῶν κατοίκων τῶν Σοδόμων καὶ Γομμόρων, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Ἴδου ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω εἰς τὸν κόσμον εἰρηνικούς καὶ ἀδυνάτους ὡς πρόβατα ἐν τῷ μέσῳ λύκων. Διὰ τοῦτο προσέξατε νὰ συμπεριφερθῆτε μετὰ πολλῆς περισκέψεως.

Νὰ ἀποφύγετε δὲ μετὰ πολλῆς φρονήσεως τοὺς ἀσκό- πους κινδύνους, ὡς ἀποφεύγουσιν αὐτοὺς οἱ ὄφεις, καὶ νὰ γίνετε ἀπλοῖ, ἄκακοι καὶ ἀθῶοι, ὡς αἱ περιστραφαί. Προ- σέχετε δὲ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· διότι θὰ σᾶς συλλάβωσι καὶ θὰ σᾶς παραδώσωσιν εἰς συνέδρια καὶ θὰ σᾶς ὀδη- γήσωσιν ἐνώπιον ἡγεμόνων καὶ βασιλέων διὰ νὰ κριθῆτε, χάριν τοῦ ὀνόματός μου καὶ τῆς διδασκαλίας μου. Ἀλλὰ μὴ φοβηθῆτε αὐτούς, μηδὲ ἐνδιαφερθῆτε τί θὰ εἴπετε ἢ πῶς θὰ ὁμιλήσετε· διότι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ θὰ φωτίσῃ ὑμᾶς τὴν ὥραν ἐκείνην.

Ἐκ τῆς διδασκαλίας σας θὰ προέλθῃ διχασμὸς εἰς τὸν κόσμον καὶ ἔρις, ὥστε θὰ ἐξεγερθῆ πατήρ κατὰ τοῦ τέκνου αὐτοῦ καὶ τέκνον κατὰ τοῦ πατρός του καὶ ἐχθροὶ θὰ γίνωσι μεταξύ των τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. Διὰ τοῦτο καὶ σεῖς θὰ γίνετε μισητοί, ἔνεκα τῆς διδασκαλίας μου. Ἀλλὰ μὴ φο- βηθῆτε αὐτούς, οἱ ὅποιοι μόνον τὸ σῶμα δύνανται νὰ φο- νεύσωσι, τὴν ψυχὴν ὅμως δὲν δύνανται. Φοβηθῆτε δὲ μάλ- λον τὸν Θεόν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ψυ- χὴ παντός ἀνθρώπου καὶ ἐνώπιον τοῦ ὁποίου πᾶς ἄνθρω- πος θὰ δώσῃ λόγον τῶν πράξεων αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο Κη- ρύξατε μετὰ θάρρους καὶ ἐνώπιον ὄλων πᾶσαν διδασκα- λίαν μου. Ὅπως δὲ τίποτε δὲν γίνεται εἰς τὸν κόσμον ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ, οὕτω καὶ εἰς σᾶς οὐδὲν κα- κὸν δύναται τις νὰ κάμῃ ἄνευ τῆς θελήσεως αὐτοῦ. Τόσον δὲ προστατεύει ὑμᾶς ὁ Θεός, ὥστε οὐδὲ τρίχα ἐκ τῆς κε-

φαλῆς σας δύναται τις νὰ βλάψῃ, ἐὰν ὁ Θεὸς δὲν θέλῃ.

“Ὅστις ἀπὸ σαῶς μὲ ἀρνηθῆ ἑνώπιον τῶν ἀνθρώπων θὰ ἀρνηθῶ καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἑνώπιον τοῦ Θεοῦ· ὅστις δὲ μὲ ὁμολογήσῃ ἑνώπιον τῶν ἀνθρώπων, θὰ ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ.

Διὰ νὰ εἶναι τις ὅμως ἄξιος ὀπαδὸς μου, πρέπει τίποτε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ νὰ μὴ ἀγαπᾷ περισσότερον τῆς διδασκαλίας μου καὶ ἐμοῦ. “Ὅστις δὲ ζητεῖ, ἐκ φόβου, νὰ σώσῃ τὴν *ζωὴν* αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, θὰ χάσῃ τὴν *ψυχὴν* αὐτοῦ· ὅστις δὲ θὰ θυσιάσῃ τὴν *ζωὴν* αὐτοῦ, χάριν τῆς διδασκαλίας μου, αὐτὸς θὰ σώσῃ τὴν *ψυχὴν* αὐτοῦ καὶ θὰ κερδίσῃ αὐτήν.

“Ὅστις δεχθῆ ὑμᾶς ἐξ ὀνόματός μου, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅστις δέχεται ἐμέ, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με Θεόν.

“Ὅστις δεχθῆ καὶ ἀκούσῃ ὑμᾶς ὡς προφήτας καὶ δικαίους, θὰ ἀνταμειφθῆ καὶ αὐτὸς ὡς προφήτης καὶ δίκαιος· καὶ ὅστις δεχθῆ καὶ φιλοξενήσῃ ὑμᾶς, ἔστω καὶ δι’ ἐνὸς ποτηρίου ὕδατος, οὗτος δὲν θὰ χάσῃ τὴν ἀνταμοιβὴν του ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ θὰ ἀνταμειφθῆ καὶ αὐτός.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΟΛΩΝ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

35. Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας, ὅπου διέμενεν εἰς τὴν Καπερναοῦμ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν λίμνην τῆς Γαλιλαίας. Ἐκεῖ προσῆλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν λαὸς πολὺς, ὁ ὁποῖος ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἔμβῃ εἰς ἓν πλοῖον καὶ ἀπ’ αὐτοῦ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος εἶχε συγκεντρωθῆ παρὰ τὸν αἰγιαλόν.

Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς ἀκροατάς του τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Μίαν ἡμέραν ἐξῆλθεν εἷς γεωργὸς διὰ νὰ σπεῖρῃ εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ. Ἐνῶ δὲ ἔσπειρεν ἐκεῖ μερικά μὲν ἐκ τῶν σπερμάτων τοῦ σίτου ἔπεσαν *ἐπὶ τῆς ὁδοῦ* καὶ ἀμέσως ἤλθον τὰ πτηνὰ καὶ κατέφαγον αὐτά. “Ἄλλα ἔπεσαν εἰς *πετρῶδες μέρος* τοῦ ἀγροῦ καὶ μετ’ ὀλίγον χρόνον

έβλάστησαν καὶ ἐφάνη ὁ βλαστὸς αὐτῶν, ἐπειδὴ δὲν εἶχε βάθος γῆς. "Ὅταν δὲ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐθέρμανεν αὐτὰ καί, ἐπειδὴ δὲν εἶχον βαθείας ρίζας καὶ ἰκμάδα, ἐξηράνθησαν. "Ἄλλα ἔπεσαν ἐντὸς τῶν ἀκανθῶν καὶ ἐβλάστησαν· ἀλλὰ μετ' αὐτῶν ἐβλάστησαν καὶ αἱ ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά, ὥστε δὲν ἐκαρποφόρησαν. "Ἄλλα δὲ ἔπεσαν εἰς τὴν καλὴν γῆν τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐκαρποφόρησαν καὶ ἀπέδωκαν ἄλλα μὲν ἑκατὸν κόκκους, ἄλλα δὲ ἐξήκοντα καὶ ἄλλα τριάκοντα. "Ὅταν δὲ ἐτελείωσεν αὐτά, εἶπε πρὸς τὸν λαόν· «ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω», δηλαδὴ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅσα ἤκουσεν, ἄς τὰ ἐννοήσῃ. Τότε ἤλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ εἶπον· διατί ὁμιλεῖς πρὸς αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· διότι μόνον μὲ παραβολὰς οὗτοι δύνανται νὰ ἐννοήσωσι καλῦτερον τὴν διδασκαλίαν μου.

"Ἦρχισε δὲ ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐξηγῇ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ τὴν παραβολὴν τοῦ σπορέως ὡς ἐξῆς:

Πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν διδασκαλίαν μου ὁμοιάζουσι μὲ ἀγρόν, πρὸς τὸν ὁποῖον σπείρεται ὁ λόγος μου περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Καὶ ἡ μὲν ὁδός, ὅπου ἔπεσαν τὰ σπέρματα τοῦ σπόρου καὶ κατεφαγώθησαν ὑπὸ τῶν πτηνῶν τοῦ οὐρανοῦ, παριστᾷ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ἐκ τῶν ἀκροατῶν μου, οἱ ὁποῖοι οὐδόλως δέχονται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὴν διδασκαλίαν μου· ἀλλ' ἡ κακία αὐτῶν καὶ αἱ πονηραὶ τῶν σκέψεις ἀμέσως ἀποκρούουσιν αὐτὴν καὶ δὲν ἔχει καμμίαν ἐπίδρασιν ἐπ' αὐτῶν. Τὸ δὲ πετρῶδες μέρος τοῦ ἀγροῦ ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἀκροατὰς μου ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀκούουσι μετὰ χαρᾶς τὴν διδασκαλίαν μου καὶ δέχονται αὐτὴν· ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην δοκιμασίαν καὶ εἰς τὸν πρῶτον διωγμὸν, ἕνεκα τῆς διδασκαλίας μου, σκανδαλίζονται καὶ ἀπαρνοῦνται αὐτὴν, διότι δὲν ἔχει αὕτη ρίζα εἰς τὴν ψυχὴν των. Τὸ δὲ μέρος τοῦ ἀγροῦ, ὅπου ἦσαν αἱ ἄκανθαι, ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἀκροατὰς μου ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δέχονται τὴν διδασκαλίαν μου μετὰ χαρᾶς καὶ θέλουσι νὰ ἐφαρμόσωσιν αὐτὴν· ἀλλ' αἱ ἀνάγκαι τοῦ κόσμου τούτου, αἱ φροντίδες καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ

πλούτου καὶ τῆς ἐπιδείξεως, τοὺς κάμνουσι νὰ λησμονῶσιν αὐτὴν καὶ νὰ τὴν ἐγκαταλείπωσιν. Ὡστε, ἕνεκα λόγων ματαιοδοξίας καὶ ἐπιδείξεως καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχωσιν ἐξωτερικοὶ διωγμοὶ καὶ δοκιμασίαι, ὁ λόγος μου καὶ εἰς τούτους ἀποβαίνει ἄκαρπος.

Τὸ δὲ καλὸν μέρος τοῦ ἀγροῦ, ὅπου ἔπασαν τὰ σπέρματα τοῦ σπόρου καὶ ἐκαρποφόρησαν, ὁμοιάζει μὲ τοὺς ἀκροατὰς μου ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀκούουσι τὴν διδασκαλίαν μου, δέχονται αὐτὴν ἐν τῇ ψυχῇ των καὶ ἐφαρμόζουσιν αὐτὴν. Φέρει δὲ τότε ἀποτελέσματα, ἀναλόγως τῆς ἰκανότητος ἐκάστου, εἰς ἄλλους περισσότερα καὶ εἰς ἄλλους ὀλιγώτερα, πάντως ὅμως οἱ λόγοι μου καρποφοροῦσιν. ✕

36. Ἡ παραβολὴ τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως καὶ τῆς ζύμης

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ ἐδίδασκε τοὺς μαθητὰς του καὶ τὸν λαόν, παρέβαλε τὴν διδασκαλίαν του καὶ τὴν μέλλουσιν αὐτῆς ἐξάπλωσιν μὲ *κόκκον σινάπεως* καὶ μὲ *ζύμην* εἰπών.

Ὅμοια εἶνε ἡ διδασκαλία μου μὲ κόκκον σινάπεως, τὸν ὅποιον εἷς γεωργὸς ἔσπειρεν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ. Ὁ κόκκος οὗτος ἂν καὶ εἶνε τὸ μικρότερον ἐκ τῶν σπερμάτων, ἐν τούτοις, ὅταν βλαστήσῃ καὶ αὐξηθῇ, γίνεται τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ λαχανικά· γίνεται δένδρον, ὅπου ἔρχονται τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναπαύονται εἰς τοὺς κλάδους αὐτοῦ.

Τοιοιουτρόπως καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, κατ' ἀρχὰς μὲν περιελάμβανεν ἐλαχίστους ὁπαδοὺς, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον διαδιδομένη θὰ περιλάβῃ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι θὰ εὕρωσιν εἰς αὐτὴν τὴν ἠθικὴν ἀνακούφισιν καὶ χαρὰν.

Μετὰ τὴν παραβολὴν αὐτὴν, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ἀμέσως διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ μίαν ἄλλην παραβολὴν. Ὅμοιάζει, εἶπεν, ἡ διδασκαλία μου μὲ ζύμην, τὴν ὁποίαν ἔλαβε μία γυνὴ καὶ τὴν ἀνέμιξε μὲ ἀρκετὴν ποσότητα ἀλεύρου. Ὅλιγον δὲ κατ' ὀλίγον, διὰ τῆς ὀλίγης ἐκείνης ζύμης,

δλον τὸ ἄλευρον ἐκεῖνο μετεβλήθη εἰς ζύμην καὶ αὐτό.
Τοιουτοτρόπως καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ὀλίγον
κατ' ὀλίγον θὰ διαδοθῆ καὶ θὰ μεταβάλλῃ ὅλους τοὺς ἀν-
θρώπους εἰς Χριστιανούς.

37. Ἡ παραβολὴ τῆς σαγήνης

Ἄλλοτε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Ἡ διδασκαλία μου, περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν,
ὁμοιάζει μὲ σαγήνην, ἡ ὁποία ἐρρίφθη ὑπὸ τὸν ἀλιέων εἰς
τὴν θάλασσαν καὶ ἡ ὁποία συνέλαβεν παντὸς εἶδους ἰχ-
θῦς. Ὅταν δὲ ἐπληρώθῃ ἰχθύων, ἔσυραν αὐτὴν οἱ ἀλιεῖς
ἔξω εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἀφοῦ ἐκάθισαν, συνέλεξαν τοὺς
μὲν καλοὺς καὶ χρησίμους ἰχθῦς εἰς τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν, τοὺς
δὲ ἀχρήστους ἔρριψαν μακρὰν.

Τοιουτοτρόπως καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ θὰ περι-
λάβῃ καὶ καλοὺς καὶ κακοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' οἱ ἄγγε-
λοι τοῦ Θεοῦ θὰ χωρίσωσιν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀγαθοὺς καὶ
εἰς τοὺς πονηροὺς, ὅπως οἱ ἀλιεῖς χωρίζουν τοὺς ἰχθῦς. Καὶ
τοὺς μὲν ἀγαθοὺς θὰ ἀνταμείψωσιν εἰς τὸν Παράδεισον,
τοὺς δὲ κακοὺς θὰ ρίψωσιν εἰς τὴν κόλασιν, ὅπου θὰ
εἶνε ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων καὶ ὅπου θὰ
τιμωρῶνται αἰώνως.

58. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ὠμίλει πρὸς τὸν λαόν,
παρουσιάσθη εἰς νομικός, ὁ ὁποῖος, διὰ νὰ πειράξῃ αὐτόν,
εἶπε: Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάμω διὰ νὰ κληρονο-
μήσω τὴν αἰώνιον ζωὴν εἰς τὸν Παράδεισον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτόν. Τί εἶνε γραμμένον εἰς τὸν Νόμον τοῦ
Μωϋσέως; Πῶς ἀναγινώσκεις; Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη. Νὰ
ἀγαπῶμεν τὸν Κύριον τὸν Θεόν μας ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
ἡμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡ-
μῶν, καὶ τὸν πλησίον μας ὡς τὸν ἑαυτόν μας. Τότε ὁ
Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν. Ὅρθως ἀπεκρίθης. Τοῦτο ποιεῖ
καὶ θὰ κληρονομήσῃς τὴν αἰώνιον ζωὴν ἐν τῷ Παραδείσῳ.

Ὁ νομικὸς τότε διὰ νὰ δικαιολογηθῆ διὰ τὴν ἐρώτησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε πρὸς αὐτόν : Καὶ ποῖος εἶνε ὁ πλησίον μου ; Τότε ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ δείξῃ ποῖος εἶνε ὁ πλησίον μας, εἶπε πρὸς αὐτόν καὶ τοὺς λοιποὺς ἀκροατάς του τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Εἷς ἄνθρωπος ἐξ Ἱεροσολύμων κατέβαινε διὰ τὴν Ἱερικῶ καὶ καθ' ὁδὸν ἔπεσεν εἰς χεῖρας ληστῶν. Οὗτοι, ἀφοῦ τὸν ἐγύμνωσαν καὶ τὸν ἐλήστευσαν καὶ τὸν ἐπλήγωσαν βαρέως, ἀπῆλθον ἀφήσαντες αὐτὸν ἡμιθανῆ. Ἦτο δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ ληστευθεὶς καὶ πληγωθεὶς, Ἰουδαῖος.

Κατὰ τύχην, ἐκ τῆς ἰδίας ὁδοῦ, κατήρχετο εἰς ἱερεὺς. Οὗτος, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ὁ πληγωμένος, καὶ εἶδεν αὐτόν, ἀντιπαρῆλθε, χωρὶς νὰ δώσῃ οὐδεμίαν εἰς αὐτόν βοήθειαν. Τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ εἰς Λευΐτης, δηλαδὴ διάκονος τοῦ ἱερέως, ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον διῆλθεν ἐκ τοῦ μέρους ἐκεῖνου. Καὶ οὗτος, ὅταν εἶδε τὸν πληγωμένον, ἀντιπαρῆλθε, χωρὶς νὰ δώσῃ εἰς αὐτόν οὐδεμίαν βοήθειαν.

Μετ' ὀλίγον ὅμως διῆλθεν ἐκ τοῦ μέρους ἐκεῖνου εἰς Σαμαρείτης. Οἱ Σαμαρεῖται ἦσαν ἐχθροὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐμισοῦντο πάρα πολὺ ὑπ' αὐτῶν. Οὗτος, μόλις εἶδε τὸν πληγωμένον, ἐπλησίασεν αὐτόν καὶ, ἀφοῦ ἔπλυνε τὰς πληγὰς του μὲ οἶνον καὶ ἔχυσεν ἐπ' αὐτῶν ἔλαιον, ἐπέδεσεν αὐτὰς καλῶς. Μετὰ ταῦτα ἀνεβίβασεν αὐτόν ἐπὶ τοῦ ζφου του καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς ἓν πανδοχεῖον καὶ ἐκεῖ περιεποιήθη αὐτόν. Τὴν δὲ ἐπομένην ἡμέραν ἐγερθεὶς ἔδωκεν εἰς τὸν πανδοχέα δύο δηνάρια καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· νὰ περιποιηθῆς τὸν πληγωμένον αὐτόν ἄνθρωπον καὶ ὅ,τι ἐπὶ πλέον ἐξοδεύσης ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ πληρώσω, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μου.

Ὅταν ἐτελείωσεν αὐτὴν τὴν παραβολὴν ὁ Ἰησοῦς, ἠρώτησε τὸν νομικὸν καὶ εἶπε : Ποῖος ἐκ τῶν τριῶν τούτων φαίνεται εἰς σέ ὅτι ἐφάνη πλησίον πρὸς τὸν ἐμπεσόντα εἰς τοὺς ληστές ; Ὁ δὲ νομικὸς ἀπήντησεν· ὁ ἐλεήσας αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπε πρὸς αὐτόν. Πῆγαινε καὶ σὺ καὶ πράττε ὁμοίως· δηλαδὴ βοήθει πάντα ἄνθρωπον ἀδιακρίτως.

39. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου

“Όταν μίαν φοράν ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκεν ἐνώπιον τῶν ἀκροατῶν του, παρουσιάσθη εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ εἶπε· διδάσκαλε, εἰπέ εἰς τὸν ἀδελφόν μου νὰ μοιράσῃ μετ’ ἐμοῦ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄνθρωπε, ποῖος μὲ διώρισε δικαστὴν ἢ μεριστὴν μεταξὺ σας;

Στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀκροατάς του εἶπε: Προσέχετε ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν· διότι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν στηρίζεται εἰς τὸ περίσσευμα τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ.

Διὰ νὰ ἐννοήσωσι δὲ καλύτερον τοῦτο, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν. Ἐνὸς ἀνθρώπου πλουσίου εὐφόρησαν οἱ ἄγροὶ καὶ τὰ κτήματα τόσον πολὺ, ὥστε δὲν ἐγνώριζε τί νὰ κάμῃ τοὺς καρπούς αὐτοῦ. Ἐσκέπτετο δὲ καθ’ ἑαυτὸν καὶ ἔλεγε· τί νὰ κάμω, διότι δὲν ἔχω ποῦ νὰ συνάξω τοὺς καρπούς μου. Τοῦτο θὰ κάμω· θὰ κρημίσω τὰς ἀποθήκας μου καὶ θὰ οἰκοδομήσω μεγαλυτέρας καὶ θὰ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου· θὰ εἶπω δὲ εἰς τὴν ψυχὴν μου· ψυχὴ, ἔχεις πολὰ ἀγαθὰ δι’ ἔτη πολλὰ· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Ὅταν ὅμως ἐξετέλεσε τὸ σχέδιόν του καὶ μετὰ πολλοὺς κόπους συνέλεξεν εἰς τὰς νέας ἀποθήκας τοὺς καρπούς του, εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς αὐτόν· Ἄφρων, ἄφρων, ταύτην τὴν νύκτα ἀποθήσκεις· ὅσα δὲ ἠτοίμασας διὰ ποῖον θὰ εἶνε;

Μετὰ τὴν παραβολὴν αὐτὴν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ἀκροατάς του. Τοιοῦτοτρόπως θὰ συμβῆ εἰς πάντα, ὁ ὁποῖος φροντίζει μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ πλεονεκτεῖ νὰ ἀποκτήσῃ ὑλικά ἀγαθὰ· δὲν φροντίζει δὲ νὰ πράττῃ ἔργα ἐλεημοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, ὅπως θέλει ὁ Θεός.

40. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀπολωλότος προβάτου καὶ τῆς ἀπολεσθείσης δραχμῆς

Ἐπειδὴ τὸν Ἰησοῦν ἐπλησίαζον τελῶναι καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ἐθεωροῦντο ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἁμαρτωλοί, ὁ δὲ Ἰη-

σοῦς ἐδέχετο αὐτούς, διὰ τοῦτο ἐστενοχωροῦντο οἱ Φαρισαῖοι καὶ κατηγοροῦν αὐτόν.

Διὰ τὴν εὐσεβείαν καὶ τὴν ἀρετήν, ὁ Θεὸς χαίρει πολὺ διὰ τὴν ἐπιστροφήν ἐνὸς ἀμαρτωλοῦ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς, εἶπε πρὸς τοὺς ἀκροατάς του τὴν ἐξῆς παραβολὴν τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου.

Ποῖος ἀπὸ σὰς, ὁ ὁποῖος ἔχει ἑκατὸν πρόβατα ὡς μόνην του περιουσίαν, ἐὰν χάσῃ ἓν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἐγκαταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα εἰς τὴν ἔρημον καὶ σπεύδει καὶ ἀναζητεῖ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, ἕως ὅτου εὔρῃ αὐτό :

Ἄμα δὲ τὸ εὔρη, πλήρης χαρᾶς, θέτει αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ τὸ φέρει εἰς τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα πρόβατα. Ὅταν δὲ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν οἶκόν του, καλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονάς του καὶ λέγει εἰς αὐτούς· συγχαρητέ με, διότι εὔρον τὸ ἀπολωλὸς πρόβατόν μου.

Τοιαύτη χαρὰ, λέγει ὁ Χριστὸς, γίνεται καὶ ἐν οὐρανοῖς διὰ τὴν ἐπιστροφήν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν ἐνὸς ἀμαρτωλοῦ, παρὰ δι' ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίους.

Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ σκοπὸν ὁ Χριστὸς εἶπε καὶ τὴν ἐξῆς παραβολὴν τῆς ἀπολεσθεΐσης δραχμῆς.

Ἐὰν μία γυνὴ ἔχῃ ἐν ὄλῳ δέκα δραχμάς καὶ ἐξ αὐτῶν χάσῃ τὴν μίαν, ἀμέσως ἀνάπτει λύχνον καὶ σαρώνει τὴν οἰκίαν καὶ ἔρευνα, ἕως ὅτου εὔρῃ αὐτήν.

Ὅταν δὲ τὴν εὔρη χαίρει πολὺ καὶ λέγει εἰς τὰς φίλας τῆς· συγχαρητέ με, διότι εὔρον τὴν ἀπελεσθεΐσαν δραχμὴν. Ἡ χαρὰ τῆς γυναικὸς αὐτῆς διὰ τὴν εὔρεθεισαν δραχμὴν εἶνε μεγάλη τόσον, ὅσον δὲν εἶνε ἢ χαρὰ τῆς διὰ τὰς μὴ ἀπολεσθεΐσας ἐννέα.

Τοιοῦτοτρόπως καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ πολὺ μεγάλη χαρὰ γίνεται διὰ τὴν μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν ἐνὸς ἀμαρτωλοῦ.

41. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ

Ὁ Ἰησοῦς, διὰ τὴν διδασκαλίαν τοὺς ἀκροατάς του καὶ τοὺς Φαρισαίους ὅτι ὁ Θεὸς ὄχι μόνον χαίρει διὰ τὴν μετάνοιαν ἐνὸς ἀμαρτωλοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑποβοηθεῖ αὐτόν διὰ τὴν σωθῆναι, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

Εἰς ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς· ὁ δὲ νεώτερος ἐξ αὐτῶν εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του· πάτερ, δός μοι τὸ ἀνήκον εἰς ἐμὲ μέρος ἐκ τῆς περιουσίας σου. Καὶ ὁ πατὴρ ἐμοίρασε τὴν περιουσίαν καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν νεώτερον ὅ,τι ἔπρεπε νὰ λάβῃ. Τότε ὁ νεώτερος υἱός, ἀφοῦ ἐμάζευσεν ὅσα τοῦ

άνηκον, ἀπῆλθεν ἐκ τῆς πατρίδος του, μακρὰν τοῦ πατρός του, εἰς χώραν ξένην. Ἐκεῖ δὲ διεσκόρπισε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως.

Ὅταν δὲ οὗτος ἐδαπάνησε πάντα ὅσα εἶχεν, συνέβη νὰ γίνῃ μεγάλη πείνα εἰς τὴν χώραν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ στερῆται. Διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ ἐργασίαν παρὰ τινος πλουσίου τῆς χώρας ἐκείνης καὶ ἐκεῖνος ἔστειλεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς του, διὰ νὰ βόσκη τοὺς χοίρους του. Ἐκεῖ δὲ προσεπάθει νὰ χορτάσῃ ἐκ τῶν ξυλοκεράτων, τὰ ὁποῖα ἔτρωγον οἱ χοῖροι, ἀλλὰ δὲν κατῶρθωνε.

Τότε συνησθάνθη τὴν κατάστασιν του καὶ συηλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ εἶπεν· οἱ ὑπηρεταὶ τοῦ πατρός μου ἔχουν περισσευμα ἄρτου καὶ τροφῆς, ἐνῶ ἐγὼ ἐδῶ ἀποθνήσκω ἐκ τῆς πείνης. Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἶπω· πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς σὲ καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομάζωμαι υἱὸς σου· κάμε με ὡς ἓνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν σου.

Καὶ πράγματι ἠγέρθη καὶ ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ὅταν δὲ ἐπλησίαζεν εἶδεν αὐτὸν ἀπὸ μακρόθεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐλυπήθη αὐτὸν καὶ σπεύσας ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν καὶ κατεφίλησε. Τότε ὁ υἱὸς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του. Πάτερ, ἤμαρτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱὸς σου· κάμε με ὡς ἓνα ἐκ τῶν δούλων σου.

Ἄλλ' ὁ πατὴρ ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ εἶπε. Φέρετε τὴν καλύτεραν στολὴν καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν καὶ δώσατε δακτυλίδιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Λάβετε δὲ καὶ τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν καὶ σφάξατε αὐτὸν διὰ νὰ φάγωμεν καὶ νὰ εὐχαριστηθῶμεν, διότι ὁ υἱὸς μου οὗτος νεκρὸς ἦτο καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὼς ἦτο καὶ εὐρέθη. Καὶ ἤρχισαν νὰ διασκεδάζωσιν.

Ὁ Μεγαλύτερος υἱὸς αὐτοῦ ἦτο εἰς τὸν ἀγρόν. Ὅταν δὲ ἐπέστρεψε καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσεν ἄσματα καὶ χορούς. Ἀφοῦ δὲ προσεκάλεσεν ἓνα ἐκ τῶν ὑπηρετῶν, ἐζήτησε νὰ μάθῃ τί συνέβαινε. Ἐκεῖνος δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἐπέστρεψε καὶ ὁ πατὴρ σου ἔσφαξε τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ἐπειδὴ ἐδέχθη αὐτὸν ὑγιαίνοντα. Ὁργίσθη τότε ὁ μεγαλύτερος υἱὸς καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Ἄλλ' ὁ πατὴρ ἐξελεθὼν παρεκάλει αὐτὸν

νά εισέλθῃ. Ἐκεῖνος ὁμως ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του. Ἐγὼ τόσα ἔτη δουλεύω εἰς σέ καὶ οὐδέποτε παρέβην τὴν διαταγὴν σου, καὶ ὁμως οὐδέποτε μοὶ ἔδωκας οὐδὲ ἓν ἐρίφιον διὰ νὰ διασκεδάσω μετὰ τῶν φίλων μου· τώρα δέ, ὁπότε ἦλθεν ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ ὁποῖος κατέφαγε τὴν περιουσίαν σου εἰς διασκεδάσεις καὶ εἰς ἄσωτίας, ἔσφαξας χάριν αὐτοῦ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Τότε ὁ πατὴρ εἶπε πρὸς αὐτόν. Τέκνον μου, σὺ πάντοτε ἦσο μαζί μου καὶ πάντα τὰ ἰδικά μου εἶνε ἰδικά σου. Ἔπρεπε νὰ εὐφρανθῶμεν καὶ νὰ χαρῶμεν, διότι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦτο καὶ ἀνέζησε καὶ ἀπολωλὸς ἦτο καὶ εὐρέθη. *

• 42. Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πονηροῦ δούλου

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε· Κύριε, πόσας φορὰς πρέπει νὰ συγχωρήσω τὸν πλησίον μου, ἐὰν ἁμαρτήσῃ εἰς ἐμέ, ἕως ἐπτὰ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· ὄχι μόνον ἐπτὰ, ἀλλ' ἑβδομηκοντάκις ἐπτὰ. Καὶ διὰ νὰ δώσῃ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους καὶ ἀκροατάς του νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει πάντοτε νὰ συγχωρῇ τὸν μετανοοῦντα πλησίον του, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Μίαν ἡμέραν εἰς βασιλεὺς ἠθέλησε νὰ λογαριασθῇ μετὰ τοὺς δούλους αὐτοῦ. Ὄταν δὲ ἤρχισε νὰ λογαριάζεται, ὠδηγήθη πρὸς αὐτόν εἷς δοῦλος, ὁ ὁποῖος ὤφειλεν εἰς τὸν βασιλέα *μύρια τάλαντα*, ¹. (δηλαδὴ δέκα χιλιάδες τάλαντα). Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος δὲν εἶχε νὰ τὰ πληρώσῃ, ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ πωληθῇ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ νὰ ἀποδοθῶσιν εἰς αὐτόν τὰ ὀφειλόμενα.

Τότε ὁ δοῦλος πεσὼν εἰς τὰ γόνατα παρεκάλει τὸν βασιλέα λέγων· ἔχε ὑπομονὴν καὶ πάντα θὰ σοὶ τὰ ἀποδώσω. Ἐπειδὴ δὲ ἠὺσπλαχνίσθη αὐτόν ὁ βασιλεὺς, ἀφήκεν αὐτόν ἐλεύθερον καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτόν ὅλον ἐκεῖνο τὸ χρέος.

Σημ. ¹. Τάλαντον=6000 Ἀττικὰ δραχμὰ.

Μόλις όμως ο δοῦλος ἐκεῖνος ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ βασιλέως, συνήντησεν ἕνα σύνδουλόν του, ὁ ὁποῖος ὤφειλεν εἰς αὐτὸν *ἐκατὸν δηνάρια* (δηλ. δραχμάς), καὶ ἀμέσως ἔπιασεν αὐτὸν ἐκ τοῦ λαιμοῦ καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν λέγων· ἀπόδος μοι ὅ,τι μοῦ ὀφείλεις.

Πεσὼν δὲ ὁ σύνδουλός του ἐκεῖνος εἰς τὰ γόνατα, παρεκάλει αὐτὸν λέγων· ἔχε ὑπομονὴν καὶ πάντα θὰ σοὶ τὰ ἀποδώσω. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ τὰς παρακλήσεις τοῦ συνδούλου του, ἀλλ' ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν δικαστὴν καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως ὅτου ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν τὰ ὀφειλόμενα.

Ὅταν εἶδον οἱ ἄλλοι σύνδουλοι αὐτῶν τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν πάρα πολὺ καὶ, ἐλθόντες πρὸς τὸν βασιλέα, ἀνήγγειλαν ἀκριβῶς πάντα ὅσα συνέβησαν.

Τότε ὁ βασιλεὺς, προσκαλέσας τὸν σκληρὸν ἐκεῖνον δοῦλον, εἶπε πρὸς αὐτόν· δοῦλε πονηρὲ καὶ κακὲ, ἐγὼ ἐχάρισα εἰς σὲ ὅλον ἐκεῖνο τὸ μέγα σου χρέος, ἐπειδὴ μὲ παρεκάλεσας μόνον· δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεήσῃς τὸν σύνδουλόν σου διὰ τὸ μικρὸν χρέος του, ὅπως καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα· Καὶ ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς, διέταξε καὶ ἔρριψαν εἰς τὰς φυλακὰς τὸν σκληρὸν ἐκεῖνον δοῦλον, ἕως ὅτου ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν ὅλον τὸ χρέος αὐτοῦ.

Τοιοιουτρόπως διὰ τῆς παραβολῆς αὐτῆς ὁ Χριστὸς ἐδίδαξεν ὅτι πάντοτε ὀφείλομεν νὰ συγχωρῶμεν τὸν πλησίον μας, διὰ νὰ ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶμεν καὶ ἡμεῖς συγχώρησιν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Διότι αἱ πρὸς ἡμᾶς ἁμαρτίαι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων εἶνε μικραὶ, παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς ἰδικὰς μας ἁμαρτίας ἐναντι τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ μὴ συγχωροῦντες τοὺς ἄλλους δὲν θὰ συγχωρηθῶσι καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ θὰ τιμωρηθῶσιν.

43. Ἡ παραβολὴ τῶν Ἐργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος

Ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς ἀκροατὰς του ὅτι ὁ Θεὸς πάντοτε συγχωρεῖ τοὺς εἰλικρινῶς μετανοοῦντας καὶ ἀνταμείβει αὐτούς, εἶπε καὶ τὴν ἐξῆς παραβολήν.

Εἷς ἄνθρωπος οἰκοδεσπότης εἶχεν ἀμπελῶνα καὶ

μόλις ἐξημέρωσεν ἐξήλθεν εἰς τὴν ἀγοράν, νὰ εὔρη ἐργά-
τας διὰ τὸν ἀμπελῶνά του. Ἄφοῦ δὲ συνεφώνησε μετὰ
τῶν ἐργατῶν, τοὺς ὁποίους εὔρεν, ἀντὶ ἐνὸς δηναρίου τὴν
ἡμέραν, δηλαδή ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς ὡς ἡμερομίσθιον, ἀπέ-
στειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνά του. Μετὰ τρεῖς δὲ
ῥάσας, δηλαδή *περὶ τὴν ἐννάτην* πρωΐνήν, ἦλθε πάλιν εἰς
τὴν ἀγοράν καὶ εὔρεν ἄλλους ἐργάτας καὶ εἶπεν εἰς αὐ-
τούς· ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ ὅ,τι εἶνε
δίκαιον θὰ λάβετε. *Περὶ τὴν δωδεκάτην* δὲ καὶ *τὴν τριτην*
μετὰ μεσημβρίαν, ἐξήλθε καὶ εὔρεν ἄλλους ἐργάτας ἰστα-
μένους ἀργοὺς καὶ ἀπέστειλε καὶ αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπε-
λῶνά του. Κατὰ δὲ *τὴν πέμπτην* ῥάσαν μετὰ μεσημβρίαν,
ἐξήλθε πάλιν καὶ εὔρεν ἄλλους ἐργάτας, οἱ ὅποιοι ἔμενον
ἀργοί, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· διατὶ μένετε ἐδῶ ἀργοί;
Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· διότι κανεῖς δὲν μᾶς ἐμίσθωσεν. Τότε
εἶπε καὶ πρὸς αὐτούς, ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶ-
νά μου καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιον θὰ λάβετε. Καὶ μετέβησαν
καὶ οὗτοι εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

“Ὅταν δὲ ἐγένεν ἑσπέρα καὶ ἡ ἐργασία ἔπαυσε, δηλα-
δὴ περὶ τὴν ἕκτην μεταμεσημβρινὴν ῥάσαν, εἶπεν ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος πρὸς τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς
ἐργάτας διὰ νὰ πληρώσης εἰς αὐτοὺς τὸν μισθὸν των, ἀρ-
χόμενος ἀπὸ *τοὺς τελευταίους* πρὸς *τοὺς πρώτους*.

“Ὅταν δὲ ἦλθον οἱ τελευταῖοι, οἱ ὅποιοι ἀνέλαβον
ἐργασίαν περὶ τὴν πέμπτην ῥάσαν μετὰ μεσημβρίαν, ἔλα-
βον *ἐν δηνάριον*. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἦλθον οἱ πρώτοι, ἐνόμι-
σαν ὅτι θὰ ἐλάμβανον περισσότερα, ἀλλ’ ἔλαβον καὶ αὐ-
τοὶ *ἐν δηνάριον*. “Ὅταν δὲ τὸ ἔλαβον ἐγόγγυζον καὶ πα-
ρεπονοῦντο κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἔλεγον.
Οὗτοι οἱ τελευταῖοι μίαν μόνον ῥάσαν εἰργάσθησαν
καὶ ἔκαμες αὐτοὺς ἴσους πρὸς ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι ἐβαστάσα-
μεν ὄλον τὸν κόπον τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. Ἐκεῖ-
νος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν· φίλε
μου, δὲν σᾶς ἀδικῶ. Δὲν συνεφώνησαμεν ἀντὶ ἐνὸς δηνα-
ρίου; λάβε τὸ δηνάριον, τὸ ὅποῖον σοῦ ἀνήκει, καὶ ὑπαγε.
Ἐγὼ θέλω νὰ δώσω καὶ εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον ὅσον
καὶ εἰς σέ· ἢ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ κάμω ὅ,τι θέλω εἰς

τά ἰδικά μου πράγματα ; ἢ εἴσθε φθονεροί, διότι ἐγὼ εἶμαι ἀγαθός;

Μετὰ τὴν παραβολὴν αὐτὴν, ὁ Χριστός, ὡς συμπέρασμα, εἶπεν ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι θὰ γίνωσιν ὅμοιοι μὲ τοὺς τελευταίους καὶ οἱ τελευταῖοι ὅμοιοι μὲ τοὺς πρῶτους, κατὰ τὴν ἀνταμοιβὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, ἐὰν οἱ τελευταῖοι μετανοήσωσιν εἰλικρινῶς, ἔστω καὶ τὴν τελευταίαν ὥραν.

44. Ἡ παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν

Ὁ Ἰησοῦς, προλέγων τὴν κακὴν συμπεριφορὰν τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν ἀρχιερέων πρὸς αὐτόν, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Εἷς ἄνθρωπος οἰκοδεσπότης ἐφύτευσεν ἄμπελον καὶ τὴν περιέφραξε μὲ φράκτην καὶ κατεσκεύασεν ἐντὸς αὐτῆς ληνὸν καὶ πύργον ὑψηλόν, καὶ τὴν παρέδωκε πρὸς καλλιέργειαν εἰς γεωργούς. Ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς τῆς συλλογῆς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν ὁ οἰκοδεσπότης ἐκεῖνος τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, διὰ νὰ λάβωσι τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ συλλαβόντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν καὶ ἄλλον ἐφόνευσαν. Πάλιν ἔστειλεν ἄλλους δούλους περισσοτέρους τῶν πρῶτων, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον αὐτῶν οἱ γεωργοὶ ἔπραξαν τὰ ἴδια. Μετὰ ταῦτα ἔστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν τοῦ καὶ εἶπε· θὰ ἐντραπῶσι τὸν υἱὸν μου καὶ θὰ μοῦ ἀποδώσωσι τοὺς καρποὺς τῆς ἀμπέλου μου. Ἄλλ' οἱ γεωργοὶ, μόλις εἶδον τὸν υἱὸν τοῦ οἰκοδεσπότη, εἶπον μεταξύ των· οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος τῆς ἀμπέλου· ἄς φονεύσωμεν αὐτόν καὶ ἄς καταλάβωμε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. Συλλαβόντες δὲ αὐτόν, ὠδήγησαν ἔξω τῆς ἀμπέλου καὶ τὸν ἐφόνευσαν.

Μετὰ τὴν παραβολὴν αὐτὴν, ἠρώτησεν ὁ Χριστὸς τοὺς ἀκούοντας Φαρισαίους καὶ εἶπεν· «*ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριος τῆς ἀμπέλου τί θὰ κάμῃ ἐναντίον τῶν γεωργῶν ἐκείνων;*» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπήντησαν· ἐπειδὴ ἀπεδείχθησαν κακοί, κακῶς θὰ τιμωρῆσιν αὐτοὺς καὶ τὴν ἄμπελον θὰ δώσῃ εἰς ἄλλους

γεωργούς, οί ὅποιοι θά δώσωσιν εἰς αὐτόν τοὺς καρπούς του, εἰς τὸν καιρόν των. Ἄλλὰ τότε ἐνόησαν ὅτι ὁ Χριστός εἶπε τὴν παραβολὴν αὐτὴν δι' αὐτοὺς καὶ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν. Διότι αὐτοὶ ἐτάχθησαν ὁδηγοὶ καὶ προστάται αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τὸν ἠθικὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, τὸν ὅποιον ἔδωκεν ὁ Θεός, διὰ νὰ προστατεύῃ τὸν λαόν του. Ἐνόησαν δὲ ἐπίσης ὅτι ἔλεγε καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν του ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὅποιον οἱ Φαρισαῖοι ἐζήτουν μὲ κάθε τρόπον νὰ φονεύσωσιν, ὅπως οἱ πρόγονοί των ἐφόνευσαν τοὺς προφῆτας καὶ τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ.

45. Ἡ παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου

Ὁ Ἰησοῦς, προλέγων τὴν διάδοσιν τῆς διδασκαλίας του μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν λαῶν καὶ τὴν συμπεριφορὰν καὶ ἀδιαφορίαν, τὴν ὅποιαν θά ἐδεικνυεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ὁ ὅποιος ἔπρεπε περισσότερον παντὸς ἄλλου νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστόν, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Εἷς βασιλεὺς ἐτέλει τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ νὰ καλέσωσι τοὺς προσκεκλημένους· ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν ἤλθον εἰς τοὺς γάμους. Πάλιν ἔστειλεν ἄλλους δούλους καὶ εἶπεν· εἴπατε εἰς τοὺς προσκεκλημένους μου ὅτι τὸ γεῦμά μου εἶναι ἔτοιμον· οἱ ταῦροί μου καὶ οἱ καλοθρεμμένοι ἄμνοι εἶνε σφαγμένοι καὶ ὄλα εἶνε ἔτοιμα· ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους. Ἐκεῖνοι ὅμως ἀδιαφορήσαντες δὲν ἤλθον εἰς τοὺς γάμους. Ἀπῆλθον δὲ ἄλλοι μὲν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, ἄλλοι δὲ εἰς τὸ ἐμπόριόν του, ἄλλοι δὲ, συλλαβόντες τοὺς δούλους τοῦ βασιλέως ὑβρίσαν καὶ ἐφόνευσαν αὐτούς.

Ὅταν ἔμαθε τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ὠργίσθη καὶ, πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, κατέστρεψε τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέκαυσε.

Τότε λέγει πρὸς ἄλλους δούλους αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος εἶνε ἔτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλημένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι αὐτοῦ. Πορεύθητε λοιπὸν εἰς τὰς ἐξόδους τῶν ὁδῶν, ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ὄσους καὶ ἂν εὔρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἀφοῦ ἐξῆλθον οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐκά-

λεσαν πάντας ὄσους εὔρον, καὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ ὁ οἶκος, ὅπου ἐγένετο ὁ γάμος, ἐγέμισεν ἐκ τῶν παρκαθημένων.

Ὅταν δὲ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς, διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς καθημένους, εἶδεν ἐκεῖ ἓνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο ἐνδεδυμένος μὲ ἔνδυμα γάμου, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· φίλε, πῶς εἰσῆλθες ἐδῶ χωρὶς νὰ ἔχῃς ἔνδυμα γάμου; ἐκεῖνος δὲ ἐφίμωθη καὶ δὲν ἀπήντησε.

Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας· δέσατε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ πάρτε αὐτόν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ πλεόν ἀπομεμακρυσμένον καὶ βαθὺ σκότος· ἐκεῖ εἶνε ὁ κλαυθμὸς καὶ τὸ τρίξιμον τῶν ὀδόντων. Διότι *πολλοὶ εἶνε οἱ κλητοί*, δηλαδὴ οἱ προσκεκλημένοι διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, *ὀλίγοι δμως εἶνε οἱ ἐκλεκτοί*.

46. Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων

Ὁ Σωτὴρ, εἰς προηγουμένης του παραβολᾶς, ἐδίδαξεν ὅτι ὁ Θεὸς χαίρει διὰ τὴν μετάνοιαν ἑνὸς ἀμαρτωλοῦ καὶ συγχωρεῖ αὐτόν, ἐὰν εἰλικρινῶς μετανοήσῃ, ἔστω καὶ τὴν τελευταίαν ὥραν. Διὰ νὰ μὴ νομίση δὲ κανεὶς ὅτι ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του τὸν χρόνον τῆς μετανοίας του, ἀλλ' ὀφείλει νὰ εἶνε πάντοτε ἕτοιμος, εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολὴν *τῶν δέκα παρθένων*.

Εἰς μίαν οἰκογένειαν ἐγένετο γάμος. Κατὰ δὲ τὸ ἔθιμον, δέκα παρθένοι ἐξῆλθον, κατὰ τὴν ἐσπέραν, ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ γάμου, νὰ ὑποδεχθῶσι τὸν νυμφίον. Ἔλαβον δὲ μαζί των καὶ τὰς λυχνίας αὐτῶν. Ἄλλ' ἐξ αὐτῶν αἱ μὲν *πέντε ἦσαν φρόνιμοι*, αἱ δὲ ἄλλαι *πέντε ἦσαν μωραὶ*. Καὶ αἱ μὲν φρόνιμοι ἔλαβον μαζί των καὶ ἔλαιον εἰς δοχεῖα, ἐν ᾧ αἱ μωραὶ δὲν ἔλαβον μαζί των ἔλαιον. Ἐπειδὴ δὲ ἐβράδυνεν ὁ νυμφίος νὰ ἔλθῃ, ἐνύσταξαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἀπεκοιμήθησαν. Ὅταν δὲ ἦτο μεσονύκτιον, ἠκούσθη μία φωνή, ἡ ὁποία ἔλεγεν. «*Ἴδού ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέλθετε πρὸς προὔπαντησιν αὐτοῦ*».

Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι καὶ ἠτοίμασαν τὰς λυχνίας αὐτῶν. Αἱ δὲ μωραὶ παρθένοι εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους· δώσατε καὶ εἰς ἡμᾶς

ἐκ τοῦ ἐλαίου σας, διότι αἱ λαμπάδες ἡμῶν πλησιάζουν νὰ σβύσουν. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι καὶ εἶπον πρὸς τὰς μωρὰς· δὲν σὰς δίδομεν, διότι εἶνε φόβος μήπως δὲν ἐπαρκέσῃ τὸ ἔλαιον οὔτε δι' ἡμᾶς, οὔτε διὰ σὰς. Πορεύθητε μᾶλλον εἰς τοὺς ἐμπόρους καὶ ἀγοράσατε διὰ τὸν ἑαυτὸν σας.

Ἐν ᾧ δὲ αἱ μωραὶ ἀπήρχοντο πρὸς τοὺς ἐμπόρους νὰ ἀγοράσωσιν ἔλαιον, ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ φρόνιμοι ὑπεδέχθησαν αὐτὸν καὶ εἰσηλθὼν μαζί του εἰς τὸν γάμον καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα.

Μετ' ὀλίγον ἦλθον καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι καὶ ἔλεγον· κύριε, κύριε, ἀνοιξὸν εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ νυμφίος εἶπεν εἰς αὐτάς· σὰς βεβαιῶ ὅτι δὲν σὰς γνωρίζω ποῖαι εἰσθε.

Μετὰ τὴν παραβολὴν αὐτὴν ὁ Χριστὸς, ὡς συμπέρασμα εἶπε πρὸς τοὺς ἀκροατάς του. *Γρηγορεῖτε* λοιπόν, διότι δὲν γνωρίζετε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἔλθῃ, διὰ νὰ ζητήσῃ λόγον τῶν πράξεών σας. γ

47. Ἡ παραβολὴ τῶν τάλάντων

Εἰς ἄλλην περίστασιν ὁ Χριστὸς διδάσκων, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν *τῶν τάλάντων*.

Κάποτε εἷς ἄνθρωπος ἤθελε νὰ ἀποδημήσῃ καὶ ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῆς περιουσίας του χρήματα, διὰ νὰ ἐργασθῶσι.

Καὶ εἰς μὲν τὸν ἕνα ἔδωκε *πέντε τάλαντα*, εἰς ἄλλον *δύο* καὶ εἰς ἄλλον *ἓν*, εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἰκανότητα αὐτοῦ, καὶ ἔφυγεν ἀμέσως. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, εἰργάσθη μὲ αὐτὰ καὶ ἀπέκτησεν ἄλλα πέντε· ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὰ δύο τάλαντα εἰργάσθη δι' αὐτῶν καὶ ἀπέκτησεν ἄλλα δύο. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἓν τάλαντον, ἔσκαψε καὶ ἔκρυψεν αὐτὸ ὑπὸ τὴν γῆν. Μετὰ παρέλευσιν δὲ πολλοῦ χρόνου, ἐπανῆλθεν ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ ἤρχισε νὰ λογαριάζεται μετὰ τοὺς δούλους αὐτοῦ. Ὅταν προσῆλθεν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα, εἶπε πρὸς τὸν κύριον· ἰδοὺ πέντε

τάλαντα μοι ἔδωκας, λάβε ἄλλα πέντε, τὰ ὅποια ἐκέρδισα δι' αὐτῶν. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· *«Εὗγε δοῦλε πιστέ καὶ ἀγαθὲ, εἰς ὀλίγα ἐφάνης πιστὸς εἰς πολλὰ θὰ σὲ καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ κυρίου σου»*. Μετὰ τοῦτον, προσῆλθεν ὁ λαβὼν τὰ δύο τάλαντα καὶ εἶπε· κύριε, δύο τάλαντα μοι παρέδωκας, λάβε ἄλλα δύο, τὰ ὅποια ἐκέρδισα δι' αὐτῶν. Στραφεὶς καὶ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος εἶπεν· *«Εὗγε δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, εἰς ὀλίγα ἐφάνης πιστὸς, εἰς πολλὰ θὰ σὲ καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ κυρίου σου»*.

Τέλος ἦλθε καὶ ὁ δοῦλος, ὁ λαβὼν τὸ ἓν τάλαντον, καὶ εἶπε πρὸς τὸν κύριόν του· κύριε, μοι ἔδωκας ἓν τάλαντον. Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ σὲ ἐγνώριζα ὅτι εἶσαι ἄδικος ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος μαζεύεις ἀπὸ ἐκεῖ, ὅπου δὲν ἔσπειρας, καὶ συνάγεις ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐσκορπίσας, ἐφοβήθην καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ὑπὸ τὴν γῆν· *ἰδοὺ ἔχεις τὸ ἰδικόν σου*. Τότε ὠργίσθη ὁ κύριος τῶν δούλων καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· *«δοῦλε πονηρὲ καὶ ὀκνηρὲ»*· λέγεις ὅτι μὲ ἐγνώριζες ὡς ἄνθρωπον ἄρπαγα καὶ ἄδικον καὶ διὰ τοῦτο φοβηθεὶς ἔκρυψας τὸ τάλαντόν μου ὑπὸ τὴν γῆν. Ἄλλ' ἔπρεπε σὺ νὰ βάλῃς τὸ χρῆμα μου εἰς τοὺς τραπεζίτας, ὥστε, ὅταν θὰ ἤρχομην ἐγώ, νὰ ἐλάμβανον αὐτὸ μετὰ τόκου».

Ἀμέσως δὲ διέταξεν ὁ κύριος ἐκεῖνος καὶ εἶπε· «πάρτε λοιπὸν τὸ τάλαντον ἀπ' αὐτοῦ καὶ δώσατέ το εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος ἔχει τὰ δέκα τάλαντα· διότι εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος ἔχει τὴν ἰκανότητα νὰ ἔχη, θὰ δοθῇ καὶ περισσεύσῃ· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος τὴν ἰκανότητα νὰ ἔχη, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἔχει θὰ χαθῇ ἀπ' αὐτοῦ. Τὸν δὲ ἄχρηστον τοῦτον δοῦλον ὀδηγήσατε εἰς τὸ πλέον ἀπομεμακρυσμένον σκότος· ἐκεῖ θὰ εἶνε ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

48. Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ὁ Χριστὸς συνεβούλευε τοὺς ἀκροατὰς του νὰ μὴ κατέχωνται ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ πλοῦτου καὶ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν τόσο, ὥστε νὰ ἀδιοφορῶσι

διὰ τὰ πνευματικά καὶ ἠθικά ἀγαθὰ, ὡς καὶ διὰ τὴν φι-
λανθρωπίαν. Συνίστα δὲ νὰ εἶναι φιλόανθρωποι καὶ ἐλεή-
μονες καὶ νὰ βοηθῶσι τοὺς πάσχοντας, διὰ νὰ ἀνταμει-
φθῶσιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς αἰωνίου ζωῆς. Ἐπειδὴ ὁμως
τινὲς ἐκ τῶν ἀκροατῶν του, οἱ ὅποιοι ἦσαν φιλοχρήματοι,
ἐπείραζον αὐτὸν διὰ τὰς διδασκαλίας του αὐτάς, ἠναγκά-
σθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, τὴν παραβολὴν τοῦ *πλουσίου*
καὶ τοῦ Λαζάρου, διὰ νὰ ἐννοήσωσι οὗτοι καλύτερον τὴν
διδασκαλίαν του. Εἶναι δὲ ἡ παραβολὴ αὕτη ἡ ἑξῆς.

Ἔζη κάποτε εἷς ἄνθρωπος *πλούσιος*, ὁ ὅποιος ἐνεδύε-
το πολυτελέστατα διὰ *πορφύρας* καὶ *βύσσου* καὶ καθ' ἑκά-
στην διεσκέδαζε λαμπρῶς. Τότε ἔζη καὶ εἷς *πτωχὸς Λά-
ζαρος*, ὁ ὅποιος ἦτο πλήρης πληγῶν εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ·
ἤρχετο δὲ εἰς τὴν θύραν τοῦ πλουσίου ἐκείνου, διὰ νὰ
φάγη ἐκ τῶν ψιχίων, τὰ ὅποια ἔπιπτον ἐκ τῆς τραπέζης
αὐτοῦ.

Τόσον δὲ ἦτο ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος ὁ πτωχὸς ἐκεῖ-
νος, ὥστε οἱ κύνες ἤρχοντο καὶ ἔλειχον τὰς πληγὰς αὐ-
τοῦ, ἐνῶ ὁ πλούσιος οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδιδε δι' αὐτόν.

Ἐπὶ τέλους μίαν ἡμέραν ἀπέθανεν ὁ Λάζαρος καὶ οἱ
ἄγγελοι ὠδήγησαν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς τὸν παράδεισον,
διότι ἦτο ἀγαθὸς ἄνθρωπος.

Μετ' ὀλίγον ἀπέθανε καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἡ ψυχὴ αὐ-
τοῦ ἐπῆγεν εἰς τὴν κόλασιν, διότι ἦτο σκληρὸς, ἀφιλόαν-
θρωπος καὶ ἀνελεήμων. Ἐν ᾧ δὲ εὐρίσκετο εἰς τὴν κόλα-
σιν καὶ ἐβασανίζετο, εἶδεν ἐκεῖθεν τὸν Λάζαρον εἰς τὸν
Παράδεισον, πλησίον τοῦ Ἀβραάμ, καὶ εἶπε.

— Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ στείλε τὸν Λά-
ζαρον, διὰ νὰ δροσίση τὴν γλῶσσαν μου μὲ ὀλίγον ὕδωρ,
διότι ὑποφέρω πολὺ ἐδῶ εἰς τὴν φλόγα τῆς κολάσεως.

— Τότε εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἀβραάμ.

— Τέκνον μου, ἐνθυμήσου ὅτι εἰς τὴν ζωὴν σου σὺ
ἀπέλαυες πάσης εὐτυχίας καὶ παντὸς ἀγαθοῦ, ὁ δὲ Λά-
ζαρος ὑπέφερε ὅλας τὰς δυστυχίας. Τώρα ἐδῶ αὐτὸς μὲν
παρηγορεῖται καὶ ἀμείβεται, σὺ δὲ ὑποφέρεις. Ἀλλὰ καὶ
ἄλλος σπουδαῖος λόγος ὑπάρχει, ὥστε νὰ μὴ δύναται

νά ἔλθῃ πρὸς βοήθειάν σου ὁ Λάζαρος. Μέγα χάσμα ὑπάρχει μεταξύ τοῦ Παραδείσου καὶ τῆς Κολάσεως, ὥστε οὐδεὶς δύναται, οὔτε ἀπὸ ἐδῶ νά ἔλθῃ αὐτοῦ, οὔτε ἀπ' αὐτοῦ νά ἔλθῃ ἐδῶ.

Τότε ὁ πλούσιος εἶπε πρὸς τὸν Ἀβραάμ.

— Παρακαλῶ σε, Πάτερ, νά στείλῃς τὸν Λάζαρον εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ὅπου ἔχω πέντε ἀδελφούς, νά εἴπῃ εἰς αὐτούς πάντα ταῦτα, διὰ νά μὴ ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτογ τῆς βασάνου.

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ.

— Ἐχουσι τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν· ἅς ὑπακούωσιν εἰς αὐτούς.

Ἐπεὶ δὲ πλούσιος εἶπεν·

— Ὅχι, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ὑπάγῃ πρὸς αὐτούς θά μετανοήσωσιν.

Ἐπεὶ δὲ Ἀβραάμ τότε εἶπε πρὸς αὐτόν.

— Ἐάν δὲν ὑπακούωσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ θά ὑπακούωσιν.

49. Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου

Ἐπειδὴ πολλοὶ Φαρισαῖοι ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν των εὐσεβῆ καὶ δίκαιον καὶ περιεφρόνουν τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, ὁ Χριστὸς εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Μίαν ἡμέραν δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸν Ναὸν νά προσευχηθῶσιν. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο *Φαρισαῖος* καὶ ὁ ἕτερος *Τελώνης*. Ὁ Φαρισαῖος, σταθεὶς ἐνώπιον τοῦ Ναοῦ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ ἐγωῖσμόν, ὡς ἐξῆς προσήχητο. «Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, διότι δὲν εἶμαι ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι εἶνε ἄρπαγες, ἄδικοι, ἀνήθικοι, ἀμαρτωλοὶ ἢ καὶ ὅπως οὗτος ὁ Τελώνης. Ἐγὼ νηστεύω δύο φοράς τὴν ἑβδομάδα καὶ δίδω τὸ δέκατον ἐξ ὅλων ὅσα ἀποκτῶ.

Ὁ Τελώνης ὅμως, ἰστάμενος μακρὰν τοῦ Ναοῦ, δὲν

έτόλμα οὐδέ τοὺς ὀφθαλμούς του νά ὑψώση πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐκ συντριβῆς καὶ συναισθήσεως τῶν ἁμαρτιῶν του. Ἔτυπτε δὲ τὸ στήθος του διὰ τῶν χειρῶν του καὶ μετανοῶν παρεκάλει τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγεν· «*ὦ Θεέ, συγχώρησον ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν*».

Ἄφοῦ εἶπεν αὐτὴν τὴν παραβολὴν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς ἀκροατάς του· Σὰς βεβαιῶ ὅτι ὁ τελώνης οὗτος κατήλθεν ἐκ τοῦ Ναοῦ μᾶλλον συγκεχωρημένος, παρὰ ὁ ὑπερήφανος Φαρισαῖος. Διότι *πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται*. Δηλαδή ὅποιος ὑπερηφανεύεται θὰ ταπεινωθῆ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ὅποιος ταπεινοῦται θὰ ὑψωθῆ καὶ θὰ ἀνταμειφθῆ. ❀

50. Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως καὶ δίδει εἰκόνα αὐτῆς

✠ Ὁ Ἰησοῦς, διδάσκων τοὺς ἀκροατάς του, ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς περὶ *τῆς μελλούσης κρίσεως* καὶ ἔδωκε τὴν ἑξῆς εἰκόνα περὶ αὐτῆς.

Ὅταν θὰ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μὲ ὄλην του τὴν δόξαν καὶ μὲ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, διὰ νά κρίνῃ τὸν κόσμον, θὰ συναθροισθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ πάντες οἱ ἄνθρωποι.

Τότε ὁ Χριστὸς θὰ καθίσῃ ἐπὶ θρόνου δόξης καὶ θὰ χωρίσῃ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοὺς *κακοὺς*, ὅπως χωρίζει ὁ ποιμὴν τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐριφίων. Καὶ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς θὰ τοποθετήσῃ ἐκ δεξιῶν του, τοὺς δὲ κακοὺς ἐξ εὐωνύμων του. Καὶ θὰ εἶπῃ τότε πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς· Ἐλθετε σεῖς οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου καὶ κληρονομήσατε τὸν Παράδεισον καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν, ἣ ὁποία διὰ σὰς ἔχει ἐτοιμασθῆ, ἀφ' ὅτου ἔγινεν ὁ κόσμος. Διότι ἐπέινασα καὶ μοὶ ἐδώκατε καὶ ἔφαγα, ἐδίψασα καὶ μὲ ἐποτίσατε, ξένος ἦμην καὶ μὲ ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ μὲ ἐνεδύσατε, ἀσθενὴς καὶ ἐν τῇ φυλακῇ καὶ μὲ ἐπεσκέφθητε. Τότε θὰ εἶπωσιν οἱ δίκαιοι πρὸς αὐτόν. Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ

ἐποτίσαμεν ; Πότε σὲ εἶδομεν ξένον καὶ ἐφιλοξενήσαμεν ἢ γυμνὸν καὶ ἐνεδύσαμεν ; Πότε δὲ σὲ εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν τῇ φυλακῇ καὶ σὲ ἐπεσκέφθημεν ; Καὶ θὰ εἶπη πρὸς αὐτοὺς ὁ Κύριος. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἐφ' ὅσον ἐκάμετε αὐτὰ πρὸς ἓνα ἐκ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸν ἐλάχιστον, εἶνε ὡς ἐὰν τὰ ἐκάμετε πρὸς ἐμὲ τὸν ἴδιον.

Μετὰ ταῦτα θὰ στραφῆ πρὸς τοὺς ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ, τοὺς κακοὺς, καὶ θὰ εἶπη πρὸς αὐτούς. Πηγαίνεται σεῖς οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ καὶ τὴν αἰώνιαν κόλασιν, ἢ ὁποῖα ἠτοιμάσθη διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς ὀπαδοὺς του. Διότι ἐπέινασα καὶ δὲν μοι ἐδώκατε νὰ φάγω, ἐδίψασα καὶ δὲν μὲ ἐποτίσατε, ξένος ἤμην καὶ δὲν μὲ ἐφιλοξενήσατε, γυμνὸς καὶ δὲν μὲ ἐνεδύσατε, ἀσθενῆς καὶ ἐν τῇ φυλακῇ καὶ δὲν μὲ ἐπεσκέφθητε.

Τότε θὰ ἀποκριθῶσιν οὗτοι καὶ θὰ εἴπωσι πρὸς αὐτόν, Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν τῇ φυλακῇ καὶ δὲν σὲ ἐξυπηρετήσαμεν ;

Καὶ θὰ εἶπη πρὸς αὐτούς ὁ Κύριος. Σᾶς βεβαιῶ ἐφ' ὅσον δὲν ἐκάματέ τι ἐκ τούτων εἰς ἓνα ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ πρὸς ἐμὲ τὸ ἐκάμετε

Καὶ θὰ ἀπέλθουν οἱ μὲν κακοὶ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς τὸν Παράδεισον καὶ τὴν αἰώνιον ζωήν.

51. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἤρχετο εἰς τὴν πόλιν Ἰεριχῶ καὶ πολὺς λαὸς ἐξῆλθε νὰ ὑποδεχθῆ αὐτόν, ἐπειδὴ εἶχον ἀκούσει πολλά περὶ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ.

Μεταξὺ τοῦ πλήθους ἦτο καὶ εἷς τελώνης πλούσιος, Ζακχαῖος καλούμενος, ὁ ὁποῖος ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ζακχαῖος ἐκεῖνος ἦτο μικροῦ ἀναστήματος καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ, ἕνεκα τοῦ πολλοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων, ἀνῆλθεν ἐπὶ τινος δένδρου συκομορέας.

Ὅταν δὲ διῆλθε πλησίον του ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶδεν αὐτόν

ἐπὶ τῆς συκομορέας, ἐπλησίασε περισσότερον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε· σήμερον θὰ μείνω πλησίον σου.

Ἄμεσως ὁ Ζακχαῖος πλήρης χαρᾶς, διότι τοῦ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία νὰ φιλοξενήσῃ τὸν Ἰησοῦν, κατήλθε καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν του, ὅπου καὶ τὸν ἐφιλοξένησε μετὰ τῶν μαθητῶν του.

Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ διδάξῃ τὸν Ζακχαῖον τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀνταμοιβὴν μὲν τῶν δικαίων, τιμωρίαν δὲ τῶν κακῶν.

Οἱ Φαρισαῖοι ὅμως καὶ οἱ κἀτοικοὶ τῆς πόλεως, ἡγανάκτουν πολὺ, διότι εἶδον τὸν Ἰησοῦν νὰ συναναστρέφεται τὸν τελώνην Ζακχαῖον, τὸν ὅποιον αὐτοὶ ἐθεώρουν ἄμαρτωλόν. Κατηγοροῦν δὲ αὐτὸν διὰ τὴν τοιαύτην του συμπεριφορὰν. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ὅτι οἱ ἀσθενεῖς ἔχουν ἀνάγκην ἰατροῦ καὶ ὅτι αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἄμαρτωλούς.

Τότε ὁ Ζακχαῖος ἀντελήφθη τὸ μῖσος τοῦ λαοῦ ἐναντίον του καὶ συνησθάνθη τὴν μέχρι τοῦδε ἄδικον συμπεριφορὰν του. Μετενόησεν δὲ εἰλικρινῶς καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Κύριε, δίδω τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἂν ἠδίκησά τινα, εἶμαι πρόθυμος νὰ τοῦ ἀποδώσω πλεονα τῶν ὅσων ἠδίκησα αὐτόν.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν *«Ζακχαῖε, σοὶ λέγω ὅτι σήμερον ἐσώθης»*. Χαίρω δὲ πολὺ, διότι διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ σώσω τοὺς ἄμαρτωλούς.

52. Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδιά

Ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὅποιος ἐξετίμα καὶ ἠγάπα τὴν ἀπλότητα καὶ τὸ ἄκακον τοῦ ἀνθρώπου, ἠσθάνετο καὶ μεγάλην ἀγάπην διὰ τὴν ἀθωότητα τῶν παιδιῶν, τὰ ὅποια δὲν εἶχον εἰς τὴν ψυχὴν των κακίαν.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς, πολλαὶ μητέρες ἔφερον τὰ τέκνα των πρὸς αὐτόν, διὰ νὰ τὰ εὐλογήσῃ· ἄλλ' οἱ ἀπόστολοι ἠμπόδιζον αὐτάς. Τοῦτο ἀντιληφθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του. *«Ἀφετε τὰ παιδιά νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμὲ καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά· διότι οἷς*

βεβαιῶ ὅτι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἐάν τις δὲν δεχθῆ τὴν διδασκαλίαν μου, περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ἀπλότητα παιδίου, δὲν θὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν». Καὶ ἀφοῦ ἔθεσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παιδίων ἠϋλόγει αὐτά.

Ὅταν δὲ ἄλλοτε ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ του ποῖος εἶναι ὁ μεγαλύτερος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-

Ὁ Ἰησοῦς εὐλόγει τὰ παιδιά

νῶν, εἶπεν· «ἐκεῖνος θὰ εἶναι ὁ μεγαλύτερος, ὅστις θὰ δεχθῆ τὴν διδασκαλίαν μου ὡς παιδίον», δηλαδὴ μετὰ ταπεινότητος καὶ ἀπλότητος. Διότι ἐὰν δὲν γίνετε ταπεινοὶ καὶ ἄθῳοι ὡς τὰ παιδιά, δὲν θὰ εἰσέλθετε εἰς τὸν Παράδεισον. χ

χ 53. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Πατὴρς

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκεν ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι μεταξὺ τῶν, ἐπειδὴ εἶναι τέκνα τοῦ αὐτοῦ πατρός, τοῦ Θεοῦ. Ἐν τούτοις ἕκαστος ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὸ ἔθνος του καὶ τὴν πατρίδα του ἰδιαιτέρως, διότι

μετὰ τῶν ὁμοεθνῶν του ζῆ εἰς τὴν αὐτὴν πατρίδα, ἔχει τὴν αὐτὴν γλῶσσαν καὶ θρησκείαν καὶ τὰ αὐτὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα εἶνε συνυφασμένα μεὶ ὀλόκληρον τὸν βίον αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ τοῦ ἐπιβάλλεται νὰ προστατεύσῃ αὐτὰ καὶ ἐν γένει τὴν πατρίδα του ἐναντίον ἄλλοεθνῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιζητοῦσι νὰ ὑποδουλώσωσιν αὐτὴν.

Τὴν ἰδιαιτέραν αὐτὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ἔθνος του καὶ πρὸς τὴν πατρίδα του ἔδειξε καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Διότι πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας ἦλθε καὶ ἐδίδαξεν, εἰς αὐτοὺς ἔθαυματουργήσῃ καὶ πρὸς αὐτοὺς συνιστᾷ εἰς τοὺς ἀποστόλους του νὰ ἔλθωσι πρῶτον καὶ νὰ κηρύξωσι καὶ κατόπιν πρὸς τοὺς ἄλλους λαούς.

Ἰδιαιτέρον δὲ ἐνδιαφέρον ἔδειξε διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, τῆς ὁποίας τὸν λαὸν προσεπάθησε νὰ σώσῃ, ἀλλὰ μετὰ λύπης του ἔβλεπεν ὅτι οὗτοι ἦσαν ἀδιόρθωτοι. Ἐνεκα τούτου μετὰ μεγάλης λύπης καὶ πόνου προέβλεπε καὶ τὴν καταστροφὴν της.

Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες, ἐκτὸς τῶν γενικῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουσιν εἰς πάντα ἄνθρωπον νὰ ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα του, ἔχομεν καὶ ἰδιαιτέραν ὑποχρέωσιν νὰ ἀγαπῶμεν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν τὸ Ἑλληνικόν. Διότι τοῦτο ὑπῆρξε τὸ μόνον εἰς τὸν κόσμον, τὸ ὁποῖον ἐφώτισε μετὰ τὴν φιλοσοφίαν του, μετὰ τὰς τέχνας του, μετὰ τὰς ἐπιστήμας του καὶ μετὰ τὰ μεγάλα του κατορθώματα, ὀλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα, καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας. Πρέπει δὲ νὰ θεωρῆ ἕκαστος Ἕλληνας τιμὴν του, διότι ἐγεννήθη Ἕλληνας, καὶ νὰ φροντίζῃ νὰ γίνῃ ἀντάξιός τῶν προγόνων αὐτοῦ.

Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἐζήτουν νὰ ἴδωσιν αὐτὸν Ἕλληνες, εἶπεν· «ἦλθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Ὡστε ὁ Ἰησοῦς ἐθεώρησε δόξαν αὐτοῦ τὴν ἐπίσκεψιν Ἑλλήνων. x

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΘΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

54. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα (Περ. 10)

Μετά τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου εἰς Βηθανίαν, ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεφεν εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ τῶν μαθητῶν του. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τι χωρίον, παρὰ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τὸ ὄρος τῶν ἔλαιων, Βηθφαγή καλούμενον, ἐκάλεσε δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Ὑπάγετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ ἐκεῖ θὰ εὑρετε μίαν ὄνον δεμένην μετὰ τοῦ πώλου αὐτῆς. Λύσατε αὐτὴν καὶ ὀδηγήσατε ἐδῶ μετὰ τοῦ πώλου της. Ἐὰν δὲ κανεῖς σᾶς εἴπητι, νὰ εἴπητε εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Κύριος ἔχει ἀνάγκην αὐτῶν. Τοῦτο ἔπραξαν οἱ δύο μαθηταὶ καὶ, ὅταν ἔφερον τὴν ὄνον μετὰ τοῦ πώλου, ἔθεσαν ἐπὶ τοῦ πώλου τὰ ἐνδύματα αὐτῶν καὶ ἐκάθησεν ὁ Ἰησοῦς.

Εἰσηλθε δὲ εἰς τὴν πόλιν Ἱερουσαλὴμ καθήμενος ἐπὶ πώλου ὄνου. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη μία προφητεία τῶν προφητῶν, διὰ τῆς ὁποίας οὗτοι προέλεγον τὴν εἴσοδον τοῦ Χριστοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ πώλου ὄνου. Ὅταν δὲ εἰσηλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν, ὄλος ὁ λαὸς ὑπεδέχθη αὐτὸν μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἄλλοι μὲν ἔκοπτον κλάδους δένδρων καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ ἔστρωνον τὰ ἐνδύματά των καὶ ἄλλοι ἔψαλλον μετὰ τῶν παιδιῶν καὶ ἔλεγον. *Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυὶδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις*» δηλαδὴ ἅς εἶναι σωτηρία εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, ἅς εἶναι εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ (δηλ. ὁ Χριστός), ἅς εἶναι σωτηρία ἐξ ὑψους (ἐκ τοῦ Θεοῦ).

Ὁλόκληρος ἡ πόλις συνεταράχθη, ἐκ τῆς θριαμβευτικῆς ταύτης εἰσόδου τοῦ Χριστοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πάντες ἔσπευδον νὰ ἴδωσιν αὐτόν, περὶ τοῦ ὁποίου τόσα πολλά καὶ θαυμαστά ἤκουσαν, τοῦ ὁποίου ἤκουσαν τόσας

Ἡ θριαμβευτικὴ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα

διδασκαλίας καὶ εἶδον τόσα θαύματα, τελευταῖον δὲ καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου. Ὅσοι δὲ ἠρώτων διὰ νὰ μάθωσι τί συνέβαινε, ἤκουον παρὰ τῶν ἄλλων ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας.

Ὁ Ἰησοῦς κατηθύνθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος

Καὶνὴ Διαθήκη II. Οἰκονόμου

καὶ ἐκεῖ τὸν ὑπεδέχθησαν παιδία, ψάλλοντα «*ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυῖδ*». Οἱ ἀρχιερεῖς δὲ καὶ οἱ γραμματεῖς τότε εἶπον πρὸς αὐτόν· ἀκούεις τί λέγουσιν αὐτὰ τὰ παιδία; Καὶ τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς. Δὲν ἀνεγνώσατε εἰς τὰς Γραφὰς ὅτι θὰ μὲ ὑμνήσουν νήπια καὶ θηλάζοντα παιδία;

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἔφυγεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου καὶ διενευκτέρευσε. Τοῦτο ἔκαμε, διότι ἡ θριαμβευτικὴ ὑποδοχὴ, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν, ἐστενοχώρησε πολὺ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους καὶ ἠῤῥξῆσε τὸ μῖσος αὐτῶν κατ' αὐτοῦ.

Τὴν μνήμην τοῦ γεγονότος τούτου, τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Χριστοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν κατὰ τὴν πρὸ τοῦ Πάσχα Κυριακῆν. Ὀνομάζει δὲ αὐτὴν *Κυριακὴν τῶν Βαΐων*, διότι οἱ Χριστιανοὶ κατ' αὐτὴν κρατοῦσι *Βαΐα*, εἰς ἀνάμνησιν τῶν κλάδων φοίνικος καὶ ἄλλων δένδρων, μὲ τὰ ὁποῖα τότε ὑπεδέχθησαν τὸν Ἰησοῦν εἰς Ἱερουσαλήμ. X

55. Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς (Περ. 11)

Ὅταν ὁ Ἰησοῦς εἰσηλθε θριαμβευτικῶς εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐπλησίαζεν ἡ ἐορτὴ τοῦ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο ἀνήλθεν εἰς τὸν Ναόν, ἔξωθεν τοῦ ὁποίου εὔρεν ἐμπόρους, πωλοῦντας ζῶα διάφορα, βόας, πρόβατα, περιστερὰς, διὰ τὰς θυσίας, καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα. Εἶδε δὲ ἐπίσης καὶ πολλοὺς ἀργυραμοιβοὺς καὶ ἠγανάκτησε πολὺ ἐν τῇ ψυχῇ του. Διὰ τοῦτο κατεσκεύασε μαστίγιον ἐκ σχοινίων καὶ δι' αὐτοῦ ἐξεδίωξεν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου τοῦ Ναοῦ τοὺς ἐμπόρους καὶ τὰ ζῶα αὐτῶν. Τῶν δὲ ἀργυραμοιβῶν ἀνέτρεψε τὰς τραπέζας καὶ ἔχυσε τὰ κέρματα αὐτῶν καὶ εἶπεν· «*ἄραγε ταῦτα ἐντεῦθεν μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου*». Ὑπενθύμισε δὲ εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους τῆς Γραφῆς καὶ εἶπεν· εἶνε γε-

γραμμένον ὅτι «ὁ οἶκος μου, οἶκος προσευχῆς κληθήσεται»·
σεῖς ὅμως ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν.

Τότε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐνεθυμήθησαν ὅτι ἦτο γραμμέ-
νον εἰς τὴν Ἀγίαν γραφὴν «ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατα-
φάγεται με».

Ἄλλ' οἱ ἐκδιωχθέντες ἔμποροι καὶ ἀργυραμοιβοὶ εἶπον
πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Μὲ ποῖον δικαίωμα σὺ πράττεις αὐτά ;
Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς. Σεῖς θὰ καταλύσετε τὸν
Ναὸν τοῦτον καὶ ἐγὼ θὰ ἐγείρω αὐτὸν ἐντὸς τριῶν ἡμε-
ρῶν. Οἱ Ἰουδαῖοι, μόλις ἤκουσαν αὐτά, ὠργίσθησαν καὶ
εἶπον. Ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτη ᾠκοδομεῖτο ὁ ναὸς
οὗτος ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ σὺ θὰ ἀνεγείρῃς αὐτὸν
εἰς τρεῖς ἡμέρας; Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς, λέγων αὐτά, ἔλεγε περὶ
τοῦ σώματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον αὐτοὶ ἔμελλον νὰ σταυ-
ρώσωσι καὶ θανατώσωσιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ
ἡγειρεν ἐκ νεκρῶν, διὰ τῆς ἀναστάσεώς του.

56. Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του δια- φεύγει πολιτικὴν παγίδα τῶν Φαρισαίων περὶ πληρωμῆς φόρων (Περ. 12)

Οἱ Φαρισαῖοι, ἐπειδὴ ἔβλεπον τὴν μεγάλην ἀγάπην τοῦ
λαοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπο-
φέρωσι τὸν καθημερινὸν ἔλεγχον αὐτοῦ διὰ τὰς ἀδικίας
καὶ παρανομίας αὐτῶν, ἠθελον, μὲ κάθε τρόπον νὰ ἀπαλ-
λαγῶσιν αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα ἐσκέφθησαν τίνι τρόπῳ νὰ
ἐκδικηθῶσιν αὐτόν. Πρὸς τοῦτο ἀπεφάσισαν καὶ ἔστειλαν
πρὸς τὸν Ἰησοῦν μερικοὺς ἐκ τῶν ὀπαδῶν των καὶ τινὰς
Ἑρωδιανούς, δηλαδὴ ὀπαδοὺς τοῦ Ἑρώδου καὶ φίλους
τῶν Ῥωμαίων, διὰ νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν περὶ τῶν φόρων.

Οὗτοι, ἔλθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἐνῶ ἐδίδασκεν, εἶ-
πον πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, γνωρίζομεν ὅτι σὺ λέγεις
πάντοτε τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν φοβεῖσαι οὐδέν. Εἰπέ λοι-
πὸν εἰς ἡμᾶς τί φαίνεται καλὸν εἰς σέ; Πρέπει νὰ δίδωμεν
φόρον (κῆνσον) εἰς τὸν Καίσαρα ἢ ὄχι; Τὴν ἐρώτησιν αὐ-
τὴν ὑπέβαλον μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐνοχοποιήσωσιν αὐτόν,

εἴτε ἐνώπιον τῶν Ῥωμαίων, εἴτε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Διότι, ἐὰν ἔλεγεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδωσι φόρους εἰς τὸν Καίσαρα, θὰ ἐθεωρεῖτο ἐπαναστάτης καὶ θὰ συνελαμβάνετο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Ἐὰν δὲ ἔλεγεν ὅτι πρέπει ὁ λαὸς νὰ διδῇ φόρους, θὰ ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τοῦ λαοῦ φίλος τῶν Ῥωμαίων καὶ θὰ ἐμισεῖτο ὑπ' αὐτοῦ.

Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐνόησε τὴν πονηρίαν αὐτῶν καὶ εἶπε. Διατί μὲ πειράζετε, ὑποκριταί; Ἐπιδείξατέ μοι ἓν νόμισμα· καὶ ἐκεῖνοι ἔδειξαν εἰς αὐτὸν ἓν *δηνάριον*. Καὶ τότε λέγει πρὸς αὐτούς· τίνος εἶνε ἡ εἰκὼν αὕτη ἐπὶ τοῦ δηναρίου καὶ ἡ ἐπιγραφή; ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· τοῦ Καίσαρος. Τότε λέγει πρὸς αὐτούς· *ἀποδώσατε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν*. Διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του αὐτῆς ὁ Ἰησοῦς ἠθέλησε νὰ εἴπῃ εἰς αὐτούς ὅτι τὸ ἐν ζήτημα εἶνε διάφορον τοῦ ἄλλου καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὰ πολιτικὰ ζητήματα μὲ τὰ θρησκευτικά.

Ὅταν ἤκουσαν τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν οἱ ἀπεσταλμένοι, ἔφυγον θαυμάζοντες δι' αὐτήν. Οὕτω ὁ Χριστός, διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του ἐκείνης, ἐξέφυγε τῆς πολιτικῆς παγίδος, τὴν ὁποίαν προητοίμασαν κατ' αὐτοῦ οἱ Φαρισαῖοι.

57. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας (Περ. 13)

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν του ἀπέναντι τοῦ Χρηματοφυλακίου τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔρριπτον οἱ πιστοὶ τὰς συνδρομὰς των διὰ τὸν Ναόν. Ἐβλεπε δὲ πολλοὺς, οἱ ὁποῖοι ἔρριπτον πολλὰ χρήματα, ἀναλόγως τῆς περιουσίας των καὶ τῆς ἐπιδείξεως, τὴν ὁποίαν ἤθελον νὰ κάμωσι. Μεταξὺ ὅμως αὐτῶν ἐπλησίασεν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ Ναοῦ καὶ μία γυνὴ χήρα, ἡ ὁποία ἔρριπεν ἓν χαλκοῦν νόμισμα δύο λεπτῶν, ἧτοι ἓνα *ὀβολόν*. Τότε ὁ Ἰησοῦς, στραφείς πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν· Ἡ γυνὴ αὕτη ἔρριψε περισσότερα πάντων· διότι οἱ μὲν ἄλλοι ἔρριψαν *ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῶν*, ἐνῶ αὕτη ἔρριπεν *ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς*, ἧτοι ὅλην αὐτῆς τὴν περιουσίαν.

58. Ὁ ἔλεγχος τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τῶν
Γραμματέων καὶ Φαρισαίων

Ὁ Ἰησοῦς πολλάκις κατηγορήσε τὴν ἐξωτερικὴν καὶ τυπικὴν εὐσέβειαν τῶν *γραμματιέων* καὶ *Φαρισαίων*, οἱ ὅποιοι ὅ,τι ἔπραττον τὸ ἔπραττον μόνον καὶ μόνον ἐξ ὑποκρισίας καὶ διὰ τὸ θεαθῆναι. Γραμματεῖς ἦσαν οἱ ἔρμηνευταὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, οἱ καλούμενοι καὶ ἄλλως *νομικοί*. Οὗτοι ἠρμήνευον τὸν νόμον, ὡς αὐτοὶ ἤθελον καὶ κατὰ τὸ συμφέρον αὐτῶν. Φαρισαῖοι δὲ ἦσαν μερὶς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία ἦτο προσκεκολλημένη εἰς τὴν τυπικὴν μόνον τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Οὗτοι ἦσαν ὑποκριταὶ καὶ οὐδὲν ἔπραττον, ἐξ ὧσων διὰ τῶν λόγων αὐτῶν ἐκήρυττον.

Διὰ τοῦτο ὁ Χριστὸς κατηγορεῖ καὶ ἐλέγχει αὐτούς, προλέγει δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν αὐτῶν διὰ τῶν ἐξῆς, τὰ ὁποῖα λέγει ἐνώπιον τοῦ λαοῦ.

Εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μωϋσέως ἦλθον καὶ ἐκάθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Πάντα ὅσα λέγουσι πρὸς ὑμᾶς νὰ τηρῆτε, τηρεῖτε καὶ ἐκτελεῖτε, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε, διότι αὐτοὶ λέγουσιν, ἀλλὰ δὲν πράττουσιν. Ἀπαιτοῦσι παρὰ τοῦ λαοῦ ὑποχρεώσεις δυσβαστάκτους, αὐτοὶ δὲ οὐδὲ μὲ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου τῶν δὲν θέλουσι νὰ τὰς ἐγγίσωσι. Πᾶν δὲ ὅ,τι πράττουσι καλόν, τὸ πράττουσι μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ δοξασθῶσιν ὑπ' αὐτῶν.

Μαγαλώνουσι τὰ φυλακτὰ των, τὰ ὁποῖα ἔχουσι ἀνηρημένα ἐπάνω των μὲ ῥητὰ ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καὶ μακρύνουσι τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, διὰ νὰ κάμωσιν ἐντύπωσιν εὐσεβοῦς, δικαίου καὶ ἀγαθοῦ ἀνθρώπου, καὶ οὕτω νὰ ἐκτιμῶνται ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἀρέσκονται δὲ νὰ κάθηνται εἰς τὴν πρώτην θέσιν, κατὰ τὰ δεῖπνα καὶ εἰς τὰς συναγωγάς, καὶ νὰ χαιρετίζωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ τὰς ὁδοὺς καὶ νὰ καλῶνται ὑπ' αὐτῶν, *ῥαββί*, *ῥαββί*, δηλαδὴ διδάσκαλε, διδάσκαλε.

ἼΑλλ' *ἀλλοίμονον* εἰς σᾶς, ὧ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι ἀρπάζετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ ἄδυνάτων, ἐνῶ προφασίζεσθε ὅτι προσεύχεσθε μὲ μακρὰς προσευχάς· ἔνεκα τούτου θὰ τιμωρηθῆτε περισσότερον.

Ἴ*Αλλοίμονον* εἰς σᾶς, ὧ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, διότι, διὰ τοῦ παραδείγματός σας καὶ τῶν πράξεών σας, ἐμποδίζετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἴ*Αλλοίμονον* εἰς σᾶς, ὧ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι διδάσκετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὀρκίζονται μὲ τόσην εὐκολίαν, ὥστε νὰ γίνωνται ψεῦδορκοὶ καὶ ἐπίορκοι.

Ἴ*Αλλοίμονον* εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι δίδετε εἰς τὸν Ναὸν τὸ δέκατον καὶ ἀπὸ τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, τὸ ὅποιον ἔχετε εἰς τὸν κῆπον σας, ἀλλὰ παραβαίνετε τὰς σπουδαιότερας διατάξεις τοῦ νόμου, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν φιλανθρωπίαν.

Ἴ*Οδηγοὶ τυφλοὶ*, οἱ ὅποιοι καθαρίζετε ἐκ τοῦ ποτηρίου σας τὸν κώνωπα, ἀλλὰ καταπίνετε τὴν κάμηλον· (δηλαδὴ φροντίζετε νὰ ἐκτελῆτε τὰς ἐξωτερικὰς καὶ μηδαμινὰς υποχρεώσεις σας, ἐνῶ τὰς σπουδαιότερας ἐγκαταλείπετε).

Ἴ*Αλλοίμονον* εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι ὁμοιάζετε μὲ τάφους ἀσβεστωμένους ἔξωθεν, ἔσωθεν δὲ γέμοντας ἀπὸ ὀστᾶ καὶ ἀπὸ κάθε ἀκαθαρσίαν.

Ἴ*Αλλοίμονον* εἰς σᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, οἱ ὅποιοι κτίζετε τάφους εἰς τοὺς προφήτας καὶ δικαίους καὶ στολιζετε τὰ μνημεῖα αὐτῶν καὶ λέγετε, ἐὰν ἡμεῖς ἡμεῖς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν προγόνων μας, δὲν θὰ μετείχομεν εἰς τὸν φόνον τῶν δικαίων καὶ προφητῶν ἐκείνων. ἼΑλλ' ἐγὼ θὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι καὶ σεῖς, ἐὰν ἦσθε τότε, θὰ ἐφονεύετε τοὺς προφήτας καὶ τοὺς δικαίους καὶ δὲν θὰ ἦσθε καλύτεροὶ τῶν προγόνων σας, οἱ ὅποιοι ἐφόνευσαν αὐτούς. Διὰ τοῦτο θὰ σᾶς στείλω ἐγὼ ἄλλους

προφήτας καὶ δικαίους καὶ ἀποστόλους, τοὺς ὁποίους καὶ θὰ δείρετε εἰς τὰς συναγωγὰς σας καὶ θὰ καταδιώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ θὰ φονεύσετε καὶ θὰ σταυρώσετε. Ἴνα οὕτω ἀποδειχθῆτε φονεῖς, ὅμοιοι μὲ τοὺς προγόνους σας καὶ συνυπεύθυνοι διὰ πάντα φόνον, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ἐναντίον παντὸς προφήτου καὶ δικαίου, ἀπὸ τοῦ Ἄβελ μέχρι τοῦ προφήτου Ζαχαρίου, τὸν ὁποῖον ἐφονεύσατε πλησίον τοῦ Ναοῦ.

Σὰς βεβαιῶ ὅτι κατὰ τῆς γενεᾶς σας θὰ ἐπέλθῃ ἡ αὐστηρὰ τιμωρία τοῦ Θεοῦ καὶ σεῖς θὰ πληρώσετε καὶ τὰς ἰδικὰς σας ἀμαρτίας καὶ τὰς τῶν προγόνων σας.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς στραφεὶς πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ εἶπεν· Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, σὺ ἡ ὁποία φονεύεις τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολεῖς τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτήν! Πόσας φορὰς ἠθέλησα νὰ περιμαζεύσω καὶ νὰ προστατεύσω τὰ ἀμαρτωλὰ τέκνα σου, ὅπως ἡ ὄρνις προστατεύει τὰ μικρὰ τῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγὰς τῆς, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησαν. Διὰ τοῦτο ἀφίνεται ὁ τόπος οὗτος ἔρημος καὶ ἀπροστάτευτος πλέον.

**59. Τὸ ἀνώτατον συνέδριον τῶν ἀρχιερέων
καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἡ προδοσία
τοῦ Ἰούδα (Περ. 14).**

Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν γραμματέων ἐφθόνουν τὸν Ἰησοῦν διὰ τὰ θαύματα καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ὡς καὶ διὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν εἶχε πρὸς αὐτὸν ὁ λαός. Ὁργίζοντο δὲ καὶ ἐμίσουν αὐτὸν, διότι ἤλεγχε τὴν ὑποκρισίαν καὶ παρανομίαν αὐτῶν, καὶ ἐζήτουν νὰ τὸν φονεύσωσιν ὥστε νὰ ἀπαλλαγῶσι τοῦ ἐλέγχου του. Πρὸς τοῦτο συνηθροίσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα πάντες οἱ ἀποτελοῦντες τὸ ἀνώτατον συνέδριον, δηλαδὴ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ συνεσκέπτοντο. Ἦθελον δὲ νὰ συλλάβωσι καὶ φονεύσωσι τὸν Ἰησοῦν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ γίνῃ θόρυβος εἰς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ἠγάπα καὶ ἐτίμα αὐτόν.

Ἐνῶ δὲ οὗτοι συνεσκέπτοντο, ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἶπε· Τί θέλετε νὰ δώσετε εἰς ἐμὲ καὶ ἐγὼ θὰ παραδώσω εἰς σᾶς αὐτόν. Καὶ ἐκεῖνοι ἔδωκαν εἰς αὐτόν *τριάκοντα ἀργύρια*. Ἀπὸ τότε ὁ Ἰούδας ἐζήτηε εὐκαιρίαν κατάλληλον διὰ νὰ παραδώσῃ τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων καὶ εἰς μέρος, ὅπου ἡ σύλληψις θὰ ἐγένετο ἀσφαλῶς καὶ ἄνευ θορύβου.

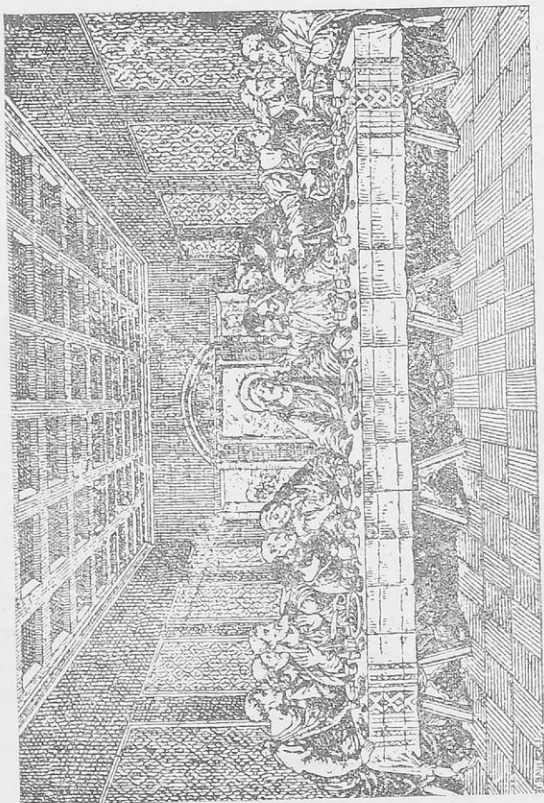
60. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ (Περ. 15)

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς εὕρισκετο εἰς τὴν Βηθανίαν. Ἦτο δὲ τότε ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπλησίαζεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα τῶν Ἑβραίων. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, τὸ Πάσχα συνέπιπτε νὰ ἑορτασθῇ ἡμέραν Σάββατον. Τὸ Πάσχα ἐλέγετο καὶ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, διότι οἱ Ἑβραῖοι ἔτρωγον κατ' αὐτὸ ἄζυμον ἄρτον. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ ἡμέρα Πέμπτη τῆς ἑβδομάδος, ἢ πρὸ τοῦ Πάσχα, (ἡ ὁποία ἦτο ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν προεορτίων τοῦ Πάσχα), εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖ νὰ προετοιμάσωσι διὰ τὸ Πάσχα. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· ποῦ νὰ προετοιμάσωμεν διὰ τὸ Πάσχα; Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. Ὅταν θὰ εἰσέλθετε εἰς τὴν πόλιν, θὰ συναντήσετε ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος θὰ βαστάζῃ μίαν ὑδρίαν πλήρη ὕδατος. Ἀκολουθήσετε αὐτόν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου θὰ εἰσέλθῃ καὶ ἐκεῖ εἰσέλθετε καὶ σεῖς· εἶπατε δὲ εἰς τὸν οἰκοδεσπότην νὰ σᾶς δείξῃ τὸ μέρος, ὅπου θὰ φάγω τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἐκεῖνος θὰ σᾶς δείξῃ ἄνωγειον μέγα στρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε διὰ τὸ Πάσχα.

Ὁ Πέτρος μετὰ τοῦ Ἰωάννου ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ εὔρον ὅπως εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἠτοίμασαν τὸ δεῖπνον διὰ τὸ Πάσχα.

Τὴν δὲ ἑσπέραν ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν λοιπῶν μαθητῶν του, ἐκ τῆς Βηθανίας εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ πάντων τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Τότε εἶπε πρὸς αὐτούς. Πολὺ ἐπεθύμησα νὰ φάγω τοῦτο τὸ Πάσχα μαζί σας, [πρὶν ἀποθάνω. Καί, ἐγερθεῖς ἐκ τῆς θένος αὐτοῦ, ὁ Ἰησοῦς ἔλαβεν ἐν προσόψιον, περιεζώσθη αὐτὸ καὶ ἤρχισε νὰ πλύνῃ, πρὸ τοῦ φαγητοῦ, τοὺς

Ὁ Μυστικὸς Δείπνος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ

πόδας τῶν μαθητῶν του, διὰ νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς παράδειγμα ταπεινοφροσύνης. Ἄφου δὲ ἔπλυνε τοὺς πόδας πάντων, ἐκάθισε πάλιν εἰς τὴν Τράπεζαν.

Ἐνῶ δὲ ἔτρωγον, λαβὼν ἄρτον ὁ Ἰησοῦς, ἔκοψεν αὐ-

τὸν καὶ ἐμοίρασεν εἰς πάντας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ εἶπε· «*λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμα μου· τοῦτο ποιεῖται εἰς τὴν ἔμην ἀνάμνησιν*». Καὶ μετὰ ταῦτα, λαβὼν τὸ ποτήριον, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς πάντας καὶ εἶπε· «*πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν*».

Μετὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη πολὺ καὶ εἶπε· «*σὰς βεβαιῶ ὅτι εἷς ἀπὸ σὰς θὰ μὲ προδώσῃ*». Ἐκπληκτοὶ τότε οἱ μαθηταὶ ἠρώτων αὐτὸν καὶ ἔλεγον· «*μήπως εἶμαι ἐγὼ Κύριε;*» Τότε ὁ Πέτρος ἔνευσεν εἰς τὸν Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο πλησίον τοῦ Ἰησοῦ, νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ποῖος ἦτο. Ὁ Ἰωάννης ἔκυψε καὶ ἠρώτησε κρυφίως αὐτόν, ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐκεῖνος εἶνε, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω τεμάχιον ἄρτου βουτημένον ἐντὸς τοῦ πινακίου μου. Καὶ ἀμέσως ἐβούτησεν εἰς τὸ πινακίον του τεμάχιον ἄρτου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην καὶ εἶπεν· «*ὅ,τι ἔχεις νὰ κάμῃς κάμε το ταχύτερον*».

Ὁ Ἰούδας μόλις ἔλαβε τὸν ἄρτον, ἔφυγεν ἐκεῖθεν καὶ μετέβη εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰησοῦ· ἦτο δὲ νύξ.

Οὐδεὶς δὲ ἐκ τῶν ἄλλων ἀποστόλων ἐνόησε διατι εἶπεν αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Ἰούδαν καὶ διατι οὗτος ἔφυγεν. Ἐνόμιζον δὲ ὅτι μετέβη νὰ ἀγοράσῃ τι ἢ νὰ δώσῃ τι εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶχε τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔδιδον εἰς τοὺς ἀποστόλους οἱ ἄνθρωποι ὡς ἐλεημοσύνην.

Οὕτω, κατὰ τὸν Μυστικὸν Δείπνον, ὁ Χριστὸς συνέστησε τὸ μυστήριον τῆς θείας εὐχαριστίας καὶ προεῖπε περὶ τῆς προδοσίας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰούδα.

64. Ὁ Ἰησοῦς δίδει καινὴν ἐντολήν εἰς τοὺς μαθητὰς του, κατὰ τὴν τελευταίαν του διδασκαλίαν

Ὅταν ἔφυγεν ἐκ τοῦ δείπνου ὁ Ἰούδας, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τώρα ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ Θεὸς

έδοξάσθη δι' αὐτοῦ. Τεκνία μου, ὀλίγον χρόνον ἀκόμη εἶμαι μαζί σας. Νέαν ἐντολήν δίδω εἰς σᾶς, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· ὅπως ἐγὼ σᾶς ἠγάπησα, οὕτω καὶ σεῖς νὰ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Τότε λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Πέτρος. Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σὺ δὲν δύνασαι τῶρα νὰ ἔλθης ἀργότερον νὰ ἔλθης· ὑπενόει δὲ δι' αὐτῶν τὸν σταυρικὸν αὐτοῦ θάνατον. Εἰς ταῦτα ὁ Πέτρος εἶπεν· ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ καὶ τὴν ζωὴν μου θὰ θυσιάσω. Τότε ὁ Χριστὸς εἶπε· σὲ βεβαιῶ ὅτι πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνάξῃ, θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς τρεῖς φορές· δηλαδὴ πρὶν ἀνατεῖλῃ ἡ ἡμέρα θὰ ἀρνηθῆς ὅτι μὲ γνωρίζεις.

Μετὰ ταῦτα εἶπεν εἰς τοὺς μαθητὰς του ὅτι ἡ ἀγάπη μεταξύ των πρέπει νὰ τοὺς διακρίνῃ ὅτι εἶνε μαθηταὶ του.

Συμβούλευσεν αὐτοὺς νὰ μὴ ταράσσωνται, ἐπειδὴ θὰ μείνωσι μόνοι· διότι αὐτὸς θὰ τοὺς προστατεύῃ καὶ θὰ στείλῃ εἰς αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὁποῖον θὰ ὀδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀλήθειαν.

Συνιστᾷ εἰς αὐτοὺς νὰ μείνωσι πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν του καὶ εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν. Προλέγει δὲ εἰς αὐτοὺς τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια, τὰ ὁποῖα θὰ ὑποστῶσι, χάριν τῆς διδασκαλίας του, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν πρέπει νὰ δειλιάσωσι· διότι αὐτὸς ἐνίκησε τὸ κακὸν καὶ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου τούτου.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἀπηυθύνθη πρὸς τὸν Θεόν καὶ προσευχήθη εἰς αὐτὸν ὑπὲρ τῶν μαθητῶν του. Παρεκάλεσε δὲ αὐτὸν νὰ προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, νὰ διατηρήσῃ ἀγίους καὶ ἡνωμένους μεταξύ των διὰ τῆς ἀγάπης, ὅπως καὶ αὐτὸς εἶνε ἡνωμένος μετ' αὐτοῦ.

**62. Προσευχὴ καὶ οὐλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήπῳ
τῆς Γεθσημανῆ ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων
τῶν ἀρχιερέων (Περ. 16)**

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς του τὰς τελευταίας ὀδηγίας του καὶ προσευχήθη ὑπὲρ αὐτῶν εἰς τὸν Θεόν, ἠγέρθη καὶ παρέλαβεν αὐτοὺς καὶ ἔφυγεν ἐκ

τοῦ οἴκου, ὅπου ἐτέλεσε τὸν μυστικὸν δεῖπνον. Ἦτο μεσονύκτιον περίπου τῆς Πέμπτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος. Ἦλθε δὲ μετὰ τῶν μαθητῶν του πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν κέρδων, εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, εἰς ἓνα κήπον, ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο Γεθσημανῆ, δηλαδή ἐλαιοτριβεῖον.

Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸν κήπον ἐκεῖνον ὁ Ἰησοῦς, τοὺς μὲν ἄλλους μαθητὰς αὐτοῦ ἀφήκεν ἐκεῖ, παρέλαβε δὲ ἐξ αὐτῶν τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ἀπεμακρύνθη μετ' αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀποστόλων καὶ ἤρχισε νὰ λυπῆται καὶ νὰ ἀδημονῆ. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς τρεῖς μαθητὰς του· *περίλυπος εἶνε ἡ ψυχὴ μου μέχρι θανάτου· μείναιτε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε μαζί μου*. Ἀπομακρυνθεὶς δὲ ὀλίγον ἀπ' αὐτῶν, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα πρηγῆς καὶ προσήχετο καὶ ἔλεγε· «Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστὶ, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ»· δηλαδή, Πάτερ μου, ἐὰν εἶνε δυνατόν ἄς ἀποφύγω τὰς βασάνους καὶ τὸν σταυρικὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος με περιμένει· πλὴν ἄς γίνῃ ὄχι ὅπως ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὅπως σύ. Ἄφοῦ εἶπεν αὐτά, ἔρχεται πρὸς τοὺς τρεῖς μαθητὰς του καὶ εὗρίσκει αὐτοὺς νὰ κοιμῶνται· λέγει δὲ εἰς τὸν Πέτρον· «τοιουτοτρόπως δὲν ἤδυνήθητε οὐδὲ μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσετε μαζί μου, παρ' ὅλα ὅσα ὑπὲρ ἐμοῦ ὑπεσχέθητε;» *Τὸ μὲν πνεῦμα εἶνε πρόθυμον, ἀλλ' ἡ σὰρξ ἀσθενής*». Καὶ ἀφοῦ συνέστησεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀγρυπνήσωσιν, ἀπεμακρύνθη πάλιν, διὰ νὰ προσευχηθῆ. Καὶ ἀφοῦ προσευχήθη, ἐπέστρεψε πάλιν πρὸς τοὺς μαθητὰς του καὶ εὔρεν αὐτοὺς νὰ κοιμῶνται, διότι ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρυμένοι ἐκ τοῦ ὕπνου. Ἀφήσας δὲ αὐτοὺς, πάλιν ἀπεμακρύνθη καὶ ἐκ τρίτου προσευχήθη πρὸς τὸν Θεόν. Ὅταν δὲ πάλιν ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς μαθητὰς του, εὔρεν αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· κοιμᾶσθε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε! Ἴδου ὁμως ἔφθασεν ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν παραδίδομαι εἰς χεῖρας τῶν παρανόμων. Ἐγέρθητε, ἄς ὑπάγωμεν· ἰδοὺ ἔφθασεν ὁ παραδιδούς με».

Καὶ ἐνῶ ἔλεγεν αὐτά, κατέφθασεν ὁ Ἰούδας με ὄχλον

πολύν, ἐξ ὑπηρετῶν καὶ στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι ἐκράτουν λαμπάδας καὶ μαχαίρας καὶ ξύλα. Οὗτοι εἶχον ἀποσταλῆ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.

Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς· «*τίνα ζητεῖτε;*» Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· «*Ἰησοῦν τῶν Ναζωραίων*». Καὶ ἀπαντήσας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· «*ἐγὼ εἶμαι*». Ἀμέσως δὲ ὁ Ἰούδας ἐπλησίασε τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν καὶ εἶπε· «*Χαῖρε ῥαββί*» δηλ. χαῖρε διδάσκαλε. Διότι εἶχεν ὀρίσει σημεῖον εἰς τὸν ὄχλον εἰπὼν ὅτι ἐκεῖνος εἶνε, τὸν ὅποιον ἐγὼ θὰ φιλήσω. Ἀμέσως οἱ ὑπηρέται τῶν ἀρχιερέων καὶ οἱ στρατιῶται συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν. Τότε ὁ Πέτρος ἐξαγαγὼν μίαν μάχαιραν, ἐκτύπησε καὶ ἀπέκοψε τὸ ὠτίον ἑνὸς ὑπηρέτου τοῦ ἀρχιερέως, Μάλχου καλουμένου. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐθεράπευσε τὸ ὠτίον τοῦ ὑπηρέτου καὶ εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον· «Πέτρε, βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην της, διότι ὅσοι μεταχειρίζονται μάχαιραν διὰ μαχαίρας θὰ ἀποθάνωσιν. Ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάγκην τῆς προστασίας σου· διότι ἡδυνάμην νὰ ζητήσω τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος ἡδύνατο νὰ στείλῃ περισσοτέρους ἀπὸ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων, διὰ νὰ μὲ προστατεύσωσιν. Ἄλλὰ πρέπει νὰ γίνωσι ταῦτα πάντα διὰ νὰ ἐκπληρωθῶσιν αἱ Γραφαί».

Τότε οἱ μαθηταὶ φοβηθέντες ἄφησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔφυγον.

Οἱ δὲ στρατιῶται καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν ἀρχιερέων, ἀφοῦ ἔδεσαν αὐτόν, τὸν ὠδήγησαν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς. X

X 63. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα (Περ. 17).

Ὁ Ἰησοῦς ὠδηγήθη κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, πρῶτον εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἄνναν, ὁ ὅποιος ἦτο πενθερὸς τοῦ ἀρχιερέως τοῦ ἔτους ἐκείνου Καϊάφα.

Μακρόθεν παρηκολούθουν τὸν Ἰησοῦν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης. Ὅταν δὲ οἱ στρατιῶται ἔφερον αὐτόν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἄννα, εἰσῆλθον καὶ αὐτοί, διότι ὁ Ἰωάννης

ἦτο γνωστός εἰς τὸν Ἄνναν, συνέστησε δὲ εἰς τὴν θυρωρὸν καὶ εἰσήγαγε καὶ τὸν Πέτρον.

Ὁ Ἄννας ἐτιμᾶτο πολὺ ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ὅταν δὲ εἶδε τὸν Ἰησοῦν ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τῆς διδασκαλίας του καὶ τῶν μαθητῶν του. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε καὶ εἶπεν· ἐγὼ ἐδίδαξα φανερά· ἐρώτησον ἐκείνους, οἱ ὅποιοι με ἤκουσαν. Τότε εἷς ἐκ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Ἄννα ἐρράπισεν αὐτὸν καὶ εἶπε· τοιουτοτρόπως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησεν· ἐὰν ὠμίλησα κακῶς, εἶπέ τὸ κακόν, ἐὰν ὅμως ὠμίλησα καλῶς, διατὶ με δέρεις;

Τότε ὁ Ἄννας ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν δέσμιον πρὸς τὸν ἀρχιερέαν Καϊάφαν, ὅπου θὰ ἐγίνετο ἡ ἐπίσημος ἀνάκρισις καὶ ἡ δίκη αὐτοῦ.

Ἠκολούθησαν δὲ τὸν Ἰησοῦν μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ στρατιωτῶν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης.

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καϊάφα εἶχον συναθροισθῆ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς, δηλαδὴ πάντες οἱ ἀποτελοῦντες τὸ ἀνώτατον συνέδριον τῶν Ἰουδαίων. Οὗτοι ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν διὰ νὰ θανατώσωσι τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ δὲν εὔρισκον, καίτοι πολλοὶ ψευδομάρτυρες παρουσιάσθησαν. Τέλος παρουσιάσθησαν δύο, οἱ ὅποιοι εἶπον ὅτι ἤκουσαν αὐτὸν νὰ λέγῃ ὅτι αὐτὸς δύναται νὰ κρημνίσῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ οἰκοδομήσῃ αὐτὸν πάλιν. Τοῦτο εἶχεν εἶπει ὁ Ἰησοῦς, ἀλλὰ δὲν ἐνόει τὸν ναόν, ἀλλὰ τὸν σταυρικὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τὴν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνάστασίν του.

Τότε ὁ Καϊάφας, ὡς πρόεδρος τοῦ συνεδρίου, εἶπε πρὸς αὐτόν· σὲ ἐξορκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα εἴπῃς εἰς ἡμᾶς, ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτόν· «*Ναί· ἐγὼ εἶμαι*». Τότε ὁ ἀρχιερεὺς, ἐνώπιον πάντων, ἔσχισε τὰ ἐνδύματά αὐτοῦ, δηθὲν ἐκ λύπης, καὶ εἶπεν· ἠκούσατε πάντες ὅτι οὗτος ἐβλασφήμησε· τί χρειαζόμεθα πλέον μάρτυρας; Τί νομίζετε σεῖς δι' αὐτόν; Καὶ ἅπαντες, οἱ ἀποτελοῦντες τὸ συνέδριον, ἔκραξαν καὶ εἶπον· *ἔνοχος θανάτου ἐστί· νὰ θανατωθῇ*.

Ἄμεσως οἱ ὑπηρεταὶ καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἤρχισαν νὰ ἐμπαίζωσι τὸν Ἰησοῦν. Ἔπτυσον δὲ αὐτὸν καὶ ἐρράπιζον καὶ ἔλεγον· προφήτευσον, Χριστέ, ποῖος σὲ ἐκτύπησεν.

Κατὰ τὴν δίκην αὐτὴν τοῦ Χριστοῦ, ὁ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω εἰς τὴν αὐλήν, ὅπου ἦσαν καὶ ἄλλοι ἐκ τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἀρχιερέως. Τότε ἔρχεται μίᾳ δούλῃ τοῦ ἀρχιερέως καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· καὶ σὺ ἦσο μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. Ἐκεῖνος ὅμως ἠρνήθη ἔμπροσθεν πάντων καὶ εἶπε· Δὲν γνωρίζω τι λέγεις. Ὅταν δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη δούλη καὶ εἶπε πρὸς τοὺς εὐρισκομένους ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦτο μετὰ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. Καὶ πάλιν ὁ Πέτρος ἠρνήθη μὲ ὄρκον, ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὸν ἄνθρωπον. Μετ' ὀλίγον πάλιν τινές, ἐκ τῶν παρευρισκομένων ἐκεῖ, εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐκ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἰησοῦ εἶσαι· διότι καὶ ἡ ὁμιλία σου σὲ φανερώνει. Τότε ἐκεῖνος ἤρχισε νὰ ὁμύη καὶ νὰ λέγῃ ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὸν ἄνθρωπον. Ἀμέσως τότε ἐφώνασεν ὁ ἀλέκτωρ καὶ ὁ Πέτρος ἐνεθυμήθη τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνάξῃ, θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς τρεῖς φοράς. Μετενόησε δὲ καὶ ἐξῆλθεν ἔξω τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἔκλαυσε πικρῶς.

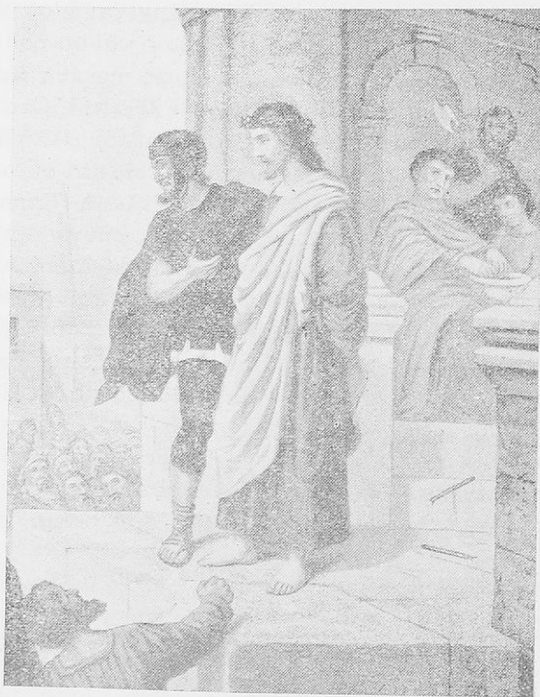
64. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου (Περ. 18)

Ὅταν ἐξημέρωσεν, ἀπεφάσισε τὸ συνέδριον καὶ ἀπέστειλε δέσμιον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν Πιλάτον, τὸν Ῥωμαῖον ἡγεμόνα τῆς χώρας, διὰ νὰ ἐγκρίνῃ οὗτος τὴν θανατικὴν καταδίκην τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

Τότε ὁ Ἰουδας ὁ Ἰσκαριώτης, μόλις ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη εἰς θάνατον, μετενόησε καὶ ἐπέστρεψε τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἔλαβε, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἤμαρτον διότι παρέδωκα ἄνθρωπον ἀθῶνον. Ἀμέσως δὲ ἔφυγε καὶ ἀπηγορεύθη.

Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς μὲ τὰ χρήματα ἐκεῖνα ἠγόρασαν τὸν ἀγρὸν ἑνὸς κεραμέως, διὰ νὰ χρησιμεύῃ διὰ τὴν ταφὴν τῶν ξένων.

Οἱ ὑπηρέται καὶ οἱ στρατιῶται ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦν

Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου

ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, ὁ ὁποῖος ἠρώτησεν αὐτόν. Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ Ἰησοῦς εἶπε· σὺ λέγεις τοῦτο. Εἰς δὲ τὰς κατηγορίας, τὰς ὁποίας ἔλεγον κατ' αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, τίποτε δὲν ἀπεκρίνετο ὁ Ἰησοῦς, ὥστε ὁ Πιλάτος ἐθαύμαζεν.

“Όταν δὲ πάλιν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ὁ Ἰησοὺς εἶπεν· «ἐὰν ἡμῖν βασιλεὺς, οἱ ὀπαδοί μου θὰ ἐμάχοντο ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἐγὼ ἦλθον διὰ νὰ διδάξω τὴν ἀλήθειαν». Τότε ὁ Πιλάτος, στραφεὶς πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, εἶπε· «λάβετε σεῖς αὐτὸν καὶ δικάσατε· ἐγὼ οὐδὲν εὐρίσκω ἐναντίον του».

Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον πρὸς τὸν Πιλάτον. Ἡμεῖς ἔχομεν νόμον καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν εἶνε ἄξιος νὰ θανατωθῇ· τούτου τὴν ἔγκρισιν ζητοῦμεν. Ὁ Πιλάτος τότε εἶπε πρὸς αὐτούς· «τί κακὸν ἐποίησεν; Ἐγὼ θεωρῶ καλὸν νὰ μαστιγωθῇ καὶ νὰ ἀπολυθῇ». Ἄλλ’ ἐκεῖνοι ἐφώναζον μετὰ τοῦ συγκεντρωθέντος λαοῦ· *σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν*. Τότε ὁ Πιλάτος εἶπε πρὸς αὐτούς· «ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα σας ἀπολύεται εἷς ἐκ τῶν φυλακισμένων, τὸν ὅποιον θὰ ἤθελεν ὁ λαός, διὰ τοῦτο σὰς ἐρωτῶ· ποῖον θέλετε νὰ ἀπολύσω· τὸν κακοῦργον *Βαραββᾶν* ἢ τὸν Ἰησοῦν; Πάντες δὲ ἐφώναζον· *Βαραββᾶν*. Λέγει δὲ πρὸς αὐτούς ὁ Πιλάτος· τὸν δὲ Ἰησοῦν τί νὰ κάμω; Πάντες δὲ περισσότερον ἐκραύγαζον· «*ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν*». Τότε ὁ Πιλάτος ἠρώτησε πάλιν αὐτούς· καὶ τί κακὸν ἔκαμεν; Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς τὸν Πιλάτον. Ἐὰν ἀπολύσης αὐτόν, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος· διότι, ἐκεῖνος ὁ ὅποιος λέγει τὸν ἑαυτὸν του βασιλέα, εἶνε ἐχθρὸς τοῦ Καίσαρος.

Τότε ὁ Πιλάτος ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ τὸν Ἰησοῦν εἰς αὐτούς διὰ νὰ σταυρωθῇ, καίτοι ἡ σύζυγός του εἰδοποίησεν αὐτόν νὰ μὴ κάμῃ κακόν τι εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον· διότι πολλὰ εἶδε κατὰ τὸ ὄνειρόν της τὴν νύκτα ἐκείνην ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἔλαβεν ὕδωρ, ἔνιψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ Πιλάτος ἐνώπιον ὄλων καὶ εἶπεν· «*Εἶμαι ἀθῶος ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· σεῖς νὰ ὄψεσθε*».

Καὶ ὄλος ὁ λαός μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων ἐφώναζε. «*Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἅς βαρύνῃ ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν*». Τότε ὁ Πιλάτος, ἀφοῦ ἐμαστίγωσε τὸν Ἰησοῦν, παρέδωκεν αὐτόν εἰς αὐτούς, διὰ νὰ σταυρωθῇ. Ἦτο δὲ πρῶτα τῆς Παρασκευῆς.

65. Ἡ Σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Περ. 19)

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Πιλάτου, ὅπως σταυρωθῆ ὁ Ἰησοῦς, παρέλαβον αὐτὸν οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος

Ἡ Σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

καί, ἀφοῦ ἐξέδυσαν αὐτόν, τὸν ἐνέδυσαν μὲ χλαμύδα κοκκίνην, διὰ νὰ τὸν ἐμπαίξωσιν ὡς βασιλέα. Ἀφοῦ δὲ ἐπλεξαν ἓνα στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἔθηκαν αὐτόν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· εἰς δὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἔθηκαν κάλαμον καὶ ἤρχισαν νὰ ἐμπαίξωσιν αὐτόν καὶ νὰ κτυπῶσι καὶ νὰ λέγωσι· «*χαῖρε ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων*». Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ

πολύ ένέπαιξαν καί παντοιοτρόπως έβασάνισαν, έξέδυσαν αύτόν τήν χλαμύδα καί ένέδυσαν αύτόν μέ τά ένδύματά του. Μετά ταύτα έθεσαν έπί τών ώμων αύτοϋ τόν σταυρόν, έπί τοϋ όποίου θά έσταύρωνον αύτόν, καί τόν ώδήγησαν είς τόν τόπον τής σταυρώσεως. Καθ' όδόν όμως, ότε εύρίσκοντο έξω τής πόλεως, ό 'Ιησοϋς έξηντλήθη έκ τοϋ βάρους τοϋ σταυροϋ καί έπεσε κατά γής. Τότε οί στρατιώται συνήντησαν ένα άνθρωπον, όνομαζόμενον Σίμωνα Κυρηναϊόν, τόν όποϊον ήνάγκασαν νά πάρη έπί τών ώμων του τόν σταυρόν μέχρι τοϋ τόπου τοϋ μαρτυρίου. "Όταν δέ έφθασαν είς τόν τόπον τής σταυρώσεως, ό όποϊος έκαλεϊτο (Έβρ.) *Πολγοθαΐς*, δηλαδή κρανίου τόπος, έδωκαν είς τόν 'Ιησοϋν νά πΐη όξος μετά χολής αναμεμιγμένον· άλλ' ό 'Ιησοϋς δέν ήθέλησε νά πΐη έξ αύτοϋ.

Τό μείγμα τοϋτο έδιδον είς τούς μέλλοντας νά σταυρωθώσι διά νά ναρκωθώσι τά μέλη αύτών καί νά μη άίσθανθώσι πολύ τούς πόνους έκ τοϋ σταυρικοϋ θανάτου.

Άφοϋ δέ τόν έσταύρωσαν έθεσαν, κατά διαταγήν τοϋ Πιλάτου, έπί τοϋ σταυροϋ καί άνωθεν τής κεφαλής αύτοϋ, έπιγραφήν, ή όποία έδήλου τήν αίτίαν τής σταυρώσεως αύτοϋ. Ήτο δέ ή έπιγραφή αύτη γραμμένη είς τρεις γλώσσας, τήν Έλληνικήν, τήν Ρωμαϊκήν καί τήν Έβραϊκήν καί έλεγεν· «*Ίησοϋς Ναζωραΐος Βασιλεύς τών Ιουδαίων*».

Έσταύρωσαν δέ κατά τήν ήμέραν εκείνην καί δύο ληστές, τόν ένα έκ δεξιών καί τόν έτερον έξ άριστερών τοϋ 'Ιησοϋ.

Μετά ταύτα οί σταυρωταί τοϋ 'Ιησοϋ διεμοίρασαν μεταξύ των τά ένδύματα αύτοϋ, άφοϋ τά έχώρισαν είς τέσσαρα μέρη, έπειδή τέσσαρες ήσαν οί έκτελεσταί τής ποινης. Τόν δέ χιτώνα αύτοϋ, ό όποϊος ήτο άρραφος καί όλος ύφαντός, άπεφάσισαν νά μη τόν σχίσωσιν, αλλά διά κλήρου νά τόν λάβη είς έξ αύτών. Τοιουτοτρόπως έξεπληρώθη μία προφητεία τοϋ Δαυΐδ, ή όποία έλεγε· «*Διεμερίσαντο τά Ιμάτιά μου έαυτοΐς καί έπί τόν Ιματισμόν μου έβαλον κλήρον*».

Πάντες δὲ οἱ ἀκολουθήσαντες καὶ παρευρεθέντες κατὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Ἰησοῦ, Φαρισαῖοι καὶ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ οἱ στρατιῶται καὶ πάντες οἱ διερχόμενοι, ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου, ἐνέπαιζόν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐβλασφήμουν αὐτόν. Αὐτὸς ὁμως ἔλεγε. «*Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι*»· δηλαδή Θεέ μου συγχώρησον αὐτούς, διότι δὲν γνωρίζουσι τί κάμνουσιν.

Ἐξηκολούθουν δὲ πολλοὶ ἐκ τοῦ ὄχλου νὰ ἐμπαίζωσιν αὐτόν καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων καὶ ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσε τὸν ἑαυτόν του δὲν δύναται νὰ σώσῃ; Ἄς σώσῃ τὸν ἑαυτόν του, ἐὰν εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄς καταβῆ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ θὰ πιστεύσωμεν εἰς αὐτόν. Εἷς δέ, ἐκ τῶν σταυρωθέντων μετ' αὐτοῦ κακούργων, ἐβλασφήμει αὐτόν καὶ ἔλεγεν· ἐὰν εἶσαι ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σῶσον τὸν ἑαυτόν σου, σῶσον καὶ ἡμᾶς. Ἄλλ' ὁ ἕτερος τῶν κακούργων ἐπέπληξεν αὐτόν καὶ εἶπε· δὲν φοβεῖσαι σὺ τὸν Θεόν, ἀφοῦ καὶ σὺ τὰ ἴδια πάσχεις μετ' αὐτοῦ; καὶ ἡμεῖς μὲν πάσχομεν δικαίως, αὐτὸς δὲ ἀδίκως, διότι οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε. Καὶ στραφείς οὗτος πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶπε· «*μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου*». Τότε στραφείς πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «*σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν Παράδεισον*».

Πλησίον τοῦ σταυροῦ ἴστατο ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς (ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου), ἡ Μαρία τοῦ Κλωπᾶ καὶ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ὅταν δὲ εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ τὸν μαθητὴν του Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐκεῖ πλησίον, εἶπε πρὸς τὴν μητέρα του· «*γύναι ἰδοὺ ὁ υἱὸς σου*». Πρὸς δὲ τὸν Ἰωάννην εἶπεν· «*ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου*». Καὶ ὁ Ἰωάννης παρέλαβεν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν οἶκόν του καὶ διέτρεφεν αὐτήν.

Ἦτο δὲ ἡ ὥρα ἕκτη τῆς Παρασκευῆς, δηλαδή καθ' ἡμᾶς ἡ δωδεκάτη μεσημβρινή. Καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας αὐτῆς μέχρι τῆς ἐνάτης ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη καὶ βαθὺ σκότος ἐγένετο εἰς ὅλην τὴν γῆν. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε· *διψῶ*. Ἀμέσως δὲ εἷς ἐκ τῶν στρατιωτῶν ἔλαβε σπόγγον καὶ τὸν ἔθεσεν ἐν-

τὸς τοῦ ὄξους, τὸ ὅποιον εἶχον ἐκεῖ ἐντὸς ἀγγείου, καὶ ἄφοῦ τὸν ἔδεσεν ἐπὶ τινος καλάμου ἐξ ὑσσώπου, ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ πῆ. Ἄφοῦ δὲ ἐδοκίμασεν ὁ Ἰησοῦς τὸ ὄξος, ἔκραξε μὲ φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπε· *Τετέλεσται*· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν του παρέδωκε τὸ πνεῦμα του εἰς τὸν Θεόν. ✕

66. Τὰ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἰησοῦ γεγονότα καὶ ἡ ταφὴ τοῦ σώματος αὐτοῦ (Περ. 20)

Μόλις ὁ Ἰησοῦς παρέδωκε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν, ἡ γῆ ἐσειέσθη, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ μνημεῖα ἠνοίχθησαν καὶ νεκροὶ ἀνέστησαν. Φόβος δὲ κατέλαβε πάντας τοὺς τηροῦντας τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον· *ἀληθῶς υἱὸς Θεοῦ ἦτο οὗτος*.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπομένη ἡμέρα ἦτο Σάββατον καὶ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, δὲν ἔπρεπε νὰ μείνωσι τὰ σώματα τῶν σταυρωθέντων ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· διότι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἀπηγορεύετο τοῦτο. Διὰ τοῦτο ἦλθον οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ παρεκάλουν αὐτόν, νὰ διατάξῃ νὰ φονευθῶσιν οἱ σταυρωθέντες καὶ νὰ ταφῶσιν.

Ὁ Πιλάτος ἐδέχθη καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοῦτο στρατιώτας. Ὅταν δὲ οὗτοι ἦλθον ἐκεῖ, τῶν μὲν δύο ληστῶν ἔθραυσαν τὰ σκέλη διὰ νὰ ἀποθάνωσιν· ὅταν ὁμοῦς ἦλθον εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶδον ὅτι αὐτὸς εἶχεν ἀποθάνει, δὲν ἔθραυσαν τὰ σκέλη αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς ἐκ τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησε διὰ τῆς λόγχης αὐτοῦ τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν πλευρὰν καὶ ἐξῆλθεν *αἷμα καὶ ὕδωρ*. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη ἡ Γραφή, ἣτις λέγει· «*ὅσιοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ*». Καὶ ἀλλοχρὸς· «*ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν*».

Τὴν ἐσπέραν τῆς Παρασκευῆς ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἐξ Ἀριμαθαίας καταγόμενος, καὶ παρεκάλει αὐτόν, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτόν νὰ λάβῃ καὶ νὰ θάψῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἦτο δὲ ὁ Ἰωσήφ εἰς ἐκ τῶν κρυφῶν ὄπαδων τοῦ Ἰησοῦ.

Ὁ Πιλᾶτος ἐπέτρεψε τοῦτο εἰς τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος δέ, ἀφοῦ ἠγόρασε σινδόνα καθαρὰν, ἦλθε καὶ κατεβίβασεν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἀλείψας δὲ τὸ σῶμα δι' ἄρωμάτων, τὰ ὅποια ἔφερον ὁ Νικόδημος, περιετύλιξεν αὐτὸ διὰ τῆς σινδόνης καὶ ἔθαψεν αὐτὸ ἐντὸς τάφου καινουργοῦς, τὸν ὅποιον ὁ Ἰωσήφ εἶχε λαξεύσει διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐντὸς πέτρας καὶ ὅπου οὐδεὶς ἄλλος εἶχε ταφῆ. Εὐρίσκετο δὲ ὁ τάφος ἐκεῖνος ἐντὸς κήπου τινός. Μετὰ ταῦτα ἐκύλισεν ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ τάφου λίθον μέγαν καὶ ἔφραξεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθε μετὰ τῶν λοιπῶν.

Μακρόθεν παρηκολούθουν τὰ γενόμενα αἱ γυναῖκες, αἱ ὅποια εἶχον ἀκολουθήσει τὸν Χριστὸν κατὰ τὴν σταύρωσιν αὐτοῦ.

Τὴν δὲ ἐπομένην ἡμέραν, τὸ Σάββατον, ἦλθον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, μετὰ τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων, πρὸς τὸν Πιλᾶτον καὶ εἶπον. Κύριε, ἐνεθυμήθημεν ὅτι ὁ λαοπλάνος ἐκεῖνος εἶπεν, ὅταν ἔζη ἀκόμη, ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐγερθῆ. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶνε νὰ διατάξης νὰ ἀσφαλισθῆ καλῶς ὁ τάφος, μήπως ἔλθωσιν ἐν καιρῷ νυκτὸς οἱ μαθηταὶ τοῦ καὶ κλέψωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ εἴπωσιν εἰς τὸν λαὸν ὅτι ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν *καὶ τότε ἡ ἐσχάτη πλάνη ἔσται χείρων τῆς πρώτης*.

Τότε εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλᾶτος· λάβετε φρουρὰν καὶ ἐξασφαλίσατε τὸν τάφον ὅπως σεῖς γνωρίζετε. Ἐκεῖνοι δέ, λαβόντες τὴν φρουρὰν, μετέβησαν εἰς τὸν τάφον καὶ ἐσφράγισαν αὐτὸν καλῶς καὶ ἄφισαν ἐκεῖ τὴν φρουρὰν διὰ νὰ φυλάτῃ αὐτόν.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

Ἡ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

67. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Περ. 21)

Τὴν ἐπομένην τοῦ Σαββάτου ἡμέραν, λίαν πρωτῆ, μόλις ἤρχιζε νὰ χαράξῃ ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, δηλαδὴ

ἡ Κυριακὴ καθ' ἡμᾶς, ἦλθον εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου (τοῦ μικροῦ) καὶ ἡ Σαλώμῃ με μύρα, διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν τάφον καὶ νὰ βανίσιωσιν αὐτὸν με τὰ μύρα, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο αἱ γυναῖκες αὐταὶ ὀνομάζονται *μυροφόροι*. Καθ' ὁδὸν συνεζήτουν καὶ ἔλεγον μεταξύ των· ποῖος θὰ μᾶς ἀποκυλίσῃ τὸν λίθον ἐκ τοῦ μνημείου. Ἀλλὰ μόλις ἔφθασαν εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον τὸν λίθον ἀποκυλισμένον καὶ ἓνα ἄγγελον καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ,

Ὁ ἄγγελος ἐκεῖνος, καταβάς ἐξ οὐρανοῦ, ἐκύλισε τὸν λίθον ἐκ τοῦ στομίου τοῦ τάφου καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη.

Οἱ δὲ φυλάσσοντες στρατιῶται ἐφοβήθησαν πάρα πολὺ καὶ ἔγιναν ὡς νεκροί· ἀπήλθον δὲ εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ ἀναγγείλωσι τὸ γεγονός.

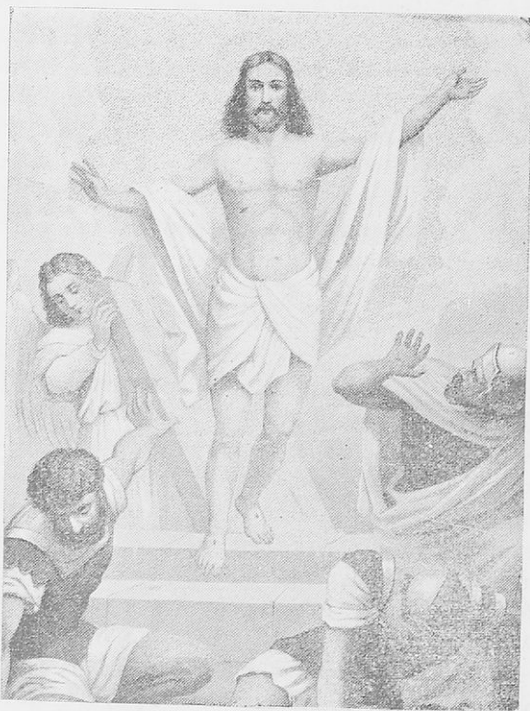
Αἱ γυναῖκες μόλις εἶδον τὸν ἄγγελον, ἐφοβήθησαν πολὺ· ἀλλ' ἐκεῖνος εἶπε πρὸς αὐτάς· μὴ φοβεῖσθε σεῖς, διότι γνωρίζω ὅτι ζητεῖτε τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον. Δὲν εἶνε ἐδῶ, *ἀνέστη*· ἔλθεται καὶ ἴδετε τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος, καὶ ταχέως πορευθῆτε καὶ ἀναγγείλατε τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητάς του. Εἶπατε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου θὰ ἴδωσιν αὐτόν.

Ἀμέσως αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι, πλήρεις φόβου καὶ χαρᾶς, ἔφυγον διὰ νὰ ἀναγγείλωσι τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθητάς του.

Ἀλλὰ καθ' ὁδὸν συνήντησεν αὐτάς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· «*χαίρετε*». Ἐκεῖναι δὲ προσεκύνησαν αὐτόν. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτάς· μὴ φοβεῖσθε, ἀλλ' ὑπάγετε καὶ ἀναγγείλατε εἰς τοὺς μαθητάς μου τὴν ἀνάστασιν μου καὶ εἶπατε εἰς αὐτοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου θὰ με ἴδωσιν. Αἱ γυναῖκες ἔσπευσαν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς μαθητάς του Ἰησοῦ, ὅσα εἶδον καὶ ἤκουσαν.

Ἐνῶ δὲ αὐταὶ ἐπορεύοντο πρὸς τοὺς μαθητάς τοῦ Ἰησοῦ, οἱ στρατιῶται, οἵτινες ἐφρούρουν τὸν τάφον αὐτοῦ, ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς τὴν ἀνάστασιν. Ἐκεῖνοι δέ, ἀφοῦ ἔκαμον συμβούλιον, ἔδωκαν χρήματα εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς κανένα τὸ

γεγονός τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ νὰ εἴπωσιν ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐλθόντες κατὰ τὴν νύκτα, ἔκλεψαν τὸ σῶμα. Ὑπεσχέθησαν δὲ εἰς αὐτοὺς ὅτι αὐτοὶ θὰ μεσιτεύσωσι παρὰ τῷ Πιλάτῳ, νὰ μὴ τιμωρηθῶσιν. Οἱ στρα-

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος

τιῶται, λαβόντες τὰ χρήματα, ἔπραξαν ὅπως εἶπον εἰς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ.

Τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία πάντοτε ἡμέραν Κυριακὴν. Τὸν δὲ χρόνον τοῦ ἑορτασμοῦ ὀρίζει ἐκάστοτε ἡ ἐκκλησία. Τελεῖται δὲ συνήθως τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν ἑαρινὴν πανσέληνον, δηλαδὴ κατὰ τὴν ἀνοιξιν· ἐκτός ἐάν τὴν ἰδίαν Κυριακὴν

συμπέση νὰ ἑορτάζουσι καὶ οἱ Ἑβραῖοι τὸ Πάσχα των, ὁπότε ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἐπομένην Κυριακὴν.

68. Ἐμφανίσεις τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ (Περ. 22)

Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν εἰς τὰς μυροφόρους γυναῖκας, ὁ Σωτὴρ ἐνεφανίσθη τὴν ἰδίαν ἡμέραν εἰς τὸν Πέτρον καὶ ἔπειτα εἰς δύο ὁπαδούς του, οἱ ὅποιοι μετέβαινον ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν κώμην Ἐμμαούς. Εἰς τούτους ἐνεφανίσθη καθ' ὁδὸν καὶ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν ὡς ὁδοιπόρος καὶ τοὺς ἠρώτησε περὶ τίνος συνεζήτουν. Ἐκεῖνοι, μὴ ἀναγνωρίσαντες αὐτόν, εἶπον· «Σὺ μόνος κατοικεῖς εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ δὲν ἔμαθες ὅσα ἐγένοντο»; Διηγήθησαν δὲ εἰς αὐτόν τὰ περὶ τῆς Ἀναστάσεως. Αὐτὸς δὲ ἀνέπτυξεν εἰς αὐτοὺς τὰς Γραφὰς καὶ τοὺς ἀπέδειξεν ὅτι πάντα ταῦτα εἶχον προεῖπει οἱ προφῆται καὶ ὅτι τοιουτοτρόπως ἔπρεπε νὰ συμβῶσι τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν κώμην, αὐτὸς μὲν προσεποιήθη ὅτι ἤθελε νὰ συνεχίσῃ τὴν πορείαν του, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐκάλεσαν αὐτόν νὰ γευματίσωσι μαζί. Ὅταν ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ Ἰησοῦς, λαβὼν τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Τότε αὐτοὶ ἐνόησαν ὅτι ἦτο ὁ Ἰησοῦς καὶ χαίροντες ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ διηγήθησαν τὸ συμβῆν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

Περὶ τὴν ἑσπέραν δὲ τῆς ἰδίας ἡμέρας, ἐν ᾧ οἱ μαθηταὶ του ἦσαν συνηθροισμένοι εἰς τινὰ οἰκίαν καὶ εἶχον τὰς θύρας καλῶς κλεισμένας, ἕνεκα τοῦ φόβου των ἐκ τῶν Ἰουδαίων, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· «*Εἰρήνη ὑμῖν*». Καὶ ἅμα εἶπε τοῦτο, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖράς του καὶ τὴν πλευράν του καὶ πάλιν εἶπεν· «*Εἰρήνη ὑμῖν*. Καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἐγὼ στέλλω σᾶς πρὸς αὐτόν». Καὶ ἐφύσησε πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπε· «*Δάβετε Πνεῦμα Ἅγιον*. Ἐὰν συγχωρήσετε τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς θὰ συγχωρηθῶσιν αὐταὶ καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, ἐὰν δὲ δὲν συγχωρήσετε αὐτάς ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν θὰ συγχωρηθῶσιν οὐδὲ ἐν τῷ οὐρανῷ».

Ἄλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν δὲν ἦτο ἐκεῖ ὁ Θωμᾶς, εἰς ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων. Ὅταν δὲ ἦλθεν, εἶπον εἰς αὐτόν οἱ ἄλλοι μαθηταί. «*Εὐδόμεν ἰὸν Κύριον*»· ἐκεῖνος δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς. Ἐὰν δὲν ἴδω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸν ὀπίσθιον τῶν ἥλων καὶ ἐὰν δὲν θέσω τὸν δάκτυλόν μου εἰς

αὐτὰς καὶ ἐὰν δὲν θέσω τὴν χεῖρα μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, δὲν θὰ πιστεύσω.

Καὶ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἀπ' ἐκείνης, ἐνῶ ἦσαν πάλιν συνηγμένοι ἅπαντες οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τοῦ Θωμᾶ, ἐνεφανίσθη πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς αὐτοὺς καὶ εἶπεν· «*Εἰρήνη*

Ἡ ἐμφάνις τοῦ Σωτήρος μετὰ τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ, εἰς τοὺς μαθητὰς του καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ ἀναγνώρισις αὐτοῦ

ὑμῖν». Στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Θωμᾶν εἶπε· «φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνεσαι ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός». Τότε ὁ Θωμᾶς ἀπεκρίθη καὶ εἶπε· «σὺ εἶσαι ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε· «Διότι εἶδες ἐπίστευσας, Θωμᾶ ; μακάριοι ὁμως οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες».

Ἐκτὸς τῶν ἐμφανίσεων τούτων, ὁ Ἰησοῦς ἔκαμνε καὶ πολλὰς ἄλλας ἐμφανίσεις εἰς τοὺς ἀποστόλους καὶ μαθητάς του ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, μέχρι τῆς ἀναλήψεώς του. Κατὰ τὰς ἐμφανίσεις του αὐτάς, ὁ Σωτὴρ ἔδιδε διάφορους συμβουλὰς καὶ παραγγελίας πρὸς τοὺς ἀποστόλους του περὶ τοῦ ἔργου των.

Μία ἐκ τῶν παραγγελιῶν τούτων εἶνε καὶ ἡ ἀκόλουθος, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὅταν ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν των εἰς Γαλιλαίαν. Τότε εἶπε πρὸς αὐτοὺς. «Πορευθέντες μαθητεύσατε (διδάξατε) πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ τηρῶσι πάντα ὅσα παρήγγειλα εἰς σᾶς· καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς προστατεύω μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος», δηλαδὴ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ κόσμου.

Τοιοιτοτρόπως βλέπομεν ὅτι ὁ Χριστός, κατὰ τὰς ἐμφανίσεις του εἰς τοὺς μαθητάς του, μετὰ τὴν ἀνάστασίν του, συνέστησε δύο μυστήρια τῆς ἐκκλησίας, τὸ *μυστήριον τοῦ βαπτίσματος* καὶ τὸ *τῆς ἐξομολογήσεως*.

Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἑορτάζει τὴν μνήμην τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ τὴν ἐπομένην Κυριακὴν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα καὶ ὀνομάζει αὐτὴν *Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ*.

69. Ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Περ. 23)

Μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ τῆς Ἀναστάσεως, πάλιν ἐνεφανίσθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς συνηγμένους μαθητάς αὐτοῦ καὶ ἐξήγησεν εἰς αὐτοὺς ἐκ τῶν Γραφῶν, δηλαδὴ τῆς Παλ. Διαθήκης, πάντα τὰ γενόμενα. Τοιοιτοτρόπως ἐφώτισε τὸν νοῦν αὐτῶν, ὥστε νὰ ἐννοήσωσι τὰς Γραφάς. Μετὰ ταῦτα παρέλαβεν αὐτοὺς καὶ ὠδήγησε μέχρι τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, πλησίον τῆς Βηθανίας, καὶ ἔδωκε τὰς τελευταίας του παραγγελίας πρὸς αὐτοὺς. Εἶπε πρὸς αὐτοὺς νὰ κηρῦξωσι μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀφοῦ ἀρχίσωσιν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ. Νὰ μείνωσι δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ ἀναμείνωσι τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὅποιον θὰ φωτίσῃ καὶ ἐνισχύσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἀποστολικὸν αὐτῶν ἔργον. Ἀφοῦ δὲ εἶπεν αὐτά, ὕψωσε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἠλόγησεν αὐτοὺς ἄμεσως δὲ ἤρχισεν *ὕψόμενος πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνελήφθη*.

Οἱ Ἀπόστολοι, ἰδόντες τοῦτο, ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν αὐτόν· ἐκπληκτοὶ δὲ παρετήρουν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐθαύμαζον. Τότε δύο ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, ἐμφανισθέντες εἰς

αὐτούς, εἶπον ἄνδρες Γαλιλαῖοι, διατί ἴστασθε ἐκπληκτοὶ παρατηροῦντες πρὸς τὸν οὐρανόν; Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος ἀνελήφθη τώρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, αὐτὸς θὰ ἔλθῃ πάλιν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Τότε οἱ μαθηταὶ πλήρεις χαρᾶς ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς Ἱερουσαλήμ, ὅπου ἔμενον ὑμνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

Ἡ ἐκκλησία ἡμῶν ἐορτάζει τὴν ἀνάμνησιν τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτήρος τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ Πάσχα· συμπίπτει δὲ ἡ ἐορτὴ αὕτη πάντοτε ἡμέραν Πέμπτην τῆς ἐβδομάδος.

ΤΜΗΜΑ Γ΄

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΥΜΝΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(ΠΕΡ. 1). Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου
Λουκᾶ Κεφ. Α΄ στ. 26-38

26) Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἣ ὄνομα Ναζαρέτ.

27) Πρὸς Παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυΐδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς Παρθένου Μαριάμ.

28) Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε· χαίρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν.

29) Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.

30) Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ.

31) Καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

32) Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

33) Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.

34) Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον· πῶς ἔσται τοῦτο ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;

35) Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.

36) Καὶ ἰδοὺ Ἑλισάβετ ἡ συγγενὴς σου καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ.

37) Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσῃ παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα.

38) Εἶπε δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμα σου· καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

Το ἀπολυτίκιον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου (25 Μαρτίου)

Σήμερον τῆς Σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον
καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἡ φανέρωσις,
Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται
καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται.
Διὸ καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν.
Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

(ΠΕΡ. 2) Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ

Λουκᾶ Β' 1-20

1) Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

2) Αὕτη ἡ ἀπογραφή πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου.

3) Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

4) Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρέτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυῖδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶνε αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυῖδ,

5) ἀπογράψασθαι σὺν Μαριάμ τῇ μεμνηστευμένη αὐτῷ γυναικί, οὕση ἐγκύω.

6) Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ εἶνε αὐτοὺς ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτὴν.

7) Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8) Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ, ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.

9) Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν.

10) Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ.

11) Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ, ὃς ἔστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυῖδ.

12) Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν φάτνῃ.

13) Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ, αἰνοῦντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων·

14) Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

15) Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες, εἶπον πρὸς ἀλλήλους· διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.

16) Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τὴν τε Μαριάμ καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.

17) Ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.

18) Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτοῦς.

19) Ἡ δὲ Μαριάμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

20) Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτοῦς.

Τὸ Κοντάκιον τῶν Χριστουγέννων

(25 Δεκεμβρίου)

Ἡ Παρθένος σήμερον τὸ ὑπερούσιον τίκει
καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει.

Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξολογοῦσι·

μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι·

δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον,

ὁ πρὸ αἰώνων Θεός.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων

Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως·

ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες

ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο. Σὲ προσκυνεῖν,

τὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης,

καὶ Σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους ἀνατολήν,

Κύριε, δόξα Σοι.

(ΠΕΡ. 3) Ἡ Προσκύνησις τῶν Μάγων

Ματθ. Β' 1—12

1) Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέρῃς Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα.

2) Λέγοντες· ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· εἶδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.

3) Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐτροράχθη καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ.

4) Καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.

5) Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπτε διὰ τοῦ προφήτου.

6) «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ».

7) Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσε παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος.

8) Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπε· πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου, ἐπὰν δὲ εὔρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως καγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ.

9) Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτούς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω, οὗ ἦν τὸ παιδίον.

10) Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

11) Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκον αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν.

12) Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

(ΠΕΡ. 4) Ἡ φυγή τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ παιδίου εἰς Αἴγυπτον καὶ ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων τῆς Βηθλεέμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου

Ματθ. Β' 13—23

13) Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων·

Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοί· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπολέσαι αὐτό.

14) Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον.

15) Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· «ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου».

16) Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνείλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεέμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων.

17) Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος·

18) «Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμός πολὺς· Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν».

19) Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ λέγων·

20) Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.

21) Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

22) Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ

ἀπελθεῖν· χρηματισθεῖς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας.

23) Καὶ ἔλθων κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

(ΠΕΡ. 5) Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐρμηνεύει τὰς
γραφὰς ἐν τῷ Ναῶ τοῦ Σολομῶντος
ἐνώπιον τῶν διδασκάλων

Λουκ. Β' 40-52

40) Τὸ δὲ παιδίον ἠύξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

41) Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.

42) Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς,

43) Καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

44) Νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας ὀδὸν καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς.

45) Καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ζητοῦντες αὐτόν.

46) Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας τρεῖς εὔρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς.

47) Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.

48) Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ γὰρ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμεν σε.

49) Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ἤδαιτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με;

50) Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.

51) Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ, καὶ

ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

52) Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

Η ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΔΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΒΙΟΝ
ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

(ΠΕΡ. 6) Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου.
Βίος καὶ κήρυγμα αὐτοῦ.

Matth. Γ' 1—12

1) Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας·

2) Καὶ λέγων· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

3) Οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· «φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ».

4) Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον.

5) Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου.

6) Καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν.

7) Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

8) Ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας.

9) Καὶ μὴ δόξετε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, πατέρα ἔχομεν

τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.

10) Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

11) Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμι ἰκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί.

12) Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ, εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

(ΠΕΡ. 7) Ἡ βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου

Ματθ. Γ'. 13—17

13) Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ.

14) Ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με·

15) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην· τότε ἀφήσιν αὐτόν.

16) Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεώχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν.

17) Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐνῶ εὐδόκησα.

Τὸ Κοντάκιον τῶν Θεοφανείων

(6 Ἰανουαρίου)

Ἐπεφάνης σήμερον τῇ οἰκουμένη
καὶ τὸ φῶς Σου, Κύριε,
ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς,
ἐν ἐπιγνώσει ὕμνουντας Σε·
ἦλθες ἐφάνης
τὸ φῶς τὸ ἀπρόσιτον.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῶν Θεοφανείων

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου Σου, Κύριε,
ἢ τῆς Τριάδος ἐφανερῶθη προσκύνησις·
τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἢ φωνὴ προσεμαρτύρει Σοι,
ἀγαπητόν Σε υἱὸν ὀνομάζουσα·
καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἴδει περιστερᾶς
ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές.
Ὁ ἐπιφανής, Χριστέ ὁ Θεός,
καὶ τὸν κόσμον φωτίσας, δόξα Σοι.

(ΠΕΡ. 8) Ἡ ἐκλογή τῶν δώδεκα ἀποστόλων
ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ

Λουκ. 5'. 12—19

12) Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς
τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προ-
σευχῇ τοῦ Θεοῦ.

13) Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησε τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ, ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ
ἀποστόλους ὠνόμασε.

14) Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ
Βαρθολομαῖον.

15) Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου
καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενόν Ζηλωτὴν.

16) Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης.

17) Καὶ καταβάς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν.

18) Καὶ οἱ ὀχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἐθεραπεύοντο·

19) Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτηε ἄπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἴατο πάντας.

(ΠΕΡ. 9) Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος

Ματθ. ΙΖ'. 1—9 (Μάρκ. Θ'. 2—13,

Λουκ. Θ'. 28—36)

1) Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.

2) Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.

3) Καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἡλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες.

4) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς· σοὶ μίαν καὶ Μωσεῖ μίαν καὶ μίαν Ἡλίᾳ.

5) Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε.

6) Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

7) Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε.

8) Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9) Καὶ Καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ εἶπητε τὸ ὄραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆῃ.

Ἀπολυτίκιον τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος

(6 Αὐγούστου)

Μεταμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστέ ὁ Θεός,
δείξας τοῖς μαθηταῖς Σου τὴν δόξαν Σου
καθὼς ἠδύναντο·
λάμπρον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς
τὸ φῶς Σου τὸ ἀίτιον.
Πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου
φωτοδότα, δόξα Σοι.

(ΠΕΡ. 10). Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ
Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

Ματθ. Κεφ. ΚΑ' 1—11

1) Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγή πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς λέγων αὐτοῖς·

2) Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι.

3) Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἶπη τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρεῖαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστέλλει αὐτούς.

4) Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῆῃ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος·

5) «Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι πραῦς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου».

6) Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

7) Ἦγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν.

8) Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώννουν ἐν τῇ ὁδῷ.

9) Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· «ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυΐδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις».

10) Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· τίς ἐστὶν οὗτος;

11) Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

Τὸ Κοντάκιον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων

Τῷ Θρόνῳ ἐν οὐρανῷ
τῷ πάλῳ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἐποχούμενος, Χριστέ ὁ Θεός,
τῶν Ἀγγέλων τὴν αἴνεσιν
καὶ τῶν παιδῶν ἀνύμνησιν
προσεδέξω βοῶντων Σοι·
Εὐλογημένος εἶ ὁ ἐρχόμενος
τὸν Ἀδὰμ ἀνακαλέσασθαι.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων

Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν
πρὸ τοῦ Σοῦ πάθους πιστούμενος,
ἐκ νεκρῶν ἤγειρας
τὸν Λάζαρον, Χριστέ ὁ Θεός·
ὅθεν καὶ ἡμεῖς ὡς οἱ παῖδες
τὰ τῆς νίκης σύμβολα φέροντες,

Σοὶ τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν.
Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις.
Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
ἐν ὀνόματι Κυρίου.

(ΠΕΡ. 11) Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς
ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς

Ἰάνν. Β'. 13—22 (Ματθ. ΚΑ'. 12—17
Μάρκ. ΙΑ' 15—18, Λουκ. ΙΘ'. 45—46)

13) Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων καὶ ἀνέβη
εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.

14) Καὶ εὔρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ
πρόβατα καὶ περιστεράς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημέ-
ρους.

15) Καὶ ποιήσας φραγγέλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέ-
βαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ
τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέ-
τρεψε.

16) Καὶ τοῖς τὰς περιστεράς πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε
ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου
οἶκον ἐμπορίου.

17) Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμέ-
νον ἐστίν, «ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεται με».

18) Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον· αὐτῷ· τί
σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι ταῦτα ποιεῖς;

19) Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν
ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

20) Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτε-
σιν ὠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς
αὐτόν;

21) Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος
αὐτοῦ.

22) Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ
τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

(ΠΕΡ. 12) Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του δια-
φεύγει πολιτικὴν παγίδα τῶν Φαρισαίων
περὶ πληρωμῆς φόρων

Ματθ. ΚΒ' 15—22 (Μάρκ. ΙΒ' 13—17, Λουκ. Κ' 20—20)

15) Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον,
ὅπως αὐτὸν παγιδέωσιν ἐν λόγῳ.

16) Καὶ ἀπαστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν, με-
τὰ τῶν Ἑρωδιανῶν λέγοντες· διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι
ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις,
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσω-
πον ἀνθρώπου.

17) Εἶπέ οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον
Καίσαρι ἢ οὐ;

18) Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπε· τί μέ
πειράζεται ὑποκριταί;

19) Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου, οἱ δὲ προ-
σῆνεγκαν αὐτῷ δηνάριον.

20) Καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνας ἢ εἰκῶν αὕτη καὶ ἡ ἐπι-
γραφή;

21) Λέγουσιν αὐτῷ· Καίσαρος· τότε λέγει αὐτοῖς· ἀπό-
δοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ.

22) Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν
ἀπῆλθον.

(ΠΕΡ. 13) Ὁ ὄβολος τῆς χήρας.

Μάρκ. ΙΒ' 41—44 (Λουκ. ΚΑ'. 1—4)

41) Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλα-
κίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυ-
λάκιον.

42) Καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· καὶ ἐλθοῦσα
μία χήρα πτωχὴ ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶ κοδράντης.

43) Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν
αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἢ πτωχὴ αὕτη πλεῖον
πάντων βέβληκε τῶν βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

44) Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβα-
λεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

(ΠΕΡ. 14) **Τὸ ἀνώτατον Συμβούλιον τῶν ἀρχιερέων
καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἡ προδοσία τοῦ
Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου**

*Ματθ. ΚΣ'. 1—16 (Μαρκ. ΙΔ', 1—11. Λουκ. ΚΒ'. 1—6
Ἰωάν. ΙΓ'. 2)*

1) Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λό-
γους τούτους εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

2) Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι.

3) Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως,
τοῦ λεγομένου Καϊάφα.

4) Καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρατήσωσι
δόλω, καὶ ἀποκτείνωσιν.

5) Ἔλεγον δὲ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένη-
ται ἐν τῷ λαῷ.

6) Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σί-
μωνος τοῦ λεπροῦ.

7) Προσηλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα
βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακει-
μένου.

8) Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγον-
τες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;

9) Ἡδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ
καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς.

10) Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τί κόπους παρέ-
χεται τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ.

11) Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἐαυτῶν,
ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

12) Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώμα-
τός μου, πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν.

13) Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

14) Τότε πορευθεὶς εἰς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς εἶπε·

15) Τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια.

16) Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτόν παραδῷ.

(ΠΕΡ. 15) **Ἦ Ἰησοῦς ἐπιθυμεῖ νὰ φάγῃ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν του**

Λουκ. ΚΒ'. 7—16

7) Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ἧ ἔδει θύεσθαι τὸ Πάσχα.

8) Καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπὼν· πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγωμεν.

9) Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμεν;

10) Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται.

11) Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότη τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος, ποῦ ἐστὶ τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;

12) Κάκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνώγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε,

13) Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἶρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

14) Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ.

15) Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν·

16) Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου πληρωθῆ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του

Ἰωάνν. ΙΓ'. 3-19

3) Εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξήλθε καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει.

4) Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δεῖπνου καὶ τίθησι τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν·

5) Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος.

6) Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς πόδας·

7) Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώση δὲ μετὰ ταῦτα.

8) Λέγει αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νίψης τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα· ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐάν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.

9) Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν.

10) Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐ χρεῖαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστι καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες.

11) Ἦδει γὰρ τὸν παραδίδοντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν· οὐχὶ πάντες καθαροὶ ἐστε.

12) Ὅτε οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν·

13) Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ.

14) Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας.

15) Ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.

16) Ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος μείζων

τοῦ Κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν.

17) Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά.

18) Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὖς ἐξελεξάμην· ἄλλ' ἵνα ἡ γραφή πληρωθῇ, «ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπήρην ἐπ' ἐμέ τὴν πτέρναν αὐτοῦ».

19) Ἄπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι.

Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος

Ματθ. ΚΖ' 26—29 (Μάρκ. ΙΔ' 22—23, Λουκ. ΚΒ' 15—20)

26) Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ εἶπε· λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου.

27) Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες.

28) Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

29) Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πῶ ἄπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς μου.

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει κατὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον τὴν προδοσίαν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰούδα

*Ἰωάν. ΙΓ'. 20—30 (Ματθ. ΚΣΤ'. 20—25. Μάρκ. ΙΑ' 17—21
Λουκ. ΚΒ'. 21—24).*

20) Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἐὰν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

21) Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.

22) Ἐβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει.

23) Ἦν δὲ ἀνακειμένος εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς.

24) Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι, τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει.

25) Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστίν;

26) Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνός ἐστιν ὃς ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω· καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτη.

27) Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσηλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὃ ποιεῖς, ποίησον τάχιον.

28) Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ·

29) Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀγόρασον ὧν χρεῖαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῶ.

30) Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν ἦν δὲ νύξ.

Κάθισμα τῆς Μεγάλης Πέμπτης

“Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ
ἐν τῷ νιπτῆρι τοῦ δείπνου ἐφωτίζοντο,
τότε Ἰούδας ὁ δυσσεβῆς
φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο,
καὶ ἀνόμοις κριταῖς
Σέ τὸν δίκαιον Κριτὴν παραδίδωσι.
Βλέπε χρημάτων, ἐραστά,
τὸν διὰ ταῦτα ἀγχόνην χρησάμενον·
φευγε ἀκόρεστον ψυχὴν,
τὴν Διδασκάλῳ τοιαῦτα τολμήσασαν.
Ὅ περὶ πάντας ἀγαθός,
Κύριε, δόξα Σοι.

(ΠΕΡ. 16) Προσευχὴ καὶ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχιερέων.

α') Προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ

Ματθ. Κς'. 36—46

36) Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τῆς μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀπελθῶν προσεύξωμαι ἐκεῖ.

37) Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.

38) Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· περίλυπός ἐστι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.

39) Καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ μου, εἰ δυνατὸν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο. Πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.

40) Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὕρισκε αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ;

41) Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

42) Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἂν μὴ αὐτὸ πῖω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου.

43) Καὶ ἐλθὼν εὕρισκε αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι.

44) Καὶ ἀφείς αὐτούς, ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.

45) Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε! Ἴδου ἤγ-

γικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν.

46) Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με.

**β') Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ
ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχιερέων**

*Ματθ. ΚΣΤ'. 47—56 (Μάρκ. ΙΑ'. 43—46 Λουκ. ΚΒ'. 47—53
Ἰωάνν. ΙΗ'. 1—13*

47) Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.

48) Ὁ δὲ παραδιδούς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτὸς ἐστὶ κρατήσατε αὐτόν.

49) Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε· χαίρε ραββί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

50) Ὁ δὲ Ἰησοὺς εἶπεν αὐτῷ· ἔταίρε, ἐφ' ᾧ πάρει τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν.

51) Καὶ Ἰδοῦ, εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ· καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον.

52) Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοὺς· ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται.

53) Ἡ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων;

54) Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι;

55) Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοὺς τοῖς ὄχλοις· ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με.

56) Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γρα-

φαί τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

(ΠΕΡ. 17) α') Ὁ Ἰησοῦς ὁδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ
ἀρχιερέως Ἄννα

Ἰωάν. ΙΗ'. 12—24

12) Ἡ οὖν σπειρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν.

13) Καὶ ἀπήγαγον αὐτόν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκεῖνου.

14) Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρεי ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

15) Ἦκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, ὁ δὲ μαθητής ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισηλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἀρχιερέως.

16) Ὁ δὲ Πέτρος εἰστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητής ὁ ἄλλος, ὃς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον.

17) Λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί.

18) Εἰστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακίαν πεποιηκότες, ὅτι ψυχὸς ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἐστῶς καὶ θερμαίνόμενος.

19) Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.

20) Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.

21) Τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἶδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.

22) Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρε-

στηκώς ἔδωκε ράπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπὼν· οὕτως ἀποκρίνει τῷ ἀρχιερεῖ;

23) Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί μὲ δέρεις;

24) Ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καΐ-
άφαν τὸν ἀρχιερέα.

**β') Ὁ Ἰησοῦς ὁδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως
Καΐάφα καὶ καταδικάζεται εἰς θάνατον**

*Ματθ. ΚΣΤ'. 57—68 (Μάρκ. ΙΔ'. 53—68 (Λουκ. ΚΒ'. 63—71
Ἰωάν. ΙΗ'. 12—24)*

57) Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καΐάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν.

58) Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος.

59) Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτησαν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν.

60) Καὶ οὐχ εὔρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ' εὔρον· ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον.

61) Οὗτος ἔφη, δύναμαι καταλύσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν.

62) Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνη; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

63) Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64) Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ἡμῖν, ἀπ' ἄρτι ὤψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65) Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων,

ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ.

66) Τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστί.

67) Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐρράπισαν λέγοντες·

68) Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παῖσας σε;

γ') Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου

*Ματθ. ΚΣΤ'. 69—75 (Μαρκ. ΙΔ' 66—72, Λουκ. ΚΒ'. 62—64.
Ἰωάν. ΙΗ'. 25—27)*

69) Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.

70) Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν αὐτῶν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα τί λέγεις.

71) Ἐξελεθόντα δὲ αὐτόν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτόν ἄλλη καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐκεῖ καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

72) Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὄρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.

73) Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ, καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δηλόν σε ποιεῖ.

74) Τότε ἤρξατο καταναθεματίζεῖν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε.

75) Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

ΠΕΡ. 18) α') **Μεταμέλεια και άπαγχονισμός του
Ίούδα δια την προδοσίαν**

Ματθ. ΚΖ', 1—10

1) Πρωτας δε γενομένης συμβούλιον έλαβον πάντες οι άρχιερείς και οι πρεσβύτεροι του λαου κατά του Ίησου ώστε θανατώσαι αυτόν.

2) Καί δήσαντες αυτόν άπήγαγον και παρέδωκαν αυτόν Ποντίω Πιλάτω τῷ ήγεμόνι.

3) Τότε ιδών Ίούδας ο παραδιδους αυτόν ότι κατεκρίθη, μεταμεληθείς άπέστρεψε τὰ τριάκοντα άργύρια τοις άρχιερευσι και τοις πρεσβυτέροις λέγων·

4) "Ημαρτον παραδους αίμα άθῶν, οι δε ειπον· τί προς ήμας; συ ὄψει.

5) Καί ρίψας τὰ άργύρια έν τῷ ναῷ άνεχώρησε, και άπελθών άπήγξατο.

6) Οι δε άρχιερείς λαβόντες τὰ άργύρια ειπον· ουκ έξεστι βαλειν αυτά εις τον κορβανάν, επει τιμή αίματός έστι.

7) Συμβούλιον δε λαβόντες, ήγόρασαν έξ αυτόν τον άγρον του κεραμέως εις ταφήν τοις ξένοις.

8) Διο έκλήθη ο άγρος εκείνος άγρος αίματος έως της σήμερον.

9) Τότε έπληρώθη το ρήθεν δια Ίερεμίου του προφήτου λέγοντος· «και έλαβον τὰ τριάκοντα άργύρια, την τιμήν του τετιμημένου ον έτιμήσαντο από υιδών Ίσραήλ.

10) Καί έδωκαν αυτά εις τον άγρον του κεραμέως, καθά συνέταξέ μοι Κύριος».

β') Ο Ίησοῦς ένώπιον του Πιλάτου

Ματθ. ΚΖ' 11—26 (Μαρκ. ΙΖ' 1—15, Λουκ. ΚΓ' 1—25

Ίωάν. ΙΗ' 28—40)

11) Ο δε Ίησοῦς έστη έμπροσθεν του ήγεμόνος· και έπηρώτησεν αυτόν ο ήγεμών λέγων· συ ει ο βασιλεύς των Ίουδαίων; ο δε Ίησοῦς έφη αυτόῳ· συ λέγεις.

12) Καί ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο.

13) Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι ;

14) Καί οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

15) Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἓνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ᾔθελον.

16) Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν.

17) Συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν ; Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν ;

18) Ἦδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν.

19) Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν.

20) Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.

21) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν ; οἱ δὲ εἶπον Βαραββᾶν.

22) Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν ; λέγουσιν αὐτῷ πάντες· σταυρωθήτω.

23) Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν ; οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω.

24) Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῶος εἰμὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὕψεσθε.

25) Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

26) Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῆ.

(ΠΕΡ. 19) α') Ἡ σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ

*Ματθ. ΚΖ'. 27—38 (Μάρκ. ΙΕ'. 16—36, Λουκ. ΚΓ'. 29—43
Ἰωάν. ΙΘ'. 1—24)*

27) Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὄλην τὴν σπεῖραν.

28) Καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην-

29) Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

30) Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

31) Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.

32) Ἐξερχόμενοι δὲ εὔρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

33) Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὃ ἐστὶ λεγόμενος κρανίου τόπος.

34) Ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν.

35) Σταυρῶσαντες δὲ αὐτὸν διμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον.

36) Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ.

37) Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς Κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

38) Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησται, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.

β') Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐμπαίζεται ἀλλ' αὐτὸς
συγχωρεῖ τοὺς σταυρωτάς του καὶ τὸν
μετανοήσαντα ληστήν

Λουκ. ΚΓ'. 35—43

34) Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι· διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλῆρον.

35) Καὶ εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν, ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς λέγοντες· ἄλλους ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός.

36) Ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ ὄξος προσφέροντες αὐτῷ καὶ λέγοντες·

37) Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν.

38) Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικῆς, Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

39) Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμη αὐτὸν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.

40) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ λέγων· οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;

41) Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε.

42) Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

43) Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ.

γ') Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἐμπιστεύεται
τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς τὸν μαθητὴν του
Ἰωάννην.

Ἰωάν. ΙΘ'. 25—30

25) Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ

ἀδελφή τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρία ἢ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἢ Μαγδαληνή.

26) Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ αὐτοῦ· γύναι, ἴδε ὁ υἱὸς σου.

27) Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου· καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια.

28) Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεστοι, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ.

29) Σκευὸς οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι.

30) Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπε· τετέλεστοι· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

(ΠΕΝ. 20) α') Τὰ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἰησοῦ
γεγονότα τῆς ἡμέρας τῆς Σταυρώσεως

Ματθ. ΚΖ' 45—56 (Μάρκ. ΙΕ'. 33—41, Λουκ. ΚΓ'. 44—49)

45) Ἀπὸ δὲ τῆς ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.

46) Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλη λέγων· «ἤλί, ἤλί, λαμὰ σαβαχθανί;» τοῦτ' ἐστι, Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες;

47) Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστῶτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἥλιαν φωνεῖ οὗτος.

48) Καὶ εὐθέως δραμῶν εἰς ἕξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν.

49) Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἥλιος σώσων αὐτόν.

50) Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

51) Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν.

52) Καὶ τὰ μνημεῖα ἀνέψχθησαν καὶ πολλὰ σώματα κεκοιμημένων ἀγίων ἠγέρθη.

53) Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσηλθον εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.

54) Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες· ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος.

55) Ὁσαν δὲ ἐκεῖ καὶ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ.

56) Ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωση μήτηρ καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

β'.) Ὁ Ἰησοῦς νεκρὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ λογχίζεται εἰς τὴν πλευρὰν

Ἰωάν. ΙΘ'. 31—37

31) Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν.

22) Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ.

33) Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη.

34) Ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

35) Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κάκεινος οἶδεν ὅτι ἀληθὴ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύσητε.

36) Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, «ὅσπου οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ».

(37 Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· «ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν».

γ') Ἡ ταφή τοῦ Ἰησοῦ

Ἰωάν. ΙΘ'. 38—42 (Ματθ. ΚΖ', 57—61, Μαρκ. ΙΕ'. 42,—47
Λουκ. ΚΓ'. 50—55)

38) Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὦν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος· ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

39) Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν.

40) Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ἐν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν.

41) Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη.

42) Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ
ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν
τὸ ἄχραντό Σου σῶμα,
σινδόνη καθαρᾶ
εἰλήσας καὶ ἀρώμασιν
ἐν μνήματι καινῷ
κηδεύσας ἀπέθετο.

δ') Ἡ σφράγις τοῦ τάφου τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τῶν
ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων

Ματθ. ΚΖ'. 62—66

62) Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον λέγοντες·

63) Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγειρόμαι.

64) Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης.

65) Ἔφη αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· ἔχετε κουστωδῖαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε.

66) Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφάλισαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

(ΠΕΡ. 21) Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ματθ. ΚΗ'. 1—20 (Μάρκ. ΙΣΤ'. 1—8, Λουκ. ΚΔ'. 1—12, Ἰωάν. Ε'. 1—18).

1) Ὅψε δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον.

2) Καὶ ἰδοὺ σεισμός ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ.

3) Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν.

4) Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί.

5) Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναῖξί· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε.

6) Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπε· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος.

7) Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε· ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν.

8) Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

9) Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοῦ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε· αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ.

10) Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγεῖλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κάκεῖ με ὄψονται.

11) Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοῦ τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.

12) Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβουλίον τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις λέγοντες.

13) Εἶπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἐκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων.

14) Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν.

15) Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν, καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

16) Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς.

17) Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ, οἱ δὲ ἐδίστασαν.

18) Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

19) Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

20) Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοῦ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Ἀναστάσεως

Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα
ἐκ τοῦ ἀγγέλου μαθοῦσαι αἱ τοῦ Κυρίου μαθήτριά
καὶ τὴν προγονικὴν ἀπόφασιν ἀπορρίψασαι
τοῖς Ἀποστόλοις καχόμεναι ἔλεγον·
ἐσκύλευται ὁ θάνατος ἠγέρθη ὁ Χριστὸς ὁ Θεὸς
δωρούμενος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Ὁ Ὕμνος τῆς Ἀναστάσεως

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν
θανάτῳ θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος.

(ΠΕΡ. 22) Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθητάς
του μετὰ τὴν Ἀνάστασιν

Ἰωάν. Β'. 19—31 (Μάρκ. ΙΓ'. 9—18)

19) Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.

20) Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ· ἐχάρησαν δὲ οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.

21) Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς.

22) Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον·

23) Ἄν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

24) Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.

25) Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ· ἐωράκαμεν

τὸν Κύριον· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῦ· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευράν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

26) Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτῶ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν.

27) Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

28) Καὶ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

29) Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

30) Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

31) Ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ

Ἐσφραγισμένου τοῦ μηνήματος
ἢ ζωῆ ἐκ τάφου ἀνέτειλας, Χριστέ ὁ Θεός·
καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων,
τοῖς μαθηταῖς ἐπέστης ἢ πάντων ἀνάστασις.
Πνεῦμα εὐθὲς δι' αὐτῶν ἐγκαινίζων ἡμῖν,
κατὰ τὸ μέγα Σου ἔλεος.

(ΠΕΡ. 23) Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Λουκ. ΚΔ'. 36—53 (Μαρκ. ΙΣ'. 19—20,

Πράξ ἀποστόλων Α'. 1—12)

36) Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν.

37) Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν.

38) καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουνσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ;

39) Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.

40) Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

41) Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε ;

42) Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου.

43) Καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν,

44) Εἶπε δὲ αὐτοῖς, οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὧν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.

45) Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς.

46) Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτω γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστήναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ.

47) Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

48) Ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων.

49) Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50) Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἠλόγησεν αὐτούς.

51) Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν.

52) Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης.

53) Καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν. Ἀμήν.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς Ἀναλήψεως

Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ,
Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν,
Χαροποιήσας τοὺς μαθητὰς
τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος
βεβαιωθέντων αὐτῶν
διὰ τῆς εὐλογίας
ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ,
ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Εισαγωγή εις τὴν Κ. Διαθήκην

	Σελίς
1 Περί τῆς Ἀγίας Γραφῆς	3
2 Περί τῆς λέξεως Διαθήκη	3
3 Περί τῆς Κ. Διαθήκης	4
4 Διαίρεσις τοῦ βιβλίου	5
5 Θερησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῶν λαῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	5
6 Περί Φαρισαίων, Σαδδουκαίων καὶ Ἑσσηαίων	7

ΤΜΗΜΑ Β΄

Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Κ. Διαθήκης

ΜΕΡΟΣ Α΄

7 Ὁ Ζαχαρίας καὶ ἡ Ἐλισάβετ	11
8 Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου	12
9 Ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὴν Ἐλισάβετ	14
10 Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰωάννου	14
11 Ἡ Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	15
12 Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Σωτῆρος	17
13 Ἡ Προσκύνησις τῶν μάγων	20
14 Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τῆς Παρθένου εἰς Αἴγυπτον καὶ σφαγὴ τῶν παιδίων τῆς Βηθλεὲμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου	22
15 Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐρμηνεύει τὰς Γραφὰς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος	23
16 Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου· βίος καὶ κήρυγμα αὐτοῦ	25

ΜΕΡΟΣ Β΄

17 Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῳ ποταμῷ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου	27
18 Ἡ ἐκλογὴ τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ	28

ΜΕΡΟΣ Γ'

Περὶ τῶν θαυμάτων τοῦ Σωτῆρος

19	Ὁ Ἰησοῦς μεταβάλλει τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον ἐν τῷ γάμῳ τῆς Κανά τῆς Γαλιλαίας	Σελίς 30
20	Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Ἱερουσαλήμ	31
21	Ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ	33
22	Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου τῆς Καπερναοῦμ	34
23	Ἡ θεραπεία τοῦ δούλου τοῦ Ἐκκτοντάρχου εἰς Καπερναοῦμ	35
24	Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναΐν τῆς Γαλιλαίας	36
25	Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ	37
26	Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαρείου	38
27	Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν	38
28	Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱεριχοῦς	40
29	Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος	40
30	Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου	42

ΜΕΡΟΣ Δ'

31	Γενικά περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ	45
32	Διάλογος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῆς Σαμαρείτιδος	46
33	Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Γαλιλαίας ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	48
34	Ὁ Ἰησοῦς διδίδει ὁδηγίας εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ διὰ τὸ ἀποστολικόν των ἔργον καὶ προλέγει τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτοὺς	55

ΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ

35	Ἡ Παραβολὴ τοῦ σπορέως	57
36	Ἡ Παραβολὴ τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως καὶ τῆς ζύμης	59
37	Ἡ Παραβολὴ τῆς σαγῆνης	60
38	Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου	60
39	Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου	62
40	Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου καὶ τῆς ἀπολεσθεῖσης δραχμῆς	62
41	Ἡ Παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ	63
42	Ἡ Παραβολὴ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ποιηροῦ δούλου	65
43	Ἡ Παραβολὴ τῶν ἐργατῶν τοῦ ἀμπελώνος	66
44	Ἡ Παραβολὴ τῶν κακῶν γεωργῶν	68
45	Ἡ Παραβολὴ τοῦ βασιλικοῦ γάμου	69
46	Ἡ Παραβολὴ τῶν δέκα Παρθένων	70
47	Ἡ Παραβολὴ τῶν ταλάντων	71
48	Ἡ Παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου	72
49	Ἡ Παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου	74
50	Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως καὶ δίδει εἰκόνα αὐτῆς	75
51	Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος	76
52	Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδία	77
53	Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Πατρίς	78

ΜΕΓΟΣ Ε΄.

**Αί τελευταῖαι ἡμέραι καὶ τὰ πάθη
τοῦ Σωτῆρος**

	Σελίς
54 Ἡ Θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσόλυμα	80
55 Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀγοραμειβοὺς	82
56 Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του διαφεύγει πολιτικὴν παγίδα τῶν Φαρισαίων περὶ πληρωμῆς φόρων	83
57 Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ὄβολος τῆς χήρας	84
58 Ὁ ἔλεγχος τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων	85
59 Τὸ ἀνώτατον συνέδριον τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα	87
60 Ὁ μυστικὸς δεῖπνος τοῦ Ἰησοῦ μετὰ τῶν ἀποστόλων αὐτοῦ	88
61 Ὁ Ἰησοῦς δίδει καινὴν ἐντολὴν εἰς τοὺς μαθητάς του κατὰ τὴν τελευταίαν του διδασκαλίαν	90
62 Προσευχὴ καὶ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήτῳ Γεσθημανῆς ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχιερέων	91
63 Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα	93
64 Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου	95
65 Ἡ Σταύρωσις καὶ ὁ Θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	98
66 Τὰ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἰησοῦ γεγονότα καὶ ἡ ταφὴ τοῦ σώματος αὐτοῦ	101

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄.

**Ἡ Ἀνάστασις καὶ τὰ μέχρι τῆς Ἀναλήψεως τοῦ
Σωτῆρος γεγονότα**

67 Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	102
68 Ἐμφανίσεις τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὴν Ἀνάστασιν αὐτοῦ	105
69 Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	107

ΤΜΗΜΑ Γ΄,

**Ἱστορικαὶ περικοπαὶ ἐκ τῶν Εὐαγγελίων περὶ τοῦ
βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ**

Περ.	1 Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου	109
»	2 Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ	110
»	3 Ἡ Προσκύνησις τῶν Μάγων	112
»	4 Ἡ φυγὴ τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Παιδίου εἰς αἴγυπτον καὶ σφαγὴ τῶν νηπίων τῆς Βηθλεὲμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου	114
»	5 Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐρμηνεύει τὰς Γραφάς ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Σολομῶντος ἐνώπιον τῶν διδασκάλων	115
»	6 Ἐμφάνισις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἰς τὴν ἐρημὸν τοῦ Ἰορδάνου. Βίος καὶ κήρυγμα αὐτοῦ	116

Περ.		Σελίς
7	Ἡ Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	117
>	8 Ἡ Ἐκλογὴ τῶν δώδεκα ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ	118
>	9 Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος	119
>	10 Ἡ Θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ	120
>	11 Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει ἐκ τοῦ Ναοῦ τοὺς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς	122
>	12 Ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του διαφεύγει πολιτικὴν παγίδα τῶν Φαρισαίων περὶ πληρωμῆς φόρων	123
>	13 Ὁ ὄβολος τῆς χήρας	123
>	14 Τὸ ἀνώτατον συμβούλιον τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου	124
>	15 Ὁ Ἰησοῦς ἐπιθυμεῖ νὰ φάγῃ τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν του	125
>	> Ὁ Ἰησοῦς νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του	126
>	> Ὁ Μυστικὸς δεῖπνος	127
>	> Ὁ Ἰησοῦς προλέγει κατὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον τὴν προδοσίαν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰούδα	127
>	16 Προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κήπῳ Γεσθημανῆ	129
>	> Σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεσθημανῆ ὑπὸ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν ἀρχιερέων	130
>	17 Ὁ Ἰησοῦς ὀδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα	131
>	> Ὁ Ἰησοῦς ὀδηγεῖται ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα καὶ καταδικάζεται εἰς θάνατον	132
>	> Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου	133
>	18 Μεταμέλεια καὶ ἀπαγχονισμὸς τοῦ Ἰούδα διὰ τὴν προδοσίαν	134
>	> Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου	134
>	19 Ἡ Σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ	136
>	> Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐμπαίζεται ἀλλ' αὐτὸς συγχωρεῖ τοὺς σταυρωτάς του	137
>	> Ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ἐμπιστεύεται τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς τὸν μαθητὴν του Ἰωάννην	137
>	20 Τὰ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἰησοῦ γεγονότα τῆς ἡμέρας τῆς Σταυρώσεως	138
>	> Ὁ Ἰησοῦς νεκρὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ λογχίζεται εἰς τὴν πλευρὰν	139
>	> Ἡ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ	140
>	> Ἡ σφράγισις τοῦ τάφου τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων	140
>	21 Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	141
>	22 Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθητάς του μετὰ τὴν Ἀνάστασιν	143
>	23 Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ	144
	"Ὑμνοι. Οἱ διάφοροι Ἐκκλησιαστικοὶ ὕμνοι ἀκολουθοῦσι τὰς οἰκείας περικοπὰς τῶν Εὐαγγελίων.	
	Χάρτης τῆς Παλαιστίνης κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χριστοῦ	147

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1933

Ἀριθ. { Πρωτ. 40822
 { Διεκπ.

Πρὸς
τὸν κ. Πανταζῆν Οἰκονόμου

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταυταρίθμου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης τὴν 1-8-33 καὶ δημοσιευθείσης τὴν 4-8-33 εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 77 φύλλον τῆς Ἐφημ. Κυβερνήσεως, στηριζομένης δὲ εἰς τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Νόμου 5045 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 17 πρακτικὸν ταύτης, ἐνεκρίθη ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν Γυμνασίων διὰ μίαν πενταετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1933—34 ἕως 1937-1938 τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον **Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης** βιβλίον σας, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῶν εἰσηγητῶν.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τμηματάρχης

Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ

Κ. Καμπέρος

(Γ.Σ.)

Ἄρθρον 6 τοῦ ἀπὸ 21-9-32 Προεδρικοῦ Διατάγματος

«Περὶ τοῦ τρόπου διατιμῆσεως τῶν ἐγκεκριμένων διδακτικῶν βιβλίων»

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῆς βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἀνευ βιβλιοσήμου τιμῆς, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης οὐσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸν παρὸν ἄρθρον.